

SÉANCE DU JEUDI 25 AVRIL 1996
VERGADERING VAN DONDERDAG 25 APRIL 1996

SOMMAIRE :

EXCUSÉS :

Page 967.

MESSAGES :

Page 967.

Chambre des représentants.

COMMUNICATIONS :

Page 968.

1. Cour d'arbitrage.
2. Parlement européen.
3. Société nationale des chemins de fer belges.
4. Commission de normalisation de la comptabilité publique.

PROPOSITIONS DE LOI (Prise en considération) :

Pages 969 et 994.

M. Jonckheer et consorts. — Proposition de loi organisant le référendum d'initiative populaire ou parlementaire en matière d'approbation de traités internationaux ou de lois réalisant des transferts de souveraineté.

Mme Milquet. — Proposition de loi relative à la création, l'organisation, la compétence et le fonctionnement des tribunaux administratifs.

M. D'Hooghe et consorts. — Proposition de loi modifiant l'arrêté royal n° 20 du 20 juillet 1970 fixant les taux de la taxe sur la valeur ajoutée et déterminant la répartition des biens et des services selon ces taux.

M. Nothomb et consorts. — Proposition de loi visant à déterminer les modalités de désignation d'un sénateur par province en application de l'article 210*bis* du Code électoral.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1995-1996
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1995-1996

INHOUDSOPGAVE :

VERONTSCHULDIGD :

Bladzijde 967.

BOODSCHAPPEN :

Bladzijde 967.

Kamer van volksvertegenwoordigers.

MEDEDELINGEN :

Bladzijde 968.

1. Arbitragehof.
2. Europees Parlement.
3. Nationale Maatschappij der Belgische spoorwegen.
4. Commissie voor de normalisatie van de openbare comptabiliteit.

WETSVOORSTELLEN (Inoverwegingneming) :

Bladzijden 969 en 994.

De heer Jonckheer c.s. — Wetsvoorstel houdende organisatie van een referendum op initiatief van de bevolking of van het Parlement over de goedkeuring van internationale verdragen of van wetten die voorzien in een soevereiniteitsoverdracht.

Mevrouw Milquet. — Wetsvoorstel betreffende de instelling, de organisatie, de bevoegdheid en de werkwijze van de administratieve rechtbanken.

De heer D'Hooghe c.s. — Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 20 van 20 juli 1970 tot vaststelling van de tarieven van de belasting over de toegevoegde waarde en tot indeling van de goederen en de diensten bij de tarieven.

De heer Nothomb c.s. — Wetsvoorstel houdende wijziging van artikel 210*bis* van het Kieswetboek ten einde de voorwaarden te bepalen waaronder een senator per provincie wordt aangewezen.

QUESTIONS ORALES :

Question orale de M. Hostekint au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur et au secrétaire d'État à la Coopération au Développement sur «la directive sur le cacao».

Orateurs : **M. Hostekint, M. Moreels**, secrétaire d'État à la Coopération au Développement, p. 969.

Question orale de M. Foret au Vice-Premier ministre et ministre du Budget sur «l'ajournement éventuel du contrôle budgétaire au-delà de la date légale».

Orateurs : **M. Foret, M. Van Rompuy**, Vice-Premier ministre et ministre du Budget, p. 970.

Question orale de M. Verreycken au ministre des Affaires étrangères sur «la tactique de guerre d'Israël».

Orateurs : **M. Verreycken, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 971.

Question orale de Mme Lizin au ministre des Affaires étrangères sur «les suites de Charm el-Cheikh».

Orateurs : **Mme Lizin, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 972.

Question orale de Mme Milquet au ministre de l'Emploi et du Travail sur «le revenu minimum garanti pour les travailleurs dans les ateliers protégés».

Orateurs : **Mme Milquet, Mme Smet**, ministre de l'Emploi et du Travail, p. 973.

Question orale de M. Vergote au ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises sur «la crise actuelle dans l'élevage des bovins en Belgique».

Orateurs : **M. Vergote, M. Pinxten**, ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises, p. 974.

Question orale de M. Vautmans au ministre de la Défense nationale sur «l'avenir du domaine militaire de Brustem».

Orateurs : **M. Vautmans, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 975.

PROJETS DE LOI (Discussion) :

Projet de loi portant assentiment au protocole additionnel complétant l'article 3 de la Convention belgo-franco-luxembourgeoise du 17 avril 1946 relative à l'exploitation des chemins de fer du grand-duché de Luxembourg, signé à Luxembourg le 2 décembre 1993.

Discussion générale. — *Orateurs* : **MM. Nothomb, Anciaux, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 975.

Discussion et vote des articles, p. 977.

Projet de loi portant assentiment à la convention entre le royaume de Belgique et les États-Unis mexicains tendant à éviter les doubles impositions et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, et du protocole, signés à Mexico le 24 novembre 1992.

Discussion et vote des articles, p. 977.

MONDELINGE VRAGEN :

Mondelinge vraag van de heer Hostekint aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel en aan de staatssecretaris voor Ontwikkelings-samenwerking over «de cacaorichtlijn».

Sprekers : **de heer Hostekint, de heer Moreels**, staatssecretaris voor Ontwikkelings-samenwerking, blz. 969.

Mondelinge vraag van de heer Foret aan de Vice-Eerste minister en minister van Begroting over «het eventueel uitstel van de budgetcontrole tot na de wettelijke datum».

Sprekers : **de heer Foret, de heer Van Rompuy**, Vice-Eerste minister en minister van Begroting, blz. 970.

Mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de krijgstactieken van Israël».

Sprekers : **de heer Verreycken, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 971.

Mondelinge vraag van mevrouw Lizin aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de gevolgen van de bijeenkomst te Sjarm el-Sjeikh».

Sprekers : **mevrouw Lizin, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 972.

Mondelinge vraag van mevrouw Milquet aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid over «het gewaarborgd minimuminkomen voor werknemers in beschutte werkplaatsen».

Sprekers : **mevrouw Milquet, mevrouw Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, blz. 973.

Mondelinge vraag van de heer Vergote aan de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen over «de actuele crisis in de Belgische rundveehouderij».

Sprekers : **de heer Vergote, de heer Pinxten**, minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen, blz. 974.

Mondelinge vraag van de heer Vautmans aan de minister van Landsverdediging over «de toekomst van het militaire domein van Brustem».

Sprekers : **de heer Vautmans, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 975.

WETSONTWERPEN (Bespreking) :

Wetsontwerp houdende instemming met het aanvullend protocol ter vervollediging van artikel 3 van de Belgisch-Frans-Luxemburgse Overeenkomst van 17 april 1946 inzake de exploitatie van het Luxemburgse spoorwegnet, ondertekend te Luxemburg op 2 december 1993.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers* : **de heren Nothomb, Anciaux, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 975.

Bespreking en stemming over de artikelen, blz. 977.

Wetsontwerp houdende instemming met de overeenkomst tussen het koninkrijk België en de Verenigde Mexicaanse Staten tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, en van het protocol, ondertekend te Mexico op 24 november 1992.

Bespreking en stemming over de artikelen, blz. 977.

Projet de loi portant assentiment au Protocole n° 1 à la Convention européenne pour la prévention de la torture et des peines ou traitements inhumains ou dégradants et au Protocole n° 2 à la Convention européenne pour la prévention de la torture et des peines ou traitements inhumains ou dégradants, faits à Strasbourg le 4 novembre 1993.

Discussion générale. — *Orateurs*: **M. Anciaux**, **M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, **M. Vandenberghe**, p. 977.

Discussion et vote des articles, p. 978.

Projet de loi portant assentiment à l'accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république de Mongolie concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signé à Bruxelles le 3 mars 1992.

Discussion et vote des articles, p. 979.

Projet de loi portant assentiment à la convention additionnelle signée à Bruxelles le 20 avril 1994, modifiant la convention et supprimant le protocole entre la république de Corée et le royaume de Belgique tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, signés à Bruxelles le 29 août 1977.

Discussion générale. — *Orateur*: **M. Verreycken**, p. 979.

Discussion et vote des articles, p. 980.

Projet de loi portant assentiment à la convention entre le royaume de Belgique et la république du Venezuela tendant à éviter les doubles impositions et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, et au protocole, signés à Bruxelles le 22 avril 1993.

Discussion et vote des articles, p. 980.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 980.

PROJETS DE LOI (Vote):

Projet de loi portant assentiment au protocole additionnel complétant l'article 3 de la Convention belgo-franco-luxembourgeoise du 17 avril 1946 relative à l'exploitation des chemins de fer du grand-duché de Luxembourg, signé à Luxembourg le 2 décembre 1993, p. 980.

Projet de loi portant assentiment à la convention entre le royaume de Belgique et les États-Unis mexicains tendant à éviter les doubles impositions et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, et du protocole, signés à Mexico le 24 novembre 1992, p. 980.

Projet de loi portant assentiment au Protocole n° 1 à la Convention européenne pour la prévention de la torture et des peines ou traitements inhumains ou dégradants et au Protocole n° 2 à la Convention européenne pour la prévention de la torture et des peines ou traitements inhumains ou dégradants, faits à Strasbourg le 4 novembre 1993, p. 981.

Projet de loi portant assentiment à l'accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république de Mongolie concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signé à Bruxelles le 3 mars 1992, p. 981.

Wetsontwerp houdende instemming met het Protocol nr. 1 bij het Europees Verdrag ter voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing en met het Protocol nr. 2 bij het Europees Verdrag ter voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing, gedaan te Straatsburg op 4 november 1993.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: **de heer Anciaux**, **de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, **de heer Vandenberghe**, blz. 977.

Bespreking en stemming over de artikelen, blz. 978.

Wetsontwerp houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Mongolië inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 3 maart 1992.

Bespreking en stemming over de artikelen, blz. 979.

Wetsontwerp houdende instemming met de aanvullende overeenkomst ondertekend te Brussel op 20 april 1994, tot wijziging van de overeenkomst en tot opheffing van het protocol tussen de republiek Korea en het koninkrijk België tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Brussel op 29 augustus 1977.

Algemene beraadslaging. — *Spreker*: **de heer Verreycken**, blz. 979.

Bespreking en stemming over de artikelen, blz. 980.

Wetsontwerp houdende instemming met de overeenkomst tussen het koninkrijk België en de republiek Venezuela tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, en met het protocol, ondertekend te Brussel op 22 april 1993.

Bespreking en stemming over de artikelen, blz. 980.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 980.

WETSONTWERPEN (Stemming):

Wetsontwerp houdende instemming met het aanvullend protocol ter vervollediging van artikel 3 van de Belgisch-Frans-Luxemburgse Overeenkomst van 17 april 1946 inzake de exploitatie van het Luxemburgse spoorwegnet, ondertekend te Luxemburg op 2 december 1993, blz. 980.

Wetsontwerp houdende instemming met de overeenkomst tussen het koninkrijk België en de Verenigde Mexicaanse Staten tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, en van het protocol, ondertekend te Mexico op 24 november 1992, blz. 980.

Wetsontwerp houdende instemming met het Protocol nr. 1 bij het Europees Verdrag ter voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing en met het Protocol nr. 2 bij het Europees Verdrag ter voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing, gedaan te Straatsburg op 4 november 1993, blz. 981.

Wetsontwerp houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Mongolië inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 3 maart 1992, blz. 981.

Projet de loi portant assentiment à la convention additionnelle signée à Bruxelles le 20 avril 1994, modifiant la convention et supprimant le protocole entre la république de Corée et le royaume de Belgique tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, signés à Bruxelles le 29 août 1977, p. 981.

Projet de loi portant assentiment à la convention entre le royaume de Belgique et la république du Venezuela tendant à éviter les doubles impositions et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, et au protocole, signés à Bruxelles le 22 avril 1993, p. 981.

MOTION (Vote):

Vote sur la motion pure et simple déposée en conclusion de la demande d'explications de M. Destexhe au ministre des Affaires étrangères, développée le 4 avril 1996 en réunion publique de la commission des Affaires étrangères, p. 982.

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Discussion):

Demande d'explications de Mme Lizin au ministre des Affaires étrangères sur «la reconstruction de la Bosnie-Herzégovine».

Orateurs: Mme Lizin, M. Anciaux, M. Derycke, ministre des Affaires étrangères, p. 982.

Demande d'explications de M. Vandenberghe au ministre de la Justice sur «la collaboration donnée par la police et la justice au transit de conteneurs de drogue vers les Pays-Bas».

Demande d'explications de M. Boutmans au ministre de la Justice sur «le transit, sous le contrôle de la police, de grandes quantités de drogue de la Belgique vers les Pays-Bas».

Orateurs: MM. Vandenberghe, Boutmans, Erdman, Anciaux, Verreycken, M. De Clerck, ministre de la Justice, p. 985.

PROJET DE LOI (Dépôt):

Page 994.

Projet de loi portant assentiment à la Convention n° 129 concernant l'inspection du travail dans l'agriculture, adoptée à Genève le 25 juin 1969 par la Conférence internationale du travail lors de sa cinquante-troisième session.

PROPOSITIONS DE LOI (Dépôt):

Page 994.

M. Poty. — Proposition de loi relative aux dates de valeur des opérations bancaires.

M. Anciaux. — Proposition de loi modifiant la loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et au commerce des munitions, en ce qui concerne l'interdiction des armes laser antipersonnel et antisenseurs comme armes aveuglantes ou dispositifs de même nature.

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Dépôt):

Page 994.

M. Hatry au Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «la transposition des mesures du livre blanc par la Belgique et les plaintes contre notre pays concernant les obstacles aux échanges».

Wetsontwerp houdende instemming met de aanvullende overeenkomst ondertekend te Brussel op 20 april 1994, tot wijziging van de overeenkomst en tot opheffing van het protocol tussen de republiek Korea en het koninkrijk België tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Brussel op 29 augustus 1977, blz. 981.

Wetsontwerp houdende instemming met de overeenkomst tussen het koninkrijk België en de republiek Venezuela tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, en met het protocol, ondertekend te Brussel op 22 april 1993, blz. 981.

MOTIE (Stemming):

Stemming over de eenvoudige motie ingediend tot besluit van de vraag om uitleg van de heer Destexhe aan de minister van Buitenlandse Zaken, gesteld op 4 april 1996 in de openbare vergadering van de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden, blz. 982.

VRAGEN OM UITLEG (Bespreking):

Vraag om uitleg van mevrouw Lizin aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de heropbouw van Bosnië-Herzegowina».

Spreekers: mevrouw Lizin, de heer Anciaux, de heer Derycke, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 982.

Vraag om uitleg van de heer Vandenberghe aan de minister van Justitie over «de medewerking door politie en justitie verleend aan de doorvoer naar Nederland van drugscontainers».

Vraag om uitleg van de heer Boutmans aan de minister van Justitie over «de doorvoer, onder politietoezicht, van grote hoeveelheden drugs van België naar Nederland».

Spreekers: de heren Vandenberghe, Boutmans, Erdman, Anciaux, Verreycken, de heer De Clerck, minister van Justitie, blz. 985.

WETSONTWERP (Indiening):

Bladzijde 994.

Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag nr. 129 betreffende de arbeidsinspectie in de landbouw, aangenomen te Genève op 25 juni 1969 door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar drieënvijftigste zitting.

WETSVOORSTELLEN (Indiening):

Bladzijde 994.

De heer Poty. — Wetsvoorstel betreffende de valutadatum van bankverrichtingen.

De heer Anciaux. — Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in het dragen van wapens en op de handel in munitie, inzake het verbod op anti-persoonslaserwapens en anti-sensorlaserwapens als blindmakend wapen of soortgelijke mechanismen.

VRAGEN OM UITLEG (Indiening):

Bladzijde 994.

De heer Hatry aan de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «de omzetting door België van de maatregelen van het Witboek en de klachten tegen ons land wegens belemmering van het handelsverkeer».

M. Goris au ministre de la Défense nationale sur « la passation d'un marché public à Giat Industries ».

Mme Dua au ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises sur « l'usage des pesticides ».

M. Goris au Premier ministre sur « l'absence de mise en œuvre des recommandations faites par la Commission d'enquête parlementaire sur les achats de matériel pour les forces armées ».

De heer Goris aan de minister van Landsverdediging over « de gunning van een overheidsopdracht aan Giat Industries »

Mevrouw Dua aan de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen over « het pesticidengebruik ».

De heer Goris aan de Eerste minister over « het uitblijven van de aanbevelingen die voorgesteld werden door de Onderzoekscommissie legeraankopen ».

PRÉSIDENCE DE M. MAHOUX, PREMIER VICE-PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER MAHOUX, EERSTE ONDERVOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 10 m.
De vergadering wordt geopend om 15 h 10 m.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

Mmes Maximus, Thijs, MM. Coene, Destexhe, D'Hooghe, Goovaerts, Hatry, Hotyat, Mouton, Santkin, Weyts, en mission à l'étranger; Urbain, pour raison de santé; Vandembroeke et Mme Dua, pour d'autres devoirs, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de dames Maximus, Thijs, de heren Coene, Destexhe, D'Hooghe, Goovaerts, Hatry, Hotyat, Mouton, Santkin, Weyts, met opdracht in het buitenland; Urbain, om gezondheidsredenen; Vandembroeke en mevrouw Dua, wegens andere plichten.

— Pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

BOODSCHAPPEN

Kamer van volksvertegenwoordigers

MESSAGES

Chambre des représentants

De Voorzitter. — Bij boodschap van 4 april 1996, ontvangen op 5 april 1996, heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat overgezonden, zoals het ter vergadering van 4 april 1996 werd aangenomen, het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Par message du 4 avril 1996, reçu le 5 avril 1996, la Chambre des représentants a transmis au Sénat, tel qu'il a été adopté en sa séance du 4 avril 1996, le projet de loi modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers et la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale.

Dit wetsontwerp regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet. De uiterste datum voor evocatie is maandag 6 mei 1996.

Ce projet de loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution. La date limite pour l'évocation est le lundi 6 mai 1996.

Vervolgens heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers, bij boodschap van dezelfde datum, aan de Senaat overgezonden, zoals het ter vergadering van 4 april 1996 werd aangenomen, het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Ensuite, par message du même jour, la Chambre des représentants a transmis au Sénat, tel qu'il a été adopté en sa séance du 4 avril 1996, le projet de loi modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.

Dit wetsontwerp regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet. Het werd verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden.

Ce projet de loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution. Il a été renvoyé à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

Tenslotte heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers, bij boodschappen van 4 april 1996, aan de Senaat laten weten dat zij heeft aangenomen, zoals zij haar door de Senaat werden overgezonden:

1° Het wetsontwerp houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Chili inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, en protocol, ondertekend te Brussel op 15 juli 1992;

Finalemment, par messages du 4 avril 1996, la Chambre des représentants a fait connaître au Sénat qu'elle a adopté, tels qu'ils lui ont été transmis par le Sénat:

1° Le projet de loi portant assentiment à l'accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république du Chili concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, et du protocole, signés à Bruxelles le 15 juillet 1992;

2° Het wetsontwerp houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Boliviaï inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, gedaan te Brussel op 25 april 1990;

2° Le projet de loi portant assentiment à l'accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république de Bolivie concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, fait à Bruxelles le 25 avril 1990;

3° Het wetsontwerp houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Paraguay inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 6 oktober 1992;

3° Le projet de loi portant assentiment à l'accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république du Paraguay concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signé à Bruxelles le 6 octobre 1992;

4° Het wetsontwerp houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek ten oosten van de Uruguay inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, en protocol, ondertekend te Brussel op 4 november 1991;

4° Le projet de loi portant assentiment à l'accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république orientale de l'Uruguay concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, et protocole, signés à Bruxelles le 4 novembre 1991;

5° Het wetsontwerp houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Cyprus inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, en met de uitwisseling van brieven, ondertekend te Nicosia op 26 februari 1991.

5° Le projet de loi portant assentiment à l'accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république de Chypre concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, et à l'échange de lettres, signé à Nicosie le 26 février 1991;

6° Het wetsontwerp houdende instemming met de overeenkomst tussen het koninkrijk België en de republiek Gabon tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Brussel op 14 januari 1993;

6° Le projet de loi portant assentiment à la convention entre le royaume de Belgique et la République gabonaise tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Bruxelles le 14 janvier 1993;

7° Het wetsontwerp houdende instemming met de overeenkomst tussen het koninkrijk België en de Arabische republiek Egypte tot het vermijden van dubbele belasting en het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Kaïro op 3 januari 1991.

7° Le projet de loi portant assentiment à la convention entre le royaume de Belgique et la république arabe d'Égypte tendant à éviter les doubles impositions et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, signée au Caire le 3 janvier 1991.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

MEDEDELINGEN — COMMUNICATIONS

Arbitragehof — Cour d'arbitrage

De Voorzitter. — Met toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van:

1. Het beroep tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van de artikelen 26, § 2, eerste lid, en 107 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 5 augustus 1995 houdende de algemene organisatie van het hoger onderwijs in hogescholen (rolnummer 941);

En application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat:

1. Le recours en annulation totale ou partielle des articles 26, § 2, alinéa 1er, et 107 du décret de la Communauté française du 5 août 1995 fixant l'organisation générale de l'enseignement supérieur en hautes écoles (numéro du rôle 941);

2. Het beroep tot vernietiging van de wet van 12 april 1995 tot wijziging van artikel 15 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, ingediend door de Waalse Regering (rolnummer 947).

2. Le recours en annulation de la loi du 12 avril 1995 modifiant l'article 15 du Code des impôts sur les revenus 1992, introduit par le Gouvernement wallon (numéro du rôle 947).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van:

1. De prejudiciële vraag over de wet van 9 juni 1987 houdende herschikking van sommige benoemingen en andere bijzondere administratieve maatregelen bij de Centrale Dienst voor sociale en culturele actie ten behoeve van de leden van de militaire gemeenschap, gesteld door de Raad van State (rolnummer 944);

En application de l'article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat:

1. La question préjudicielle concernant la loi du 9 juin 1987 réajustant certaines nominations et portant d'autres mesures administratives particulières à l'Office central d'action sociale et culturelle au profit des membres de la communauté militaire, posée par le Conseil d'État (numéro du rôle 944);

2. De prejudiciële vraag over artikel 46 van de wet van 10 april 1971 op de arbeidsongevallen, gesteld door de Politie rechtbank te Gent (rolnummer 946);

2. La question préjudicielle concernant l'article 46 de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail, posée par le Tribunal de police de Gand (numéro du rôle 946);

3. De prejudiciële vraag over artikel 35bis van de gecoördineerde wetten van 3 juni 1970 betreffende de schadeloosstelling voor beroepsziekten, gesteld door de Arbeidsrechtbank van Luik (rolnummer 949).

3. La question préjudicielle concernant l'article 35bis des lois coordonnées du 3 juin 1970 relatives à la réparation des dommages résultant des maladies professionnelles, posée par le tribunal du travail de Liège (numéro du rôle 949).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Met toepassing van artikel 113 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van:

1. Het arrest nr. 24/96, uitgesproken op 27 maart 1996, in zake de beroepen tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van:

a) De artikelen 2, 3 en 5 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 21 december 1994 houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 1994 betreffende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, en houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud;

b) Het decreet van het Vlaamse Gewest van 13 juli 1994 houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw (rolnummers 830, 860, 864 en 866 tot 880);

En application de l'article 113 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat:

1. L'arrêt n° 24/96, rendu le 27 mars 1996, en cause des recours en annulation totale ou partielle:

a) Des articles 2, 3 et 5 du décret de la Région flamande du 21 décembre 1994 portant ratification de l'arrêt du Gouvernement flamand du 16 novembre 1994 relatif à la désignation définitive des zones de dunes protégées et des zones agricoles ayant une importance pour les dunes et portant modification de la loi du 12 juillet 1973 relative à la conservation de la nature;

b) Du décret de la Région flamande du 13 juillet 1994 modifiant l'article 87 de la loi du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme (numéros du rôle 830, 860, 864 et 866 à 880);

2. Het arrest nr. 27/96, uitgesproken op 18 april 1996, inzake de vordering tot schorsing van de artikelen 7, § 1, 54, 85 en 86 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 5 augustus 1995 houdende de algemene organisatie van het hoger onderwijs in hogescholen, ingesteld door de Christelijke Centrale van het personeel bij het technisch onderwijs en P. Boulange (rolnummer 938).

2. L'arrêt n° 27/96, rendu le 18 avril 1996, en cause de la demande de suspension des articles 7, § 1er, 54, 85 et 86 du décret de la Communauté française du 5 août 1995 fixant l'organisation générale de l'enseignement supérieur en hautes écoles, introduite par la Centrale chrétienne du personnel de l'enseignement technique et P. Boulange (numéro du rôle 938).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Europees Parlement — Parlement européen

De Voorzitter. — Bij brief van 12 april 1996 heeft de voorzitter van het Europees Parlement aan de Senaat overgezonden:

a) Een resolutie over het verslag van de Europese Raad aan het Europees Parlement over de vorderingen van de Europese Unie in 1994 (uit hoofde van artikel D van het Verdrag betreffende de Europese Unie);

Par lettre du 12 avril 1996, le président du Parlement européen a transmis au Sénat:

a) Une résolution sur le rapport du Conseil européen au Parlement européen sur les progrès de l'Union européenne en 1994 (en application de l'article D du Traité sur l'Union européenne);

b) Een resolutie over de onderhandelingen met het oog op een handels- en samenwerkingsovereenkomst met Zuid-Afrika,

b) Une résolution sur les négociations en vue d'un accord de commerce et de coopération avec l'Afrique du Sud,

aangenomen tijdens de vergaderperiode van 27 en 28 maart 1996.

adoptées au cours de la période de session des 27 et 28 mars 1996.

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires étrangères.

Nationale Maatschappij der Belgische spoorwegen

Société nationale des chemins de fer belges

De Voorzitter. — Bij brief van 18 april 1996 zendt de ombudsman bij de NMBS, overeenkomstig artikel 46 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, het activiteitenverslag voor het jaar 1995.

Par lettre du 18 avril 1996, le médiateur près de la SNCB transmet, conformément à l'article 46 de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques, le rapport de ses activités pour l'année 1995.

— Neergelegd ter griffie.

Dépôt au greffe.

Commissie voor de normalisatie van de openbare comptabiliteit

Commission de normalisation de la comptabilité publique

De Voorzitter. — Met toepassing van artikel 11 van het koninklijk besluit van 14 januari 1992 houdende organisatie van de Commissie voor de normalisatie van de openbare comptabiliteit heeft de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel, bij brief van 16 april 1996, aan de Voorzitter van de Senaat overgezonden, het tweede verslag over de stand van de vorderingen van de werkzaamheden van de genoemde commissie.

En application de l'article 11 de l'arrêté royal du 14 janvier 1992 portant organisation de la Commission de normalisation de la comptabilité publique, le Vice-Premier mi-

nistre et ministre des Finances et du Commerce extérieur a transmis au Président du Sénat, par lettre du 16 avril 1996, le deuxième rapport sur l'état d'avancement des travaux de ladite commission.

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

WETSVOORSTELLEN — PROPOSITIONS DE LOI

Inoverwegingneming — Prise en considération

De Voorzitter. — Aan de orde is thans de bespreking over de inoverwegingneming van wetsvoorstellen.

L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération de propositions de loi.

U heeft de lijst ontvangen van de verschillende in overweging te nemen wetsvoorstellen met opgave van de commissies waarnaar het Bureau van plan is ze te verwijzen.

Vous avez reçu la liste des différentes propositions de loi à prendre en considération, avec indication des commissions auxquelles le Bureau envisage de les renvoyer.

Leden die opmerkingen mochten hebben, gelieven mij die vóór het einde van de vergadering te doen kennen.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, zal ik beschouwen dat die wetsvoorstellen in overweging zijn genomen en verwezen naar de commissies die door het Bureau zijn aangeduid.

Sauf suggestions divergentes, je considérerai les propositions de loi comme prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées par le Bureau.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HOSTEKINT AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIËN EN BUITENLANDSE HANDEL EN AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING OVER «DE CACAORICHTLIJN»

QUESTION ORALE DE M. HOSTEKINT AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTÉRIEUR ET AU SECRÉTATIRE D'ÉTAT À LA COOPÉRATION AU DÉVELOPPEMENT SUR «LA DIRECTIVE SUR LE CACAO»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Hostekint aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel en aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «de cacaorichtlijn».

Het woord is aan de heer Hostekint.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de Voorzitter, ik had mijn vraag over de cacaorichtlijn oorspronkelijk gericht aan de Eerste minister, maar de vraag heeft een hele lijdensweg gekend: van de Eerste minister naar de Vice-Eerste minister en andere ministers om uiteindelijk terecht te komen bij staatssecretaris Reginald Moreels.

Ik betreur het dat noch de Eerste minister noch een Vice-Eerste minister, bevoegd voor Buitenlandse Handel of Economische Zaken, aanwezig is om te antwoorden, hoewel ik het bijzonder waardeer dat de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking in hun plaats antwoordt.

De slotmanifestatie «Vierkant voor Afrika» van voorbij zaterdag te Leuven heeft bewezen dat er in ons land wel degelijk nog een maatschappelijk draagvlak bestaat voor hulp aan de derde wereld, vooral bij jongeren, die in Leuven massaal aanwezig waren.

Ongeveer op hetzelfde ogenblik keurde de Europese Commissie de cacao-richtlijn goed.

Deze richtlijn in verband met de samenstelling van chocolade is nadelig voor de derde wereld, maar ook voor de consument en zelfs voor de goede naam van chocolade.

Aan mijn oorspronkelijke vraag waren ook aspecten verbonden die verband houden met de buitenlandse handel, maar vermits de Eerste minister noch een bevoegde Vice-Eerste minister antwoordt, zal ik mijn vragen beperken tot de eerste reeks.

Wat is het standpunt van de Belgische Regering? Opteert zij ervoor om cacao-ervangende vetten te verbieden in alle in België geproduceerde chocolade?

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Moreels.

De heer Moreels, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de Eerste minister. — Mijnheer de Voorzitter, op de slotmanifestatie van «Vierkant voor Afrika» op zaterdag jongstleden te Leuven, een manifestatie die overigens een groot succes heeft gekend, heb ik de gelegenheid gehad het standpunt van de Regering in verband met de cacao-richtlijn van de Europese Commissie duidelijk toe te lichten. In antwoord op de vraag van de heer Hostekint zal ik dat standpunt even herhalen.

De huidige richtlijn laat het gebruik van plantaardige vetten voor de productie van chocolade toe in drie lidstaten, met name het Verenigd Koninkrijk, Ierland en Denemarken; in de andere lidstaten wordt het gebruik van plantaardige vetten verboden. Bij de recente uitbreiding van de Unie bleek dat Finland, Zweden en Oostenrijk het gebruik van plantaardige vetten toestaan of niet verbieden. De situatie in Portugal is eerder dubieus. Er mag dus worden aangenomen dat het gebruik van plantaardige vetten voor de productie van chocolade door acht lidstaten wordt verboden en door zeven lidstaten toegestaan.

Iedereen was het erover eens dat deze situatie niet kon blijven bestaan en dat een harmonisatie noodzakelijk was. Na jarenlange discussies heeft de Europese Commissie op 17 april jongstleden een interne beslissing over een harmonisatievoorstel genomen. De ontwerp-richtlijn moet nog worden overgezonden aan de Europese Ministerraad en ter goedkeuring worden voorgelegd aan het Europese Parlement. De tekst zal worden besproken in de groep «interne markt» van de Raad.

In dit dossier spelen verscheidene elementen mee: de positieve houding van de internationale groep «Caobisco» tegenover het gebruik van plantaardige vetten; de positieve houding van het merendeel van de Belgische grootproducenten; de bezorgdheid van de cacao-producerende landen en de bezorgdheid van de verbruiker over de kwaliteit van de wereldberoemde Belgische chocolade.

In het vooruitzicht van het opstellen van een officiële ontwerp-richtlijn door de Europese Commissie, heb ik tijdens de Europese Ministerraad voor Ontwikkelingssamenwerking van december 1995 in naam van de Belgische Regering gevraagd een effectenrapport op te stellen om de gevolgen van het toepassen van deze nieuwe richtlijn na te gaan voor de ontwikkelingslanden, vooral dan voor de cacao-producerende landen van West-Afrika. Dit effectenrapport moet het voor de lidstaten van de Europese Unie mogelijk maken om bij het bepalen van hun standpunt met alle elementen van het dossier rekening te houden, zeker ook met de belangen van de ontwikkelingslanden. Zoals men weet, wordt cacao vooral geëxporteerd door zwart Afrika en plantaardige vetten door Zuidoost-Azië.

De Belgische minister van Economie die hier bevoegd is voor zaken als de samenstelling van chocolade en voor de etikettering steunt de resolutie van de ACS-landen — met uitzondering van Mali en Burkina Faso — met betrekking tot het gebruik van plantaardige vetten ander dan cacao-olie, voor de productie van chocolade. Deze resolutie nodigt de Europese Unie uit om de richtlijn van 1973 te wijzigen zodat het gebruik van plantaardige vetten andere dan cacao-olie, zou worden verboden voor de producten die de benaming of het etiket «chocolade» dragen. Deze tekst werd goedgekeurd door de paritaire vergadering ACS-EU.

Van zijn kant zal de Belgische minister van Buitenlandse Handel, rekening houdend met de belangen van de producerende landen, onderzoeken of kan worden voorkomen dat een criterium dat momenteel slechts in een beperkt aantal lidstaten van de Europese Unie wordt toegepast, ambshalve wordt veralgemeend. Bovendien zal hij elk voorstel steunen dat de naam «chocolade» voorbehoudt aan producten die uitsluitend cacao-olie bevatten.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Hostekint voor een repliek.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de staatssecretaris voor zijn overwegend technisch antwoord. Persoonlijk was ik eerder geïnteresseerd in zijn uitspraken van zaterdag te Leuven over ontwikkelingsamenwerking in het algemeen en in het bijzonder over de 0,7 pct. van het BBP dat België zou moeten spenderen aan ontwikkelingsamenwerking.

Zaterdag heeft de staatssecretaris in Leuven ook een duidelijke uitspraak gedaan in verband met het verbod op het gebruik van andere plantaardige vetten in chocolade. Deze uitspraak heeft de Belgische basisbewegingen die zich bezighouden met ontwikkelingsamenwerking bijzonder verheugd. Mijn vraag is nu of dit een persoonlijk standpunt is van de staatssecretaris, dan wel het standpunt van de hele Regering.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Moreels.

De heer Moreels, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de Eerste minister. — Mijnheer de Voorzitter, dat is inderdaad het standpunt van de Regering in verband met de cacao-richtlijn. Zoals ik zojuist heb uitgelegd, zullen wij het principe verdedigen dat voor alles wat het label «Belgische chocolade» krijgt alleen cacao-olie en geen andere plantaardige vetten mogen worden gebruikt.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. FORET AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DU BUDGET SUR «L'AJOURNEMENT ÉVENTUEL DU CONTRÔLE BUDGÉTAIRE AU-DELÀ DE LA DATE LÉGALE»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER FORET AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BEGROTING OVER «HET EVENTUEEL UITSTEL VAN DE BUDGETCONTROLE TOT NA DE WETTELIJKE DATUM»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Foret au Vice-Premier ministre et ministre du Budget sur «l'ajournement éventuel du contrôle budgétaire au-delà de la date légale».

La parole est à M. Foret.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le Président, lors d'un récent congrès des CVP-jongeren de Brussel-Halle-Vilvoorde, le Vice-Premier ministre et ministre du Budget, M. Van Rompuy, a déclaré que des économies supplémentaires, de l'ordre de 25 à 30 milliards, seraient nécessaires pour maintenir le déficit du budget 1996 à 3 p.c. du produit intérieur brut. Le contrôle budgétaire, qui doit avoir lieu avant le 1er mai de cette année, devrait donc imposer de nouvelles mesures d'austérité.

Dans son article 10, la loi du 28 juin 1989 impose au Gouvernement de déposer un projet d'ajustement budgétaire à la Chambre avant le 30 avril au plus tard. Il est donc impératif que le Gouvernement s'en tienne à son calendrier et achève son exercice budgétaire avant mardi, date légale prévue pour le dépôt de l'opération budgétaire.

Or, la conclusion de l'accord pour l'emploi, fin de la semaine dernière, semble avoir bousculé le calendrier budgétaire du Gouvernement. Le contrôle attendu au plus tard pour mardi prochain serait postposé d'une semaine, en dépit de la loi du 28 juin 1989.

M. le Vice-Premier peut-il me dire s'il entre bien dans l'intention du Gouvernement de s'en tenir au calendrier budgétaire initial qui devrait s'achever à la fin de ce mois ?

Dans la négative, comment le Gouvernement entend-il justifier l'ajournement du contrôle budgétaire au-delà de la date légale ?

M. le Vice-Premier ministre peut-il confirmer l'importance des économies supplémentaires que le contrôle budgétaire devrait imposer ?

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Van Rompuy.

De heer Van Rompuy, Vice-Eerste minister en minister van Begroting. — Mijnheer de Voorzitter, overeenkomstig de wetten op de rijkscomptabiliteit van 17 juli 1991 heeft de Regering in de loop van het eerste trimester een begrotingscontrole uitgevoerd en alle uitgaven en ontvangsten grondig onderzocht met het oog op een eventuele aanpassing van de begroting. Oorspronkelijk was het regeringsberaad over de resultaten van de begrotingscontrole 1996 gepland voor volgend weekend. Van de besluiten van dit beraad zou de Regering de Kamer onmiddellijk op de hoogte hebben gebracht, zoals dat in het verleden ook het geval was.

De Regering is echter van mening dat het aangewezen is hiermee te wachten tot het toekomstcontract voor de werkgelegenheid is goedgekeurd. Zij hecht immers veel belang aan het welslagen van dit toekomstcontract dat een antwoord is op de uitdaging om de werkloosheid terug te dringen en de werkgelegenheid te bevorderen. Ik wens er ook de aandacht op te vestigen dat het terugdringen van de werkloosheid een positieve invloed heeft op de beheersing van de staatsfinanciën en in het bijzonder van de sociale zekerheid. Er is dus een nauwe band tussen de werkgelegenheidspolitiek en de begrotingspolitiek. Na de goedkeuring van dit toekomstcontract zal de Eerste minister hierover een mededeling doen aan het Parlement.

Om deze reden heeft de Regering beslist het begrotingsberaad een week uit te stellen. Het zal doorgaan op 4 en 5 mei. De Regering zal onmiddellijk na het begrotingsberaad de Kamer op de hoogte brengen van de resultaten van de begrotingscontrole 1996. De Regering verbindt zich er eveneens toe de aangepaste begroting 1996 zo snel mogelijk naar de Kamer door te sturen.

J'attire l'attention de M. Foret sur le fait qu'à la suite de la réforme de l'État de 1992, l'approbation du budget relève de la compétence exclusive de la Chambre. Aussi le Gouvernement mettra-t-il tout en œuvre pour que le budget ajusté puisse être approuvé par la Chambre le 30 juin au plus tard, et ce conformément aux termes des lois sur la comptabilité de l'État, du reste appelées communément lois Van Rompuy. Il s'agit, dans ce cas, d'Eric Van Rompuy, encore un bon Van Rompuy. (*Sourires.*)

En ce qui concerne le budget initial pour l'année 1996, le Gouvernement a également dérogé à la date légalement prévue pour l'introduction du budget. Le budget 1996 a été introduit fin octobre au lieu du 30 septembre. Début octobre, les grandes lignes du budget avaient été communiquées au Parlement. Tout cela n'a pas empêché de mener à bien la procédure d'approbation parlementaire, avant l'expiration du délai légal, ce qui sera le cas aujourd'hui encore.

Enfin, le contrôle budgétaire fait apparaître un dépassement de 20 à 25 milliards par rapport au déficit prévu au budget initial.

M. le Président. — La parole est à M. Foret pour une réplique.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le Président, les propos du Vice-Premier ministre confirment l'habitude du Gouvernement de ne pas respecter les délais, le prescrit légal et réglementaire.

Vous avez rappelé, monsieur le Vice-Premier ministre, dans quelles conditions le budget a été approuvé l'année dernière.

Vous nous avez donné un cours de droit constitutionnel en décrivant le fonctionnement de nos institutions. Je vous en remercie, mais je savais déjà que c'est la Chambre qui contrôle l'application du budget. Cela ne doit pas empêcher les sénateurs de poser des questions sur le respect de la loi, car c'est bien de cela qu'il s'agit, et je regrette que vous n'ayez pas cerné mon argumen-

tation. J'ai signalé que vous ne respectiez pas les termes mêmes de la loi de 1989 et l'article 10 qui prescrit bien que les documents devront être distribués aux Chambres législatives le 30 avril au plus tard. Ce ne sera pas le cas.

Vous nous avez dit que vous accordiez un grand intérêt à la négociation sociale. Nous aussi, mais le problème n'est pas là. La question est de savoir pourquoi il y a deux poids, deux mesures. Si un contribuable dépasse d'un jour les délais qui lui sont fixés pour payer ses impôts ou rendre sa déclaration fiscale, il s'expose à des amendes, des ennuis, des poursuites. Pourquoi le Gouvernement ne respecte-t-il pas la loi applicable à tous ?

Enfin, vous ne nous trompez pas. Nous savons que le Gouvernement est intéressé par la réussite de la négociation sociale. En vérité, ce n'est pas tellement pour permettre à chacun de délibérer dans la sérénité que vous procédez de la sorte. C'est parce que vous voulez cacher à vos interlocuteurs qu'il y aura lieu de faire des économies supplémentaires. Vous voulez éviter un élément de télescopage éventuel.

Nous prenons acte : nous savons qu'une fois de plus, vous ne respecterez pas les délais. Une fois de plus, le contribuable sera probablement dupé ; les interlocuteurs sociaux le seront tout autant.

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Van Rompuy.

De heer Van Rompuy, Vice-Eerste minister en minister van Begroting. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil de heer Foret volgende twee punten ten antwoord geven.

Ten eerste had ik helemaal niet de bedoeling een les te geven in grondwettelijk recht. Ik neem aan dat hij daarin even goed beslagen is als ik. Wel wilde ik aantonen dat de termijnen van de oorspronkelijke wet van 1991 een heel ander karakter hebben gekregen sinds alleen de Kamer nog bevoegd is voor begrotingsaanlegingen. Die termijnen waren immers berekend op een procedure in Kamer en Senaat. Vandaag heeft de Kamer echter een veel ruimere periode om zowel in de commissie als in de openbare vergadering over de begroting te beraadslagen. Daarom is de Kamer in november van vorig jaar trouwens akkoord gegaan met de toen gehanteerde procedure, waarbij de documenten niet binnen de in de wet vastgelegde termijnen werden ingediend, maar één maand later. Zij stelde zich ermee tevreden om voor 30 november, die andere datum van dezelfde wet, de begroting van 1996 te kunnen goedkeuren. Zoals gezegd, ik wilde helemaal niet uit de doeken doen hoe de Grondwet in elkaar zit, maar enkel de actuele implicaties duidelijk maken.

Ten tweede lijkt mij het resultaat het belangrijkste, namelijk dat de begrotingscontrole voor de in de wet vastgestelde datum wordt goedgekeurd. Vermits de termijn door het wegvallen van één Kamer voldoende ruim is, moeten wij vooral die datum in het oog houden. Wij engageren ons dat de nodige documenten voor 30 juni afgewerkt zullen zijn, zoals wij ons ook hebben geëngageerd voor de datum van 30 november. De heer Foret betreft in deze discussie toch wat ongepast de belastingbetaler, voor wie het tijdstip van de indiening van de documenten toch van weinig belang is. Voor hem zijn wel de einddata van belang : 30 november voor de begroting en 30 juni voor de begrotingscontrole. Dat zijn ook voor ons de belangrijkste data en die zullen wij respecteren.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VERREYCKEN
AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN
OVER «DE KRIJGSTACTIEKEN VAN ISRAËL»

QUESTION ORALE DE M. VERREYCKEN AU MINISTRE
DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LA TACTIQUE DE
GUERRE D'ISRAËL»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de krijgstactieken van Israël».

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, als inleiding op mijn vraag breng ik graag volgende voorbeelden. In Zuid-Libanon werd een ziekenwagen getroffen door een zogenaamde precisiebom. In die ziekenwagens zaten een moeder met haar kinderen. Enkele dagen later werd in datzelfde Zuid-Libanon een VN-basis getroffen. Daarbij vielen minstens zestig doden. In deze VN-basis schuidden minstens vijfhonderd vluchtelingen. Gisteren nog werd door een VN-woordvoerder verklaard dat systematisch voedingsmiddelen worden tegengehouden als onderdeel van een tactiek om burgers te laten hongeren. Zijn de Amerikaanse wapens, die tijdens de Golfoorlog zo accuraat bleken, dat vandaag plots niet meer? Of is het mogelijk dat terreur tegen de burgers net het doel is van de aanvallen en dat vluchtelingenstromen worden gewenst omwille van het ontredender effect? Hetzelfde heeft zich immers al eens afgespeeld in Bosnië-Herzegowina waar de «Tsjetniks» vanuit Servië vluchtelingenstromen op gang brachten. In Tsjetsjenië drijven Russische troepen vandaag doelbewust burgers op de vlucht. Is het dan niet aangewezen dat België bij de Israëlische regering krachtig protest aantekent tegen het feit dat zij burgers inschakelt in krijgstatieken? Is het niet even aangewezen Israël op te roepen om de veiligheidszone niet langer in stand te houden op bezet grondgebied in Zuid-Libanon, maar om een dergelijke zone, indien nodig, in te richten op eigen Israëlisch grondgebied? Ik heb de indruk dat hiermee alvast een legitimatie van het Hezbollah-verzet — waarbij ik mij geenszins betrokken voel — kan worden weggenomen.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Derycke.

De heer Derycke, minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, ik kan natuurlijk niet in de plaats treden van de minister van Landsverdediging van de Staat Israël, maar ik zal wel een aantal politieke antwoorden geven op de vragen van de heer Verreycken.

Men kan zich inderdaad vragen stellen over de werkelijke bedoeling van de Israëliërs met hun aanvallen op burgerlijke doelwitten in Libanon. Het is zeker niet mijn taak de verdediging van Israël in deze aangelegenheid op mij te nemen, maar ik probeer hun tactiek te begrijpen door mij even in hun plaats te stellen. De Israëliërs in het noorden van Israël worden reeds lang bestookt met katuusha-raketten. U herinnert zich ongetwijfeld de beschieting vorig jaar van de Club Méditerranée, die overigens diende te worden gesloten. De Hezbollah voert haar raketbeschietingen uit vanaf Libanees gebied ten noorden van de door Israël in Libanon gecreëerde veiligheidszone, waar zij zich aanhoudend bewegen en waar zij zich goed kunnen verschuilen. Volgens Israël gebruikt de Hezbollah daarbij de Libanese burgers als bescherming, als borstwering. Het ongeschreven akkoord van juli 1993 waardoor burgers buiten schot zouden blijven, speelde daarbij in het nadeel van de Israëlische strijdkrachten die een gemakkelijker doelwit vormen dan de Hezbollah-strijders.

Belangrijk is dat de Hezbollah-strijders op zijn minst geduld worden en zelfs openlijk worden gesteund. Het verheugt mij dat de heer Verreycken de principes van Hezbollah verwerpt. Ik ben het daar volkomen mee eens. Het is inmiddels voldoende bewezen dat de oorspronkelijke kern van de Hezbollah bestond uit Irani's. Thans echter zijn de Hezbollah-strijders bijna exclusief Sjiitische Libanezen. De Hezbollah is diep ingeworteld in de Libanese maatschappij waar zij, zoals de Islamitische groeperingen in andere Arabische landen, onder meer dank zij hun sociaal dienstbetoon op de sympathie van de massa kunnen rekenen. Wij kennen voldoende de technieken waarmee zij zich sympathiek maken bij de lokale bevolking en wij weten hoe zij infiltreren ten einde hun politieke eisen kracht bij te zetten.

Een grootscheepse reactie van Israël om aan die onmogelijke toestand een einde te maken, was dus wel te vrezen. Wij weten dat de Israëliërs de bewoners van Zuid-Libanon vooraf verwittigd hebben en dat zij hen de nodige tijd hebben gelaten om hun dorpen te ontruimen. Sommigen verdenken de Israëlische regering ervan een actie tegen de burgerbevolking op touw te hebben gezet omwille van haar steun aan de Hezbollah-strijders en met de hoop dat de Libanese en vooral de Syrische machthebbers einde-

lijk zouden beslissen de Hezbollah in toom te houden. Ik wil mij op dit ogenblik niet uitspreken over de vraag wat de tactiek van de Israëlische regering was en nu nog is. Ik ben er wel zeker van dat hun uiteindelijk doel er alleen in bestaat de katuusha-batterijen tot zwijgen te brengen. Dat Israël geen aanspraak maakt op Libanees grondgebied staat buiten kijf.

Wat het tragisch incident te Kana in Libanon betreft, kan ik niet geloven dat de Israëlische kanonniers het werkelijk op het Unifil-kamp gemunt hadden. Wat ik wel kan en moet doen is in het openbaar mijn afgrijzen uitspreken over dit incident — waarbij bijna honderd doden vielen — en over de toename van het aantal burgerlijke slachtoffers in het algemeen. Ik moet ook een oproep doen aan beide partijen om het leven van de burgers te sparen. Onze woordvoerder heeft op 18 april, enkele uren na het drama te Kana, overigens een verklaring in die zin afgelegd.

Samen met onze collega's van de Europese Unie heb ik vorige maandag in Luxemburg opnieuw een oproep gericht aan Hezbollah en aan Israël om onmiddellijk het vuren te staken. Wij hebben onze steun toegezegd aan het Europees Voorzitterschap, aan de Trojka en aan alle bemiddelende landen — ook aan Frankrijk — om te trachten een duurzame regeling tot stand te brengen tussen de strijdende partijen. Dit akkoord mag echter niet vooruitlopen op een algemene regeling, die in het kader van het vredesproces tussen Israël en Libanon moet worden goedgekeurd.

Volgens onze inlichtingen is een akkoord niet ver meer af. Het zal mogelijk een gunstig klimaat scheppen voor de herneming van de bilaterale onderhandelingen tussen Israël en Syrië en voor het opstarten van de vredesbesprekingen tussen Israël en Libanon.

Tenslotte wil ik nog vermelden dat gisteren de Nationale Palestijnse Raad, het hoogste orgaan van de PLO, met 504 tegen 54 stemmen en 14 onthoudingen de schrapping uit het Palestijns Handvest van alle anti-Israëlische bepalingen goedkeurde. Het gaat onder meer om de bepalingen die oproepen tot de vernietiging van de Staat Israël. Met deze goedkeuring, overigens op de nationale feestdag van Israël, zullen de onderhandelingen over de definitieve regeling van de Palestijnse kwestie op 5 mei aanstaande wellicht in de beste omstandigheden van start kunnen gaan.

Ik citeer nog een Frans bericht van AFP, dat ik net heb ontvangen: «Les Travaillistes israéliens de M. Shimon Peres se sont réunis en congrès extraordinaire jeudi à Tel-Aviv pour renoncer à leur opposition à un État palestinien, à un mois des élections générales en Israël.»

Er worden aan beide zijden belangrijke politieke toegevingen gedaan, die de vredesonderhandelingen een nieuwe kans moeten geven en een duurzame vrede moeten brengen voor alle bevolkingsgroepen die in dit gebied leven.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE MME LIZIN AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LES SUITES DE CHARM EL-CHEIKH

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW LIZIN AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «DE GEVOLGEN VAN DE BIJENKOMST TE SJARM EL-SJEIKH

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Lizin au ministre des Affaires étrangères sur «les suites de Charm el-Cheikh».

La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le Président, l'information qui vient d'être confirmée par le ministre des Affaires étrangères montre que le Conseil national palestinien avait été bien préparé et que son attitude s'intégrait parfaitement dans les évolutions de la politique israélienne en faveur de la paix régionale.

Cela étant, le terrorisme est important dans cette zone: il y trouve l'essentiel de son financement et de son support politique. Nous avons déjà interrogé le ministre en mars dernier sur les

suites de la réunion de Charm el-Cheikh tenue après les attentats suicides en Israël. À l'époque, j'avais suggéré au ministre — comme l'a d'ailleurs fait l'ambassadeur des États-Unis — que notre pays convoque les ambassadeurs des pays considérés comme des sanctuaires du terrorisme pour leur exprimer une position de désaveu.

Le ministre avait répondu que nous attendrions les résultats de la visite de la Troïka à Téhéran.

M. le Président. — Madame Lizin, je vous demande de bien vous en tenir à votre question.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le Président, je pensais que l'information que vient de donner le ministre était importante et valait la peine d'être soulignée. J'en reviens donc au texte de ma question.

Nous savons que la Troïka s'es rendue à Téhéran et que les résultats de cette réunion ont été particulièrement faibles. Je demande dès lors à M. le ministre quelles sont les suites diplomatiques de cette visite. Quelles conclusions en tire-t-il? Comment les Quinze analysent-ils leur position en ce qui concerne la lutte anti-terroriste, compte tenu du peu d'effets de cette visite?

Le ministre peut-il nous confirmer les résultats de l'entrevue de *follow-up* qui s'est tenue à Washington et nous donner le détail des réunions techniques qui ont eu lieu sur cette matière depuis la rencontre de Charm el-Cheikh?

En ce qui concerne la situation au Liban, considère-t-il que la réunion de Charm el-Cheikh permettra enfin de clarifier l'attitude du Hezbollah dans la région du Liban sud et à Balbek? Peut-on la considérer comme étant un des résultats de ce Sommet?

M. le Président. — La parole est à M. Derycke, ministre.

M. Derycke, ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le Président, pour rappel, la réunion ministérielle de Palerme du 10 mars 1996 prévoyait entre autres une visite de la Troïka à Téhéran afin d'inciter les Iraniens à modifier leur attitude dans le sens d'une condamnation explicite du terrorisme sous toutes ses formes, y compris les attentats terroristes en Israël.

Cette réaction européenne était principalement motivée par un communiqué de l'agence officielle iranienne qui qualifiait les attentats suicides en Israël de châtements divins.

La Troïka s'est rendue à Téhéran les 2 et 3 avril derniers. L'atmosphère des échanges peut être qualifiée de constructive.

Dans une communication écrite non officielle, l'Iran condamne le terrorisme sous toutes ses formes et réaffirme son soutien aux aspirations du peuple palestinien qui souhaite la libération de sa patrie. L'Iran s'oppose aux actes de violence perpétrés contre les personnes innocentes, quelles qu'elles soient.

Il faut également mentionner la prise de position, début avril, du président Rafsandjani. À cette occasion, il prend publiquement ses distances par rapport au communiqué de l'Irna, l'agence officielle iranienne.

Pour toutes ces raisons, la Belgique et ses partenaires européens ont unanimement décidé, lors de la réunion du Conseil qui a eu lieu lundi, de maintenir un dialogue critique avec l'Iran.

La réunion de suivi de Charm el-Cheikh, au niveau des experts, a eu lieu à Washington, les 28 et 29 mars derniers. Y participaient, au niveau de l'Union, la Troïka et les membres européens du G7, à savoir la France, l'Allemagne et la Grande-Bretagne. C'est sur insistance européenne que cette réunion aborda, outre les aspects de la lutte contre le terrorisme, les mesures à mettre en œuvre pour tenter d'améliorer la situation économique dans les territoires palestiniens, situation gravement compromise par le bouclage israélien. Au cours de cette réunion, il fut également décidé de tenir une réunion informelle du comité de liaison ad hoc à Bruxelles le 12 avril dernier.

Ce comité, chargé de coordonner l'aide aux Palestiniens, a examiné les possibilités d'accélérer le déboursement de l'aide internationale aux Palestiniens afin d'alléger les problèmes économiques graves auxquels les territoires palestiniens sont confrontés et d'aider à la création d'emplois à court terme.

Votre dernière question porte sur le point de savoir si la réunion de Charm el-Cheikh pourrait avoir une certaine influence sur les événements qui se déroulent actuellement au Liban. Personnellement, je le pense. Les Français, par l'intermédiaire du ministre de Charette, et les Américains travaillent d'ailleurs dans ce sens et manifestent la volonté de tenir compte des résultats de Charm el-Cheikh. Apparemment, les Iraniens exercent encore en effet une certaine influence sur le Hezbollah. Il est en tout cas possible — bien que cela ne soit pas prouvé — qu'une partie des missiles Katioucha proviennent d'Iran.

Dès lors, la poursuite de l'exercice de Charm el-Cheikh constitue le meilleur moyen pour essayer d'équilibrer la situation actuellement très difficile du Moyen-Orient. J'espère que l'attitude de la Belgique et de ses partenaires européens aboutira à l'instauration d'une paix durable.

M. le Président. — La parole est à Mme Lizin pour une réplique.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le Président, nous avons tous ressenti péniblement la rebuffade dont M. de Charette a été victime. Je pense en effet que la volonté française concernant la situation du Liban est largement partagée par une grande partie de l'opinion européenne.

Je pense que le Liban est, contre la volonté de sa population, l'hôte du Hezbollah. Dans les conditions actuelles et compte tenu de la protection syrienne, il ne peut toutefois pas l'évacuer de son territoire.

La position française me paraît donc correcte en ce qui concerne la question du soutien au Liban. Les Quinze ont-ils tenu un débat sur l'attitude de M. Christopher et sur son refus de rencontrer M. de Charette et Mme Agnelli?

J'étais en voyage au Moyen-Orient à ce moment et je puis vous affirmer que cette rebuffade a été extrêmement mal perçue. Le silence européen à cet égard est en outre ressenti comme un manque profond de fierté. J'aimerais donc entendre votre opinion à ce sujet.

M. le Président. — La parole est à M. Derycke, ministre.

M. Derycke, ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le Président, nous avons évoqué la position française et l'attitude de M. de Charette, lequel était dûment mandaté par le président de la République. J'ai défendu cette thèse car, dans la situation actuelle, il serait impensable que l'Europe — et, en particulier, un de ses membres éminents — esquivent ses responsabilités. La solidarité entre les États membres a finalement prévalu au terme de la réunion, le Conseil validant la mission de M. de Charette et émettant le souhait que l'Europe puisse apporter sa contribution — aux côtés des États-Unis — à la recherche d'une solution durable concernant la problématique du Moyen-Orient.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

QUESTION ORALE DE MME MILQUET AU MINISTRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL SUR «LE REVENU MINIMUM GARANTI POUR LES TRAVAILLEURS DANS LES ATELIERS PROTÉGÉS»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW MILQUET AAN DE MINISTER VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID OVER «HET GEWAARBORGD MINIMUMINKOMEN VOOR WERKNEMERS IN BESCHUTTE WERKPLAATSEN»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Milquet au ministre de l'Emploi et du Travail sur «le revenu minimum garanti pour les travailleurs dans les ateliers protégés».

La parole est à Mme Milquet.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le Président, en 1993 s'est déroulée une table ronde des partenaires sociaux et des ministres fédéraux, communautaires et régionaux ayant l'emploi ou la politique des personnes handicapées dans leurs attributions.

Tous les participants à cette table ronde ont signé un accord par lequel ils s'engageaient à instaurer un revenu minimum garanti pour les travailleurs dans les ateliers protégés, au plus tard le 30 juin 1996. Ces dernières semaines — la presse s'en est fait l'écho —, les pressions syndicales se renforcent pour faire exécuter cet accord. Les ateliers protégés seront incapables de payer une partie, même minime, de l'augmentation des salaires qui découlerait de l'exécution de cet accord. Il en résulterait une augmentation d'environ 67 p.c. de leurs charges salariales.

Par ailleurs, aucun budget fédéral ou régional n'a été prévu pour compenser cette réévaluation qui équivaldrait à un montant total de 1,1 milliard, soit un impact de 400 millions pour la Région wallonne. Si les ateliers doivent faire face seuls à cette réévaluation, ils devront inmanquablement veiller à augmenter leur productivité de près de 40 p.c. Ce serait indubitablement synonyme de sélectivité et d'éviction, notamment des personnes les plus lourdement handicapées n'ayant qu'une capacité de productivité limitée. Humainement, ce serait inacceptable.

Dans ces conditions, j'aimerais connaître votre position sur ce problème d'actualité et l'attitude que vous comptez adopter dans les semaines à venir en vue de débloquer la situation.

M. le Président. — La parole est à Mme Smet, ministre.

Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes. — Monsieur le Président, sur le plan politique, la compétence première revient aux Régions; mon intervention en qualité de ministre fédérale de l'Emploi et du Travail se limite, en fait, à la concertation sociale. Ainsi, tant en 1993 qu'aujourd'hui, à défaut d'accord entre les partenaires sociaux, le conciliateur social, président de la commission paritaire concernée, a pris l'initiative de convoquer la table ronde tripartite.

Cette table ronde vient de se réunir le 17 avril. Chacun a eu l'occasion d'y exprimer sa position, après quoi il a été décidé de constituer un groupe technique auquel les syndicats ont refusé de participer. Ce groupe technique commence ses travaux demain matin et devra déjà rendre compte de ses premières conclusions lors d'une réunion de la commission paritaire le 6 mai prochain.

La concertation sera sans doute difficile car la matière est complexe. Vous comprendrez que, pour lui laisser toutes ses chances de réussite, je ne peux guère en dire davantage à ce stade.

Je rappellerai simplement que les partenaires sociaux du secteur se sont effectivement engagés le 28 juin 1993 à établir, dans un délai de trois ans, la garantie d'un revenu minimum mensuel moyen tel que prévu par la CCT 43 et 43bis. Ils ajoutent une définition précise de ce revenu, à savoir qu'il se compose de deux éléments: tout d'abord, un salaire déterminé objectivement sur la base de l'aptitude professionnelle des travailleurs — il est tenu compte qu'actuellement, cette notion de salaire inclut une intervention des fonds communautaires — ensuite, une compensation financière supplémentaire allouée par les pouvoirs publics.

Cette définition, particulière au secteur concerné, est compatible avec celle du revenu minimum mensuel moyen.

L'analyse doit donc examiner dans quelle mesure et selon quelles modalités différentes allocations perçues par certains handicapés travaillant en atelier protégé pourraient être prises en compte dans la composition du revenu minimum mensuel moyen.

Soyez assurée, madame, que, pour ce qui me concerne, et dans le cadre de mes compétences déjà décrites, je mettrai, comme par le passé, tout en œuvre pour que la concertation en cours puisse se dérouler dans les meilleures conditions possibles.

Nos travaux ont donc en quelque sorte pour objet la recherche d'une définition du revenu minimum mensuel moyen propre à ce secteur. L'allocation d'intégration peut-elle par exemple faire partie de ce revenu? Il faut également tenir compte de la situation financière des institutions... Toutefois, je vous rappelle que les syndicats ont refusé de participer à la discussion et qu'il est dès lors impossible de présager l'issue de celle-ci.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VERGOTE AAN DE MINISTER VAN LANDBOUW EN DE KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN OVER «DE ACTUELE CRISIS IN DE BELGISCHE RUNDVEEHOU- DERIJ»

QUESTION ORALE DE M. VERGOTE AU MINISTRE DE L'AGRICULTURE ET DES PETITES ET MOYENNES ENTREPRISES SUR «LA CRISE ACTUELLE DANS L'ÉLEVAGE DES BOVINS EN BELGIQUE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Vergote aan de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen over «de actuele crisis in de Belgische rundveehouderij».

Het woord is aan de heer Vergote.

De heer Vergote (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, de gehele rundveebedrijfskolom, die bestaat uit landbouwers, rundveekwekers, handelaars, exporteurs en slachthuizen, wordt heden geconfronteerd met de ergste crisis sinds de Tweede Wereldoorlog.

Na de hormonenproblematiek en de Engelse dolle-koeienziekte, heeft Frankrijk nu besloten het Franse rundvlees te merken met het «Viande bovine française»-label, om aan te geven dat het Franse rundvlees niet besmet is met de dolle-koeienziekte. Het is evident dat de invoering van dit label uitsluitend ingegeven is door zuiver protectionistische motieven. De invoering van het VBF-label heeft tot gevolg dat België quasi geen dieren en geen rundvlees meer kan exporteren naar Frankrijk, dat voor de Belgische rundveehouderij de belangrijkste exportmarkt is. Het is typerend voor Frankrijk steeds een slechte situatie inzake land- en tuinbouwproducten uit te buiten op de rug van de Belgische en Europese partners.

Als klap op de vuurpijl, overweegt de Britse regering een totaal invoerverbod in te stellen voor vlees uit de Europese Unie.

Dit alles heeft geleid tot een daling van de consumptie en de export van Belgisch rundvlees met minstens 30 pct. De kwekers worden geconfronteerd met drastische prijsdalingen en kunnen hun dieren zeer moeilijk op de markt kwijt. Dit heeft erg nefaste gevolgen voor de inkomens en voor de tewerkstelling in de sector.

Ik had daarom graag vernomen, ten eerste, of de minister bij de Europese Commissie krachtdadig zal protesteren tegen de invoering van het Franse VBF-label, ten tweede, welke tegenmaatregel de minister tegen het Franse protectionisme zal nemen, indien Frankrijk volhardt, ten derde, welke algemene maatregelen hij zal nemen om het imago van het Belgisch rundvlees terug in ere te herstellen.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Pinxten.

De heer Pinxten, minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen. — Mijnheer de Voorzitter, de BSE-crisis heeft inderdaad een grote invloed op de consumptie van rundvlees. Gemiddeld bedraagt de consumptiedaling in de Europese Unie 30 pct.

Deze evolutie is voor ons land belangrijk omdat wij een zelfvoorzieningsgraad van 165 pct. hebben en Frankrijk één van onze belangrijkste afnemers van rundvlees is. De belangrijkste oorzaak van de problemen tussen ons land en Frankrijk is de daling van de consumptie, ook in Frankrijk. Deze heeft een daling van de afzet als rechtstreeks gevolg. Wij moeten derhalve in de eerste plaats het vertrouwen van de consument herstellen. Dit kan enkel door rundvlees van onberispelijke kwaliteit aan te bieden.

Wat het VBF-label betreft, kan ik u medelen dat ik reeds op 5 april jongstleden bij mijn Franse collega, minister Vasseur, formeel geprotesteerd heb tegen deze maatregel die ongetwijfeld protectionistisch is.

Hij verscherpt alleen maar de jammerlijke nationalistische reflex en wakkert het wantrouwen tegen het rundvlees in het algemeen aan. Ik heb ook stappen gedaan bij de Europese Commissie, meer bepaald bij de Europese commissaris bevoegd voor de concurrentie, de heer Van Miert. Ik heb gevraagd de conformiteit

te onderzoeken van deze eenzijdige Franse maatregel met de Europese regelgeving, vooral met artikel 30 en volgende betreffende de kwantitatieve handelsbeperkingen en artikel 85 betreffende de vrije concurrentie.

Ik ben ervan overtuigd dat, dank zij de kwaliteit van de Belgische produktie van rundvlees, die onder meer gewaarborgd wordt door het Sanitelsysteem, wij op middellange termijn in staat zullen zijn het vertrouwen van de markt te herwinnen en de afzet te verhogen.

Met het oog hierop heeft de rundvleessector, zowel de produktie als de distributie, zich op initiatief van mijn departement verenigd in een interprofessionele groepering, die als belangrijkste doel heeft de kwaliteit van de produktie te verbeteren en het rundvlees te promoten. Deze groepering wordt gesteund en staat onder leiding van de federale en regionale overheden. Zij zal er zo snel mogelijk voor zorgen dat het voor de klant mogelijk wordt de oorsprong van het vlees na te gaan en zicht te hebben op de kwaliteit van de produktie.

Deze volledige opspoorbaarheid, in het verlengde van het Sanitelsysteem, is een essentieel middel om het vertrouwen van de consument te herwinnen. Wij zullen ons bij dit beleid kunnen baseren op de belangrijkste kennis waarover wij beschikken en die wij op het einde van de jaren 80 en in 1993 verworven hebben bij de bestrijding van dierziekten.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vergote voor een repliek.

De heer Vergote (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik verneem uit het antwoord dat de minister reeds op 5 april van dit jaar krachtdadig geprotesteerd heeft bij de Franse minister van Landbouw, de heer Vasseur, en dat hij ook een beroep heeft gedaan op de tussenkomst van Europese commissaris Van Miert. Wij zijn nu echter eind april en de situatie is nog steeds ongewijzigd. Daarom herhaal ik mijn tweede vraag, waarop de minister niet heeft geantwoord. Welke eventuele tegenmaatregelen zal de minister nemen indien Frankrijk volhardt met het VBF-label?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Pinxten.

De heer Pinxten, minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen. — Mag ik uit het antwoord van de heer Vergote afleiden dat hij pleit voor eenzijdige, Belgische protectionistische maatregelen? Ik neem aan dat dit niet het geval is. Hij vindt het dus correct dat ik bij mijn Franse collega geprotesteerd heb en dat ik mij gewend heb tot de Europese commissaris bevoegd voor de concurrentie. Ik kan de heer Vergote hier wel in primeur mededelen dat ik volgende week maandag op de Europese Raad van ministers van Landbouw zal terugkomen op dit dossier, dat trouwens op de agenda van die vergadering staat.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VAUTMANS AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «DE TOEKOMST VAN HET MILITAIRE DOMEIN VAN BRUSTEM»

QUESTION ORALE DE M. VAUTMANS AU MINISTRE DE LA DÉFENSE NATIONALE SUR «L'AVENIR DU DOMAINE MILITAIRE DE BRUSTEM»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Vautmans aan de minister van Landsverdediging over «de toekomst van het militaire domein van Brustem».

Het woord is aan de heer Vautmans.

De heer Vautmans (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, het vliegveld van Brustem, met een oppervlakte van 354 hectare, is opgenomen op de lijst van vervreembare militaire domeinen. Deze lijst werd opgesteld in 1993. Volgens de richtlijnen zou het vliegveld beschikbaar zijn vanaf april 1997.

Kan de minister mij meedelen of deze timing aangehouden wordt en welke de juiste datum is waarop de laatste militairen Brustem zullen verlaten? Zullen maatregelen worden genomen om de veiligheid op het militair domein te verzekeren tot het aankoopcomité van het ministerie van Financiën het terrein verkocht heeft?

Zijn er ook na de verkoop militaire activiteiten gepland in Brustem? Zo ja, moeten ter zake onderhandelingen worden gevoerd met de toekomstige eigenaars?

Werden met de Vlaamse Regering onderhandelingen gevoerd over de stedenbouwkundige bestemming van dit gebied?

Ik had ook graag van de minister vernomen welke militaire domeinen al werden verkocht en of de minister een indicatie heeft over de bestemming van de nog te verkopen gronden en gebouwen.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck, die zal antwoorden namens de minister van Landsverdediging.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, de minister van Landsverdediging heeft beslist de militaire domeinen van Brustem en Bevingen definitief te desaffecteren. De timing voor het verlaten van deze kwartieren wordt aangehouden, met uitzondering van Blok 26 van het kamp van Bevingen, dat einde 1998 verlaten wordt, en de schildersloods van het vliegveld van Brustem, die ten vroegste einde 1997 verlaten wordt. Dit betekent dat ook de landingsbaan en de controletoren tot dan nog af en toe moeten worden gebruikt.

De luchtmacht staat in voor de bewaking tot op het ogenblik van de vervreemding van de domeinen. Na de verkoop zijn geen militaire activiteiten meer gepland.

De stedenbouwkundige bestemming van gedesaffekteerde militaire domeinen behoort tot de bevoegdheid van de Gewesten. Er waren op het vlak van de principes wel gesprekken tussen het departement van Landsverdediging en de Gewesten. Wat Brustem betreft, hebben leden van de luchtmacht deelgenomen aan vergaderingen met het stadsbestuur van Sint-Truiden.

Het geachte lid zal een lijst worden overhandigd van de belangrijkste gedesaffekteerde domeinen die in het kader van de herstructurering, en dus van de wet van juni 1992, werden verkocht. Het bepalen van de bestemming van de domeinen die nog zullen worden verkocht, behoort niet tot de bevoegdheid van de minister van Landsverdediging. Op dat deel van de vraag kan dus niet worden geantwoord.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT AU PROTOCOLE ADDITIONNEL COMPLÉTANT L'ARTICLE 3 DE LA CONVENTION BELGO-FRANCO-LUXEMBOURGEOISE DU 17 AVRIL 1946 RELATIVE À L'EXPLOITATION DES CHEMINS DE FER DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG, SIGNÉ À LUXEMBOURG LE 2 DÉCEMBRE 1993

Discussion générale et vote des articles

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET AANVULLEND PROTOCOL TER VERVOLLEDIGING VAN ARTIKEL 3 VAN DE BELGISCH-FRANS-LUXEMBURGSE OVEREENKOMST VAN 17 APRIL 1946 INZAKE DE EXPLOITATIE VAN HET LUXEMBURGSE SPOORWEGNET, ONDERTEKEND TE LUXEMBURG OP 2 DECEMBER 1993

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant assentiment au protocole additionnel complétant l'article 3 de la Convention belgo-franco-luxembourgeoise du 17 avril 1946 relative à l'exploitation des chemins de fer du grand-duché de Luxembourg le 2 décembre 1993.

Wij vatten de bespreking aan van het wetsontwerp houdende instemming met het aanvullend protocol ter vervollediging van artikel 3 van de Belgisch-Frans-Luxemburgse Overeenkomst van 17 april 1946 inzake de exploitatie van het Luxemburgse spoorwegnet, ondertekend te Luxemburg op 2 december 1993.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Mme Bribosia, rapporteuse, se réfère à son rapport.

La parole est à M. Nothomb.

M. Nothomb (PSC). — Monsieur le Président, l'accord dont le Sénat débat aujourd'hui rappelle qu'il y a cinquante ans, trois États décidèrent d'unir leurs forces afin d'organiser une coopération ferroviaire au profit d'une collectivité dépassant largement les limites rigides des frontières d'un pays, en l'occurrence le grand-duché de Luxembourg qui occupe une situation centrale en Europe entre l'Allemagne, la France et la Belgique.

Depuis cette époque, les frontières entre les États européens se marquant de moins en moins, les échanges commerciaux ont considérablement augmenté le désir de mobilité de la population et son aspiration à disposer d'infrastructures de transport en plus grand nombre, garantissant plus de sécurité, de confort et de vitesse.

Dans la problématique globale de la mobilité et des infrastructures qui la favorisent, les réseaux ferroviaires reconquièrent, petit à petit, une place importante dans les choix politiques des gouvernements.

Ce regain d'intérêt en faveur du rail découle de ses avantages intrinsèques — fiabilité, sécurité, confort — que l'on avait peut-être perdus de vue durant les années 70 et 80, et de la prise de conscience que le transport individuel seul ne pourra répondre au défi de la mobilité.

Dans cette perspective, le Gouvernement belge s'apprête à fournir un effort substantiel durant la période 1996-2005 pour les investissements de la SNCB en consacrant 227 milliards de francs au réseau intérieur belge. Malgré cet effort de l'État — rappelons-nous les 148 milliards du plan décennal 1991-2000 qui avait été approuvé par le Conseil des ministres le 19 juillet 1991 — d'importants projets ont dû être abandonnés ou postposés, faute de financement.

Il s'agit notamment — et, en cela, nous revenons à la convention dont nous discutons aujourd'hui — de l'axe international Bruxelles-Namur-Luxembourg-Strasbourg. En effet, si dans le plan, cet axe est doté de 6 milliards 800 millions, il est toutefois amputé de 6 milliards 400 millions, montant qui aurait permis notamment de créer une troisième voie entre Bruxelles et Ottignies, d'atteindre la vitesse de 160 kilomètres/heure entre Bruxelles et Namur, celle de 140 kilomètres/heure entre Namur et Libramont ainsi que celle de 160 kilomètres/heure entre Libramont et le grand-duché de Luxembourg.

Cet axe qui réunit plusieurs capitales — Bruxelles, capitale fédérale et européenne, Namur, capitale régionale, Luxembourg, capitale et siège de la Cour européenne et Strasbourg, siège du Parlement européen — doit faire l'objet d'une politique. C'est ici que les relations entre les CFL et la SNCB sont décisives et qu'intervient la ratification de la modification technique des rapports entre notre société nationale et les chemins de fer luxembourgeois.

Compte tenu de cette réalité politique, il faut donc investir au-delà de ce qui est prévu pour l'heure dans le plan décennal 1996-2005, à savoir 6 milliards 800 millions. Tout le monde est d'accord sur cette nécessité, d'autant plus que les travaux de modernisation et d'électrification de l'axe marchandises Athus-Meuse, chaînon important du grand axe marchandises international nord-sud au départ d'Anvers, seront achevés dès la fin de cette décennie. Ainsi, l'axe Bruxelles-Namur-Luxembourg-Strasbourg sera déchargé du trafic marchandises et deviendra un axe à vocation voyageurs qui pourra être modernisé dans cette fonction.

Il s'agit donc de se mobiliser pour que le Gouvernement belge obtienne des instances européennes certainement, et des instances du grand-duché également, une intervention complémentaire permettant de financer dans la période couverte par le plan 1996-

2005 l'amélioration et l'extension de l'axe Bruxelles-Namur-Luxembourg, travaux que le Gouvernement belge n'a pas pu retenir dans son plan d'investissements.

Je rappelle qu'en 1991, le grand-duché de Luxembourg décrocha, durant sa présidence européenne, 400 millions de francs belges au profit de la modernisation de sa ligne du Nord. Il a rétrocédé cette somme à la Belgique en y ajoutant un complément de 150 millions pour la modernisation et l'électrification de la ligne Liège-Rivage-Gouvy, prolongement en territoire belge de cette ligne du Nord. Ces travaux ont donc été financés par de l'argent européen et luxembourgeois.

Par ce choix politique, le grand-duché de Luxembourg s'est assuré un accès moderne et rapide à Liège et au réseau TGV vers le nord. Il a réalisé une opération similaire avec la France vers le sud pour améliorer sa relation Luxembourg-Strasbourg.

Dans la géopolitique européenne et dans le cadre de nos relations avec le grand-duché de Luxembourg, une volonté politique doit se manifester pour accélérer les relations entre les capitales nationales et européennes que sont Bruxelles et Luxembourg. Je souhaiterais que le représentant du Gouvernement nous confirme cette volonté politique.

Nous modifions une convention datant de cinquante ans. En 1946, la coopération internationale a permis de favoriser l'outil ferroviaire. À l'heure actuelle, il nous appartient de nous mobiliser autour d'un projet belgo-luxembourgeois et, surtout, belgo-luxembourgeois-européen, qui permettra à cette liaison européenne de devenir, au début du XXIe siècle, un axe ferroviaire performant. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, aangezien over dit wetsontwerp uitgebreid werd gediscussieerd in de commissie, kan ik kort gaan.

De Belgisch-Frans-Luxemburgse Overeenkomst inzake de exploitatie van het Luxemburgse spoorwegnet dateert inderdaad van 1946. Elke wijziging in de exploitatie van het Luxemburgse spoorwegnet of aan de statuten van de Luxemburgse spoorwegmaatschappij moet sindsdien ter goedkeuring worden voorgelegd aan zowel de Franse als de Belgische nationale assemblys. Deze werkwijze is achterhaald en er wordt dus best een einde aan gemaakt.

Met de voorgestelde wijziging wordt uitvoering gegeven aan een Europese richtlijn tot bevordering van een onafhankelijk beheer van het spoorwegennet. Is het dan niet een beetje cynisch dat de realisatie van die onafhankelijkheid ook nog afhangt van de goedkeuring door de Franse en de Belgische assemblys? De onafhankelijkheid van de Luxemburgse spoorwegmaatschappij is hiermee niet gebaat. Bovendien lijkt het mij niet zo verstandig inmenging te aanvaarden in de voogdij over zijn spoorwegmaatschappij van landen die zelf uitblinken in het slechte beheer van hun spoorwegennet. De Luxemburgers zouden er beter niet op aandringen bij België om toezicht te houden op het beheer van hun spoorwegen; België slaagt er zelf niet in zijn spoorwegennet op een degelijke manier uit te baten.

M. le Président. — La parole est à M. Derycke, ministre.

M. Derycke, ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le Président, je ne suis pas compétent en matière de Transports et je transmettrai donc le texte de l'intervention de M. Nothomb au ministre Daerden.

Le discours de M. Nothomb est d'autant plus intéressant qu'il est lui-même originaire de la province de Luxembourg.

M. le ministre Daerden se trouve actuellement à Liège mais, sachant que M. Nothomb devait intervenir dans le cadre de ce projet, il m'a demandé de lui faire parvenir le texte de son intervention pour pouvoir lui répondre personnellement.

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb.

M. Nothomb (PSC). — Monsieur le Président, je remercie M. le ministre des Affaires étrangères. Je comprends parfaitement qu'il ne puisse s'expliquer sur l'aspect technique ferroviaire du

problème. Je suppose toutefois qu'il considère que dans la géopolitique européenne, les relations ferroviaires et les communications entre les trois capitales européennes Bruxelles, Luxembourg et Strasbourg sont un élément essentiel, et qu'elles doivent être radicalement améliorées.

M. Derycke, ministre des Affaires étrangères. — Je ne puis que confirmer ce que vous venez de dire, monsieur Nothomb.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het wetsontwerp.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77, eerste lid, 6°, van de Grondwet.

Article 1er. La présente loi règle une matière visée à l'article 77, alinéa 1er, 6°, de la Constitution.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. Het aanvullend protocol ter vervollediging van artikel 3 van de Belgisch-Frans-Luxemburgse Overeenkomst van 17 april 1946 inzake de exploitatie van het Luxemburgse spoorwegnet, ondertekend te Luxemburg op 2 december 1993, zal volkomen uitwerking hebben.

Art. 2. Le protocole additionnel complétant l'article 3 de la Convention belgo-franco-luxembourgeoise du 17 avril 1946 relative à l'exploitation des chemins de fer du grand-duché de Luxembourg, signé à Luxembourg le 2 décembre 1993, sortira son plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

De stemming over het wetsontwerp in zijn geheel heeft zo dadelijk plaats.

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À LA CONVENTION ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET LES ÉTATS-UNIS MEXICAINS TENDANT À ÉVITER LES DOUBLES IMPOSITIONS ET À PRÉVENIR L'ÉVASION FISCALE EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU, ET DU PROTOCOLE, SIGNÉS À MEXICO LE 24 NOVEMBRE 1992

Discussion générale et vote des articles

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET DE OVEREENKOMST TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIE EN DE VERENIGDE MEXICAANSE STATEN TOT HET VERMIJDEN VAN DUBBELE BELASTING EN TOT HET VOORKOMEN VAN HET ONTGAAN VAN BELASTING INZAKE BELASTINGEN NAAR HET INKOMEN, EN VAN HET PROTOCOL, ONDERTEKEND TE MEXICO OP 24 NOVEMBER 1992

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant assentiment à la convention entre le royaume de Belgique et les États-Unis mexicains tendant à éviter les doubles impositions et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, et du protocole, signés à Mexico le 24 novembre 1992.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1995-1996
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1995-1996

Wij vatten de bespreking aan van het wetsontwerp houdende instemming met de overeenkomst tussen het koninkrijk België en de Verenigde Mexicaanse Staten tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, en van het protocol, ondertekend te Mexico op 24 november 1992.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

M. Mahoux, rapporteur, se réfère à son rapport.

Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Daar niemand het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het wetsontwerp.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77, eerste lid, 6°, van de Grondwet.

Article 1er. La présente loi règle une matière visée à l'article 77, alinéa 1er, 6°, de la Constitution.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. De overeenkomst tussen het koninkrijk België en de Verenigde Mexicaanse Staten tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, en het protocol, ondertekend te Mexico op 24 november 1992, zal volkomen uitwerking hebben.

Art. 2. La convention entre le royaume de Belgique et les États-Unis mexicains tendant à éviter les doubles impositions et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, et le protocole, signés à Mexico le 24 novembre 1992, sortira son plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

De stemming over het wetsontwerp in zijn geheel heeft zo dadelijk plaats.

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET PROTOCOL NR. 1 BIJ HET EUROPEES VERDRAG TER VOORKOMING VAN FOLTERING EN ONMENSELIJKE OF VERNEDERENDE BEHANDELING OF BESTRAFING EN MET HET PROTOCOL NR. 2 BIJ HET EUROPEES VERDRAG TER VOORKOMING VAN FOLTERING EN ONMENSELIJKE OF VERNEDERENDE BEHANDELING OF BESTRAFFING, GEDAAN TE STRAATSBURG OP 4 NOVEMBER 1993

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT AU PROTOCOLE N° 1 À LA CONVENTION EUROPÉENNE POUR LA PRÉVENTION DE LA TORTURE ET DES PEINES OU TRAITEMENTS INHUMAINS OU DÉGRADANTS ET AU PROTOCOLE N° 2 À LA CONVENTION EUROPÉENNE POUR LA PRÉVENTION DE LA TORTURE ET DES PEINES OU TRAITEMENTS INHUMAINS OU DÉGRADANTS, FAITS À STRASBOURG LE 4 NOVEMBRE 1993

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het wetsontwerp houdende instemming met het Protocol nr. 1 bij het Europees Verdrag ter voorkoming van foltering en onmenselijke

of vernederende behandeling of bestraffing en met het Protocol nr. 2 bij het Europees verdrag ter voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing, gedaan te Straatsburg op 4 november 1993.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant assentiment au Protocole n° 1 à la Convention européenne pour la prévention de la torture et des peines ou traitements inhumains ou dégradants et au Protocole n° 2 à la Convention européenne pour la prévention de la torture et des peines ou traitements inhumains ou dégradants, faits à Strasbourg le 4 novembre 1993.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

Mevrouw Sémer (SP), rapporteur. Mijnheer de Voorzitter, ik verwijst naar het schriftelijk verslag.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik zal het kort houden, aangezien ik in de commissie over dit wetsontwerp ook reeds een aantal vragen heb gesteld. Allereerst heb ik gevraagd of Spanje dit verdrag mede heeft ondertekend. De minister zou dit onderzoeken. In het verslag vind ik op deze vraag in elk geval nog geen antwoord. Het antwoord op mijn vraag of Turkije dit verdrag heeft ondertekend, is wel in het verslag opgenomen. Turkije heeft in mei 1995 beide protocollen inderdaad ondertekend.

In dit verband is het meer fundamenteel toch wel belangrijk om te weten of dit verdrag niet louter een vodge papier is en in hoeverre er echte sancties mogelijk zijn tegen landen die stelselmatig — en ik benadruk stelselmatig — en zeer frequent overgaan tot foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing. Wij mogen de publieke opinie immers geen rad voor de ogen draaien door uit te pakken met de goedkeuring van protocollen die in de praktijk geen enkele kracht hebben.

Ik weet ook dat de minister in de commissie heeft geantwoord dat de vaststelling van de foltering en dergelijke reeds een morele sanctie inhoudt. Dit is ongetwijfeld belangrijk, maar toch zou het ook nuttig zijn dat het Parlement in kennis wordt gesteld van de vaststellingen en het jaarlijks verslag van het onderzoekscomité. Op basis van deze vaststellingen zouden wij het buitenlands beleid in de commissie en in plenaire vergadering kunnen bespreken, ook al weet ik wel dat dit eigenlijk de bevoegdheid van de Regering is. Het is dus belangrijk deze materie te blijven volgen en het niet gewoon te laten bij de goedkeuring van dit wetsontwerp. Bovendien is het belangrijk dat de minister op basis van de verslagen druk uitoefent op landen die zich blijkbaar nog steeds schuldig maken aan foltering of onmenselijke behandeling. Indien nodig zou de minister dan diplomatieke initiatieven kunnen nemen of eventueel zelfs incidenten kunnen uitlokken om deze landen tot betere gedachten te brengen. Aangezien men van plan is binnenkort nieuwe landen tot de Raad van Europa toe te laten, moeten wij nu met alle mogelijke middelen de huidige en toekomstige partners van de Europese Unie en de Raad van Europa onder druk zetten om dergelijke praktijken voorgoed uit de wereld te helpen.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Derycke.

De heer Derycke, minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, omdat ik vind dat elke terechte opmerking een antwoord verdient, wil ik op deze opmerkingen zeker antwoorden, want ze zijn zeer belangrijk.

De heer Anciaux heeft gelijk. Uit de rapporten van Amnesty International blijkt dat nog heel wat Europese landen kritiek krijgen van deze organisatie. Dit bewijst dat het verdrag ter voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling belangrijk is.

Dit verdrag is afgesloten in het kader van de Raad van ministers. Op grond daarvan is een comité opgericht — Comité contre la prévention de la torture, des traitements inhumains et dégradants ... CPT — waarin experts der lidstaten zitting hebben voor-

gedragen door de nationale afvaardigingen in de Parlementaire Assemblée en verkozen door het Ministercomité. Men tracht een zo breed mogelijke waaier van expertise te bestrijken: artsen, advocaten, sociale assistenten, vertegenwoordigers van het gevangeniswezen, enz. Hun ambtstermijn is verlengbaar om hen in staat te stellen zich grondig in hun taak in te werken. De verslagen van het CPT kunnen slechts met de instemming van het betrokken land worden bekendgemaakt en aan de regeringen der overige lidstaten medegedeeld.

Benevens het optreden van het CPT lijnen ook de algemene monitoring-mechanismen die door de Parlementaire Assemblée en het Ministercomité zijn ingesteld. Dit is een geregeld toezicht op de naleving van de door elke lidstaat aangegane verplichtingen.

De Raad van Europa is op Europees vlak het belangrijkste forum wat betreft de eerbiediging der mensenrechten, mede door dat ook de nationale parlementen, via de Parlementaire Assemblée, rechtstreeks bij de werking van de organisatie zijn betrokken. De Raad beschikt over een zeer groot moreel gezag. Hij kan dit echter ook kracht bij zetten door politieke verklaringen, resoluties en in het ergste geval uitsluiting van het betrokken land.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, de uitleg van de minister is interessant, maar de Belgische Regering kan nog een stap verder gaan. Zij kan ook zelf een gedragslijn uitvaardigen. Zij zou bijvoorbeeld kunnen bepalen dat er geen mensen mogen worden uitgeleverd aan landen die zich schuldig maken aan folteringen of onmenselijke behandelingen. De minister van Buitenlandse Zaken kan op dat vlak misschien een voortrekkersrol vervullen.

Mijnheer de minister, ik heb evenwel nog steeds geen antwoord gekregen op mijn vraag of Spanje al dan niet voorkomt op de lijst van landen die het verdrag hebben ondertekend.

De heer Derycke, minister van Buitenlandse Zaken. — Op 21 november 1995 kwam Spanje nog niet voor op de lijst.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandenberghe.

De heer Vandenberghe (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, de indruk mag niet worden gewekt dat er voor folteringen en mensonwaardige behandelingen geen juridische sanctie mogelijk is in het kader van de Raad van Europa. Het verdrag dat hier aan de orde is, is een recent instrument van politiek-juridische aard. Artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens werd door Spanje onderschreven. Inbreuken tegen deze absolute regel kunnen worden bestreden door individuele klachten en door klachten uitgaande van verschillende Staten.

Zo is er in de jaren 80 een klacht geweest van vijf Europese landen tegen Turkije omwille van het niet-respecteren van de mensenrechten. Dit heeft aanleiding gegeven tot een minnelijke regeling bij de Europese Commissie tot bescherming van de rechten van de mens. Een van de essentiële voorwaarden hiervan was dat Turkije het individueel verhaalrecht van de Turken bij de Europese Commissie en bij het Europees Hof zou erkennen. Sindsdien zijn heel wat Turkse zaken bij het Europees Hof behandeld.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het wetsontwerp.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77, eerste lid, 6°, van de Grondwet.

Article 1er. La présente loi règle une matière visée à l'article 77, alinéa 1er, 6°, de la Constitution.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. Het Protocol nr. 1 bij het Europees Verdrag ter voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing en het Protocol nr. 2 bij het Europees Verdrag ter voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing, gedaan te Straatsburg op 4 november 1993, zullen volkomen uitwerking hebben.

Art. 2. Le Protocole n° 1 à la Convention européenne pour la prévention de la torture et des peines ou traitements inhumains ou dégradants et le Protocole n° 2 à la Convention européenne pour la prévention de la torture et des peines ou traitements inhumains ou dégradants, faits à Strasbourg le 4 novembre 1993, sortiront leur plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen zo dagelijk over het wetsontwerp in zijn geheel.

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À L'ACCORD ENTRE L'UNION ÉCONOMIQUE BELGO-LUXEMBOURGEOISE ET LA RÉPUBLIQUE DE MONGOLIE CONCERNANT L'ENCOURAGEMENT ET LA PROTECTION RÉCIPROQUES DES INVESTISSEMENTS, SIGNÉ À BRUXELLES LE 3 MARS 1992

Discussion générale et vote des articles

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET DE OVEREENKOMST TUSSEN DE BELGISCH-LUXEMBOURGSE ECONOMISCHE UNIE EN DE REPUBLIEK MONGOLIE INZAKE DE WEDERZIJDSE BEVORDERING EN BESCHERMING VAN INVESTERINGEN, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 3 MAART 1992

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant assentiment à l'accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république de Mongolie concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signé à Bruxelles le 3 mars 1992.

Wij vatten de bespreking aan van het wetsontwerp houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Mongolie inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 3 maart 1992.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Mme Lizin, rapporteuse, se réfère à son rapport.

Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Daar niemand het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het wetsontwerp.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77, eerste lid, 6°, van de Grondwet.

Article 1er. La présente loi règle une matière visée à l'article 77, alinéa 1er, 6°, de la Constitution.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Mongolië inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, gedaan te Brussel op 3 maart 1992, zal volkomen uitwerking hebben.

Art. 2. L'accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république de Mongolie concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, fait à Bruxelles le 3 mars 1992, sortira son plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen zo dadelijk over het wetsontwerp in zijn geheel.

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À LA CONVENTION ADDITIONNELLE SIGNÉE À BRUXELLES LE 20 AVRIL 1994, MODIFIANT LA CONVENTION ET SUPPRIMANT LE PROTOCOLE ENTRE LA RÉPUBLIQUE DE CORÉE ET LE ROYAUME DE BELGIQUE TENDANT À ÉVITER LA DOUBLE IMPOSITION ET À PRÉVENIR L'ÉVASION FISCALE EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU, SIGNÉS À BRUXELLES LE 29 AOÛT 1977

Discussion générale et vote des articles

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET DE AANVULLENDE OVEREENKOMST ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 20 APRIL 1994, TOT WIJZIGING VAN DE OVEREENKOMST EN TOT OPHEFFING VAN HET PROTOCOL TUSSEN DE REPUBLIEK KOREA EN HET KONINKRIJK BELGIË TOT HET VERMIJDEN VAN DUBBELE BELASTING EN TOT HET VOORKOMEN VAN HET ONTGAAN VAN BELASTING INZAKE BELASTINGEN NAAR HET INKOMEN, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 29 AUGUSTUS 1977

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant assentiment à la convention additionnelle signée à Bruxelles le 20 avril 1994, modifiant la convention et supprimant le protocole entre la république de Corée et le royaume de Belgique tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, signés à Bruxelles le 29 août 1977.

Wij vatten de bespreking aan van het wetsontwerp houdende instemming met de aanvullende overeenkomst ondertekend te Brussel op 20 april 1994, tot wijziging van de overeenkomst en tot opheffing van het protocol tussen de republiek Korea en het koninkrijk België tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Brussel op 29 augustus 1977.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Mme Lizin, rapporteuse, se réfère à son rapport.

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, ik vrees dat het wat eentonig wordt, maar ik moet de Nederlandstalige senatoren opnieuw aanraden om zowel voor dit als voor volgend wetsontwerp de titel eens goed te lezen. Kan iemand mij bijvoorbeeld vertellen wat de betekenis is van «het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen»? Om te begrijpen wat deze kronkels betekenen moet men de Franse tekst lezen. Het «ontgaan van belastingen» is duidelijk belastingvlucht en met «inzake belastingen naar het inkomen» wordt duidelijk bedoeld «inkomstenbelastingen». Ik vraag mij toch echt af waarom de Senaat een goed werkende taaldienst

heeft, als wij dergelijke enormiteiten op de burger durven loslaten. Voor de rechtszoekende die onze documenten en ook *Handelingen* wil lezen, zou het alleszins een pak beter zijn indien wij ze door de taaldienst zouden laten verbeteren.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het wetsontwerp.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77, eerste lid, 6°, van de Grondwet.

Article 1er. La présente loi règle une matière visée à l'article 77, alinéa 1er, 6°, de la Constitution.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. De aanvullende overeenkomst ondertekend te Brussel op 20 april 1994, tot wijziging van de overeenkomst en tot opheffing van het protocol tussen de republiek Korea en het koninkrijk België tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Brussel op 29 augustus 1977, zal volkomen uitwerking hebben.

Art. 2. La convention additionnelle signée à Bruxelles le 20 avril 1994, modifiant la convention et supprimant le protocole entre la république de Corée et le royaume de Belgique tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, signés à Bruxelles le 29 août 1977, sortira son plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — We stemmen zo dadelijk over het wetsontwerp in zijn geheel.

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À LA CONVENTION ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET LA RÉPUBLIQUE DU VENEZUELA TENDANT À ÉVITER LES DOUBLES IMPOSITIONS ET À PRÉVENIR L'ÉVASION FISCALE EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU, ET AU PROTOCOLE, SIGNÉS À BRUXELLES LE 22 AVRIL 1993

Discussion générale et vote des articles

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET DE OVEREENKOMST TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIE EN DE REPUBLIEK VENEZUELA TOT HET VERMIJDEN VAN DUBBELE BELASTING EN TOT HET VOORKOMEN VAN HET ONTGAAN VAN BELASTING INZAKE BELASTINGEN NAAR HET INKOMEN, EN MET HET PROTOCOL, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 22 APRIL 1993

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant assentiment à la convention entre le royaume de Belgique et la république du Venezuela tendant à éviter les doubles impositions et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, et au protocole, signés à Bruxelles le 22 avril 1993.

Wij vatten de bespreking aan van het wetsontwerp houdende instemming met de overeenkomst tussen het koninkrijk België en de republiek Venezuela tot het vermijden van dubbele belasting en

tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, en met het protocol, ondertekend te Brussel op 22 april 1993.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

M. Mahoux, rapporteur, se réfère à son rapport.

Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Daar niemand het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het wetsontwerp.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77, eerste lid, 6°, van de Grondwet.

Article 1er. La présente loi règle une matière visée à l'article 77, alinéa 1er, 6°, de la Constitution.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. De overeenkomst tussen het koninkrijk België en de republiek Venezuela tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, en het protocol, ondertekend te Brussel op 22 april 1993, zullen volkomen uitwerking hebben.

Art. 2. La convention entre le royaume de Belgique et la république du Venezuela tendant à éviter les doubles impositions et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, et le protocole, signés à Bruxelles le 22 avril 1993, sortiront leur plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen zo dadelijk over het wetsontwerp in zijn geheel.

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le Président. — Mesdames, messieurs, aucune séance publique n'est prévue la semaine prochaine. Le Bureau se réunira le 2 mai pour établir l'ordre du jour des séances de la semaine suivante. Je vous propose donc de vous en remettre à la décision du Bureau.

Het Bureau vergadert op 2 mei over de regeling van de werkzaamheden voor de daaropvolgende week. Is de vergadering het ermee eens het Bureau vertrouwen te geven? (*Instemming.*)

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT AU PROTOCOLE ADDITIONNEL COMPLÉTANT L'ARTICLE 3 DE LA CONVENTION BELGO-FRANCO-LUXEMBOURGEOISE DU 17 AVRIL 1946 RELATIVE À L'EXPLOITATION DES CHEMINS DE FER DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG, SIGNÉ À LUXEMBOURG LE 2 DÉCEMBRE 1993

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À LA CONVENTION ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET LES ÉTATS-UNIS MEXICAINS TENDANT À ÉVITER LES DOUBLES IMPOSITIONS ET À PRÉVENIR L'ÉVASION FISCALE EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU, ET DU PROTOCOLE, SIGNÉS À MEXICO LE 24 NOVEMBRE 1992

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT AU PROTOCOLE N° 1 À LA CONVENTION EUROPÉENNE POUR LA PRÉVENTION DE LA TORTURE ET DES PEINES OU TRAITEMENTS INHUMAINS OU DÉGRADANTS ET AU PROTOCOLE N° 2 À LA CONVENTION EUROPÉENNE POUR LA PRÉVENTION DE LA TORTURE ET DES PEINES OU TRAITEMENTS INHUMAINS OU DÉGRADANTS, FAITS À STRASBOURG LE 4 NOVEMBRE 1993

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À L'ACCORD ENTRE L'UNION ÉCONOMIQUE BELGO-LUXEMBOURGEOISE ET LA RÉPUBLIQUE DE MONGOLIE CONCERNANT L'ENCOURAGEMENT ET LA PROTECTION RÉCIPROQUES DES INVESTISSEMENTS, SIGNÉ À BRUXELLES LE 3 MARS 1992

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À LA CONVENTION ADDITIONNELLE SIGNÉE À BRUXELLES LE 20 AVRIL 1994, MODIFIANT LA CONVENTION ET SUPPRIMANT LE PROTOCOLE ENTRE LA RÉPUBLIQUE DE CORÉE ET LE ROYAUME DE BELGIQUE TENDANT À ÉVITER LA DOUBLE IMPOSITION ET À PRÉVENIR L'ÉVASION FISCALE EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU, SIGNÉS À BRUXELLES LE 29 AOÛT 1977

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À LA CONVENTION ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET LA RÉPUBLIQUE DU VENEZUELA TENDANT À ÉVITER LES DOUBLES IMPOSITIONS ET À PRÉVENIR L'ÉVASION FISCALE EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU, ET AU PROTOCOLE, SIGNÉS À BRUXELLES LE 22 AVRIL 1993

Vote

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET AANVULLEND PROTOCOL TER VERVOLLEDIGING VAN ARTIKEL 3 VAN DE BELGISCH-FRANS-LUXEMBURGSE OVEREENKOMST VAN 17 APRIL 1946 INZAKE DE EXPLOITATIE VAN HET LUXEMBURGSE SPOORWEGNET, ONDERTEKEND TE LUXEMBURG OP 2 DECEMBER 1993

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET DE OVEREENKOMST TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIE EN DE VERENIGDE MEXICAANSE STATEN TOT HET VERMIJDEN VAN DUBBELE BELASTING EN TOT HET VOORKOMEN VAN HET ONTGAAN VAN BELASTING INZAKE BELASTINGEN NAAR HET INKOMEN, EN VAN HET PROTOCOL, ONDERTEKEND TE MEXICO OP 24 NOVEMBER 1992

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET PROTOCOL NR. 1 BIJ HET EUROPEES VERDRAG TER VOORKOMING VAN FOLTERING EN ONMENSELIJKE OF VERNEDERENDE BEHANDELING OF BESTRAFING EN MET HET PROTOCOL NR. 2 BIJ HET EUROPEES VERDRAG TER VOORKOMING VAN FOLTERING EN ONMENSELIJKE OF VERNEDERENDE BEHANDELING OF BESTRAFFING, GEDAAN TE STRAATSBURG OP 4 NOVEMBER 1993

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET DE OVEREENKOMST TUSSEN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE EN DE REPUBLIEK MONGOLIE INZAKE DE WEDERZIJDE BEVORDERING EN BESCHERMING VAN INVESTERINGEN, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 3 MAART 1992

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET DE AANVULLENDE OVEREENKOMST ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 20 APRIL 1994, TOT WIJZIGING VAN DE OVEREENKOMST EN TOT OPHEFFING VAN HET PROTOCOL TUSSEN DE REPUBLIEK KOREA EN HET KONINKRIJK BELGIE TOT HET VERMIJDEN VAN DUBBELE BELASTING EN TOT HET VOORKOMEN VAN HET ONTGAAN VAN BELASTING INZAKE BELASTINGEN NAAR HET INKOMEN, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 29 AUGUSTUS 1977

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET DE OVEREENKOMST TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIE EN DE REPUBLIEK VENEZUELA TOT HET VERMIJDEN VAN DUBBELE BELASTING EN TOT HET VOORKOMEN VAN HET ONTGAAN VAN BELASTING INZAKE BELASTINGEN NAAR HET INKOMEN, EN MET HET PROTOCOL, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 22 APRIL 1993

Stemming

M. le Président. — Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur l'ensemble de ces projets de loi.

Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over deze wetsontwerpen in hun geheel. (*Instemming.*)

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

45 membres sont présents.

45 leden zijn aanwezig.

44 votent oui.

44 stemmen ja.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, les projets de loi sont adoptés.

Derhalve zijn de wetsontwerpen aangenomen.

Ils seront transmis à la Chambre des représentants.

Ze zullen aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

MM. Anciaux, Bock, Boutmans, Buelens, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzjus, MM. Coveliers, Daras, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Devolder, Erdman, Foret, Happart, Hazette, Hostekint, Hotyat, Jonckheer, Lallemand, Mme Leduc, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Olivier, Pinoie, Poty, Mme Sémer, MM. Staes, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Vergote, Verhofstadt, Verreycken et Mme Willame-Boonen.

S'est abstenu:

Onthouden heeft zich:

M. Loones.

De Voorzitter. — Ik verzoek de heer Loones de reden van zijn onthouding mede te delen.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, zoëven maakte de heer Verreycken een zeer terechte opmerking over de Nederlandse titels van twee wetsontwerpen. Ik ben het met hem eens dat deze titels niet door de beugel kunnen.

Bovendien betreur ik het dat de Voorzitter van de Senaat hierop geen gepast antwoord heeft gegeven. Wanneer een parlamentslid een beroep doet op de diensten van de Senaat is het niet meer dan gepast dat hij een antwoord krijgt op zijn vraag.

M. le Président. — Monsieur Loones, nous venons de consulter les services. La difficulté réside dans l'obligation de respecter la lettre des textes tels que rédigés, ce qui est particulièrement important lorsqu'il s'agit de traités internationaux. Les services linguistiques ont eu l'attention attirée par des formulations qui peuvent paraître relativement alambiquées. Votre remarque est tout à fait justifiée. Les services compétents seront particulièrement attentifs et tenteront d'apporter une correction qui permette donc, je le répète, de procéder à une traduction correcte tout en respectant parfaitement le texte du traité.

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. DESTEXHE AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LA CRISE TCHÉTCHÈNE»

Vote sur la motion pure et simple

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER DESTEXHE AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «DE TSJETSJEENSE CRISIS»

Stemming over de gewone motie

M. le Président. — Mesdames, messieurs, deux motions ont été déposées en conclusion de la demande d'explications de M. Destexhe au ministre des Affaires étrangères, développée le 4 avril 1996 en réunion publique de la commission des Affaires étrangères.

Dames en heren, tot besluit van de vraag om uitleg van de heer Destexhe aan de minister van Buitenlandse Zaken, gesteld op 4 april 1996 in de openbare vergadering van de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden, werden twee moties ingediend.

L'une, pure et simple, par Mmes Bribosia et Sémer, est ainsi rédigée:

«Le Sénat,

Après avoir entendu la demande d'explications de M. Alain Destexhe et la réponse du ministre des Affaires étrangères,

Passé à l'ordre du jour.»

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van de heer Alain Destexhe en het antwoord van de minister van Buitenlandse Zaken,

Gaat over tot de orde van de dag.»

L'autre, par MM. Destexhe et Goris, est ainsi rédigée:

«Le Sénat,

Après avoir entendu la demande d'explications de M. Alain Destexhe et la réponse du ministre des Affaires étrangères,

Demande au Gouvernement belge de défendre, dans les instances internationales et européennes (UE, OSCE, Conseil de l'Europe,...), l'adoption de mesures et de résolutions «ad hoc», afin que la Fédération de Russie adopte un comportement beaucoup plus modéré en Tchétchénie,

Condamne fermement les violations des droits de l'homme commises sur le sol tchétchéne et demande à la Russie de respecter les instruments juridiques de protection des droits de l'homme.»

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van de heer Alain Destexhe en het antwoord van de minister van Buitenlandse Zaken,

Verzoekt de Belgische Regering in de internationale en Europese instellingen (EU, OVSE, Raad van Europa,...) de aanneming van maatregelen en resoluties «ad hoc» te verdedigen zodat de Russische Federatie zich in Tsjetsjenië veel gematigder opstelt,

Veroordeelt met klem de schendingen van de mensenrechten op Tsjetsjeens grondgebied en verzoekt Rusland de juridische instrumenten tot bescherming van de mensenrechten in acht te nemen.»

Conformément à notre Règlement, nous votons sur la motion pure et simple qui bénéficie de la priorité.

Overeenkomstig ons Reglement stemmen wij over de gewone motie die de voorrang heeft.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le Président, je demande le vote nominatif.

M. le Président. — Cette demande est-elle appuyée? (*Plus de quatre membres se lèvent.*)

Le vote nominatif étant régulièrement demandé, il va y être procédé.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

51 membres sont présents.

51 leden zijn aanwezig.

28 votent oui.

28 stemmen ja.

22 votent non.

22 stemmen neen.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, la motion pure et simple est adoptée.

Derhalve is de gewone motie aangenomen.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

MM. Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Erdman, Happart, Hostekint, Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, MM. Moens, Olivier, Pinoie, Poty, Mme Sémer, MM. Staes, Tobback, Vandenberghe, Mmes Van der Wildt et Willame-Boonen.

Ont voté non:

Neen hebben gestemd:

MM. Anciaux, Bock, Boutmans, Buelens, Ceder, Mme Cornet d'Elzies, MM. Coveliers, Daras, Desmedt, Devolder, Foret, Hazette, Jonckheer, Mme Leduc, M. Loones, Mmes Mayence-Goossens, Nelis-Van Liedekerke, MM. Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verhofstadt et Verreycken.

S'est abstenu:

Onthouden heeft zich:

M. Goris.

De Voorzitter. — Ik verzoek de heer Goris de reden van zijn onthouding mede te delen.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met mevrouw Thijs.

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE MME LIZIN AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LA RECONSTRUCTION DE LA BOSNIE-HERZÉGOVINE»

VRAAG OM UITLEG VAN MEVROUW LIZIN AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «DE HEROPBOUW VAN BOSNIE-HERZEGOWINA»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la demande d'explications de Mme Lizin au ministre des Affaires étrangères sur «la reconstruction de la Bosnie-Herzégovine».

La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le Président, la première véritable conférence concernant la reconstruction de la Bosnie a eu lieu à Bruxelles. Les résultats dont la presse se fait l'écho paraissent constructifs et les responsables bosniaques ont clairement montré leur satisfaction. L'importance du sujet me paraît donc justifier que nous y consacrons quelques instants de notre temps de travail.

J'aimerais connaître votre opinion à propos de ces résultats. Je souhaiterais également que vous nous fassiez part de votre avis concernant l'application actuelle des Accords de Dayton. J'aimerais plus particulièrement savoir comment les volets relatifs aux prisonniers politiques et au respect des lignes frontalières sont appliqués.

Certains d'entre nous ont eu l'occasion de se rendre à Visoko, endroit où les troupes belges en Bosnie sont stationnées. À cette occasion, nous avons pu mesurer l'importance des destructions dont la Bosnie a souffert. Elles sont d'ailleurs encore perceptibles actuellement.

Il convient, en outre, de noter que les responsables de la destruction de Sarajevo résident à dix kilomètres à peine de cet endroit.

L'application de la reconstruction sera-t-elle ou non liée à l'adoption d'un comportement particulier à l'égard de ceux qui ont participé à la destruction systématique des villes bosniaques? À mon sens, une telle mesure ne devrait pas être difficile à mettre en œuvre.

Pouvez-vous par ailleurs m'indiquer les perspectives de réalisations pratiques, en termes de reconstruction, qui se sont dégagées à l'issue de la conférence? Quelle est la part de contribution de la Belgique? Tout le monde sait que vous êtes allé à Belgrade. Un accord de paix comporte évidemment toujours deux parties. La seconde ne doit pas être négligée. Elle doit au contraire être prise en compte avec beaucoup d'énergie. À cet égard, je suis certaine que la Belgique a l'intention d'adopter une position ferme. Cette position n'ayant toutefois pas été formulée très clairement, j'aimerais connaître votre impression quant à l'évolution au Kosovo.

Nous connaissons l'existence d'un certain nombre de mouvements extrêmement durs. Personnellement, j'ai eu l'occasion de rencontrer M. Demaci. M. Rugova est venu souvent chez nous. Vous l'avez, je pense, reçu aujourd'hui encore. À nos yeux, cette évolution est significative. Elle ne s'est toutefois pas encore traduite sous forme de condition d'évolution de la position serbe. Les États-Unis ont fait installer un bureau des droits de l'homme à Pristina; dans cette zone très dangereuse, cela risque de recréer un front semblable à celui connu en Bosnie. C'est un premier geste. À cet égard, les Quinze — et, partant, la Belgique — ont-ils, avant d'avancer trop largement dans le domaine de la redéfinition des relations avec la Serbie, pris une position plus ferme sur le Kosovo? Faut-il finalement donner raison au désespoir de la majorité albanaise du Kosovo, à ceux qui ont choisi d'abandonner la voie pacifique?

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik sluit mij in grote lijnen aan bij de vragen en opmerkingen van mevrouw Lizin. De heropbouw van Bosnië-Herzegovina interesseert ons natuurlijk allemaal. Ik wil echter een bijkomende vraag stellen met betrekking tot Kosovo.

Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat de vrij snelle erkenning van Klein-Joegoslavië als land — de Koning heeft gisteren het officiële document ondertekend — deel uitmaakt van het vredesplan rond Bosnië-Herzegovina, waarbij president Milosevic zijn medewerking aan de heropbouw en aan het vredesproces in Bosnië-Herzegovina afhankelijk heeft gemaakt van de eis dat de internationale gemeenschap zich niet zou moeien in de interne aangelegenheden van Klein-Joegoslavië, in het bijzonder wat betreft Kosovo. Indien dit inderdaad het geval is, nemen wij deel aan een koehandel die wel eens nare gevolgen zou kunnen hebben voor de inwoners van Kosovo.

Ik heb eergisteren een gesprek gehad met de president van Kosovo. Het is natuurlijk al te laat, maar het zou beter zijn voor Kosovo dat Klein-Joegoslavië niet wordt erkend.

Alle controle en internationale bekommernis voor Kosovo vallen dan weg en er wordt dan vrij spel gegeven aan de Serviërs om massaal in te wijken in Kosovo, zodat de huidige Albanese meerderheid een minderheid wordt en de Serviërs kunnen voortgaan met intimidaties, die nu reeds massaal plaatsvinden en met provocaties zoals die door het Servische leger al enkele keren werden uitgelokt.

Ik hoop dat wij niet een zoveelste blunder begaan door in ruil voor een oplossing in Bosnië een nieuw conflict te doen ontstaan in Kosovo dat zeer grote proporties zou kunnen aannemen, en zich zou uitbreiden naar andere gebieden. Iedereen kent de gevoeligheid in deze regio.

Hoewel ik de voorbarige erkenning van Klein-Joegoslavië betreurt, hoop ik dat onze toekomstige ambassadeur in Belgrado de uitdrukkelijke taak zal krijgen de belangen te behartigen van de Albanese meerderheid in Kosovo en van de Albanese minderheid in Klein-Joegoslavië.

M. le Président. — La parole est à M. Derycke, ministre.

M. Derycke, ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le Président, les questions posées par les intervenants m'offrent l'occasion de revenir sur l'évolution de la situation en Bosnie-Herzégovine et dans l'ensemble des républiques issues de l'ancienne Yougoslavie.

La première phase — essentiellement militaire — de mise en œuvre de l'Accord de paix de Dayton pour la Bosnie-Herzégovine s'est déroulée de manière satisfaisante. Le retrait des troupes ainsi que les transferts d'autorité entre la fédération croato-musulmane et la République serbe ont eu lieu. Un certain nombre de contestations de frontières sont toutefois apparues entre les parties dans l'interprétation des cartes de Dayton au sud de Breko entre Serbes et Bosniaques; dans la poche d'Arasje entre Croates et Serbes; à Kulen Vakuf, au sud de Bihac, entre la république de Bosnie-Herzégovine et la Croatie. La communauté internationale s'efforce de résoudre par la négociation ou l'arbitrage ces difficultés qui risquent d'amplifier encore les problèmes affectant la mise en œuvre civile de l'accord de paix.

Le processus de paix entre à présent dans une nouvelle phase — essentiellement civile — où les parties elles-mêmes auront la responsabilité première de donner de la substance à la mise en œuvre de leurs engagements ainsi qu'à la mise en place des nouvelles structures de réintégration. Cette phase sera, en effet, dominée par les efforts pour lancer le processus de reconstruction, commencer le retour des réfugiés et préparer les élections. Il faut bien constater que, pour l'instant, les parties n'ont pas la volonté de coopérer, sans parler de celle de se réconcilier.

Par-delà les difficultés assez nombreuses, mais spécifiques, liées au respect des engagements souscrits dans l'accord de paix, un problème politique fondamental est apparu à l'issue de ces trois premiers mois de mise en œuvre. L'attitude des parties à l'occasion des transferts d'autorité — pillages dans certaines régions et exode des populations presque partout, surtout à Sarajevo — a en effet conduit à la formation de zones homogènes mono-ethniques qui font planer de sérieux doutes sur l'intégrité future de la Bosnie-Herzégovine. Le retrait des Serbes bosniaques sur le « pré carré » de leur république est évident mais la Fédération croato-musulmane est, elle aussi, traversée par de puissantes forces centrifuges. Cadre d'alliance contre les Serbes, la fédération paraît avoir épuisé son utilité aux yeux des Croates, surtout qu'ils imaginent mal pouvoir vivre en commun dans cette nouvelle entité et sont très réticents à fondre leurs propres structures — douanes, monnaie, police, armée... — dans celles, à créer, de la fédération qui, de ce fait, n'existent guère que sur le papier. Sous la pression internationale, surtout dirigée vers Zagreb, un nouvel accord vient d'être signé — à l'initiative du haut représentant portant essentiellement sur l'unification, durant ce mois, des douanes et des systèmes de paiement. Même si beaucoup d'engagements sont, dans le passé, restés lettre morte et même si en tout état de cause, ce n'est qu'un début, cet accord traduit en

tout cas une volonté accrue de la communauté internationale d'assurer la viabilité de la fédération en conditionnant l'aide à la reconstruction à la coopération des parties.

Mostar est, au sein de la fédération, un peu le point focal sur lequel se concentrent les tensions. Après la démission de M. H. Koshnick de ses fonctions d'administrateur de l'Union européenne, le Conseil Affaires générales du 25 mars 1996 a désigné M. Ricardo Casado, ancien maire de Valence, pour lui succéder. Quant à la prorogation éventuelle du mandat de l'administration de l'Union européenne à Mostar qui normalement expire le 23 juillet 1996, aucune décision n'a encore été prise.

À cet égard, il est essentiel que l'Union évite de s'imposer à elle-même des conditions rigides qui, tout à la fois, nous enfermeraient dans un carcan et pourraient inciter les parties à nous tester.

Toute décision de proroger l'AEUM devrait se fonder sur la réunion de certains paramètres, notamment le respect par les parties de leurs engagements, en particulier quant à la liberté de mouvement, l'unification de la police, l'organisation d'élections ainsi que les garanties de sécurité.

Toute prolongation de cet organisme devrait également être étroitement concertée avec l'UEO, la force de police, dont la Belgique assurera la présidence de juillet à décembre.

Pour éviter — ce risque est important — que les trois partis dominants de chaque communauté ne soient purement et simplement plébiscités et ainsi renforcés dans leurs tendances les plus nationalistes, la tenue d'élections libres et impartiales en Bosnie-Herzégovine constitue évidemment un enjeu prioritaire des prochains mois.

Le président de l'OSCE devra certifier, à la mi-juin, si les conditions sont réunies pour la tenue des élections qui, selon l'accord de paix, devront avoir lieu entre le 14 juin et le 14 septembre 1996, plus probablement vers la fin de cette période. La liberté de mouvement des personnes — qui conditionne aussi le retour des réfugiés — et l'accès aux médias des candidats sont deux des paramètres essentiels pour la préparation et la tenue d'élections démocratiques. Pour les concrétiser, l'OSCE a développé un plan d'action qu'elle mettra en œuvre en synergie avec les autres acteurs internationaux en Bosnie-Herzégovine. Outre une contribution déjà substantielle via l'*European Community Monitoring Mission*, la Belgique envisage l'envoi d'observateurs et une participation au fonds créé pour les élections.

Le volet judiciaire de l'accord de paix progresse. Lors de la réunion de Rome sur l'exécution dudit accord et de la réunion de Genève entre le groupe de contact et les parties, il a été réitéré que la coopération de celles-ci avec le Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie est d'une importance capitale. Jusqu'à ce moment, cinquante-sept personnes ont été accusées. Le tribunal poursuit son travail sur le terrain, en coopération avec la force internationale.

Comme je l'ai souligné lors de la Conférence de Bonn sur le désarmement, la Belgique est en faveur d'une capacité militaire équilibrée au niveau le plus bas possible. Ainsi, la Belgique attache une grande importance aux négociations qui se déroulent à Vienne sous les auspices de l'OSCE, relatives au désarmement et au contrôle d'armements. Il s'agit de l'annexe 1B de l'accord de paix. La conclusion, le 26 janvier dernier, des pourparlers sur les mesures de confiance et de sécurité était encourageante. J'espère que les négociations sur le contrôle des armements pourront également se conclure dans un délai proche. Ainsi que vous le savez, la présence de moudjahidin dans la Fédération croato-musulmane pose problème.

L'opération IFOR est prévue pour une durée de douze mois. Il est trop tôt pour faire, dès maintenant, une évaluation de son succès final. Le démarrage de l'IFOR a été un succès. Il importe à présent de soutenir la reconstruction économique de ce pays dévasté et de permettre la réconciliation politique. Je forme des vœux pour que cette reconstruction et cette réconciliation prennent le relais de l'opération militaire.

Depuis le début des hostilités, la Belgique a toujours centré ses actions humanitaires, militaires et politico-diplomatiques sur la réconciliation entre les différentes communautés en Bosnie-Herzégovine. Seules de telles actions peuvent nous mener à une

paix durable et à la restauration de la cohabitation. L'aide humanitaire de la Belgique a toujours été fournie sur une base non discriminatoire et équitable. Cette politique sera maintenue pour toute aide ultérieure.

À ce jour, la Belgique a fourni à l'ex-Yougoslavie plus d'un milliard de francs belges d'aide humanitaire. Outre son effort continu dans le domaine militaire — opération BELUGA près de Sarajevo —, la Belgique contribuera à l'effort de reconstruction pour un montant, tous moyens confondus, de l'ordre de 200 millions de francs belges. Ce chiffre a été annoncé lors de la Conférence des donateurs qui s'est tenue à Bruxelles les 12 et 13 avril.

En ce qui concerne la république fédérale de Yougoslavie, en concertation avec ses partenaires européens, puisqu'il s'agit d'une décision prise par l'Union, la Belgique l'a reconnue comme un des États successeurs, et non continueurs, de la république socialiste fédérative de Yougoslavie. La procédure de désignation d'un ambassadeur à Belgrade est actuellement en cours.

La question des droits de l'homme au Kosovo, qui est régulièrement soulevée lors des contacts avec les représentants de la république fédérale de Yougoslavie, fut également abordée lors de ma récente visite à Belgrade. J'ai d'ailleurs saisi cette occasion pour rappeler l'approche agréée au sein de l'Union européenne concernant la question du Kosovo qui doit être résolue sur la base à la fois de l'octroi d'une large autonomie et du respect des frontières internationalement reconnues de la république fédérale de Yougoslavie. En tout état de cause, les droits de l'homme doivent être respectés dès maintenant. Le règlement de la question du Kosovo sera essentiel pour la pleine intégration de la république fédérale de Yougoslavie dans la communauté internationale et conditionnera le développement de bonnes relations, en particulier avec l'Union européenne. À ce propos, je vous signale que j'ai rencontré ce matin M. Ibrahim Rugova, président de la ligue démocratique du Kosovo.

In verband met de vraag van de heer Anciaux over Kosovo, moeten twee zaken onderscheiden worden. Enerzijds is er het probleem van de erkenning, anderzijds het probleem van de opname van de federale republiek Joegoslavië in de internationale fora.

De snelheid en de uitwerking van de erkenning werden bepaald door de uitvoering van het Dayton-Akkoord. De erkenning van de FRJ moest gebeuren met zorg voor objectiviteit tegenover alle republieken die zijn ontstaan uit ex-Joegoslavië en onder de voorwaarde dat de FRJ Macedonië zou erkennen, wat ondertussen is gebeurd. Men was immers bezorgd over de toekomst van Macedonië en over het conflict dat zou kunnen ontstaan indien het niet erkend zou worden.

Er is ook het probleem van de erkenning door de FRJ van Kroatië, die nog niet heeft plaatsgehad en die wordt geconditioneerd door een akkoord over Prevlaka.

Ik heb in Belgrado en in Zagreb vastgesteld dat de wil om de banden tussen de FRJ en Kroatië aan te halen bestaat. Men is volop bezig akkoorden te sluiten op het gebied van handel, transport en communicatie en indien Kroatië niet te veel druk uitoefent op het tempo voor het uitvoeren van de sub-akkoorden van Dayton, kan men tot een bevredigende oplossing komen.

Voor Kosovo werd door de Europese Unie een tweede voorwaarde gesteld. Zonder hieraan te voldoen, kunnen de republieken van ex-Joegoslavië niet in de internationale samenwerkingsorganisaties opgenomen worden. Deze morgen nog heb ik aan de heer Rugova gezegd dat er een *window of opportunity* opengaat, omdat Milosevic de ambitie heeft om zijn land zo snel mogelijk in economische *speaking terms* in de internationale fora zoals de Wereldbank, het IMF, de Europese Unie en de Raad van Europa binnen te leiden. Milosevic heeft toegegeven dat hij in *speaking terms* wil blijven met Rugova, maar niet met Demaci.

Van de zes voorwaarden is deze omtrent Kosovo belangrijk, omdat men een oplossing moet vinden voor een verregaande autonomie binnen de getekende staatsgrenzen. Andere voorwaarden zijn, het eerbiedigen van de mensenrechten, het uitvoeren van het Dayton-Akkoord en van het Erdut-akkoord. Naargelang de evolutie van het geschil zullen deze voorwaarden geëvalueerd worden door de Europese Unie. De Europese Unie heeft een *lever-*

age, een politiek instrument, om in alle republieken van ex-Joegoslavië, dus ook in de FRJ, te controleren of de zaken naar behoren geregeld worden.

Ik stel vast dat de jongste dagen de nervositeit is gestegen. Hierover stelt Rugova dat alle gematigden te kampen krijgen met extremisten zoals Demaci en voorheen Milosevic. Milosevic staat, nu hij een centumpolitiek wenst te voeren, in het Servische parlement onder voortdurende druk en zou kunnen worden teruggefloten door de extreem-nationalistische partijen in het federale parlement van Joegoslavië. Bij de opstelling van een globaal akkoord zal Kosovo niet worden vergeten.

M. le Président. — La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le Président, je remercie M. le ministre de sa réponse particulièrement détaillée. Il est vrai qu'il n'entre nullement dans nos intentions de nous immiscer dans des rapports de force au sein de la famille albanaise du Kosovo et que M. Rugova joue un rôle très important.

De toute manière, nous ne pourrions jamais accepter que l'assassinat de M. Hadri, qui a eu lieu à Bruxelles, reste impuni. Le meurtrier, venant de Grèce, est en effet reparti en Serbie.

Avez-vous abordé cette question lorsque vous êtes allé à Belgrade, monsieur le ministre ?

M. Derycke, ministre des Affaires étrangères. — Non, madame, parce que pour le moment, ce problème entièrement juridique nous échappe tout à fait et relève du gouvernement yougoslave.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER VANDENBERGHE AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE MEDEWERKING DOOR POLITIE EN JUSTITIE VERLEEND AAN DE DOORVOER NAAR NEDERLAND VAN DRUGSCONTAINERS»

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER BOUTMANS AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE DOORVOER, ONDER POLITIETOEZICHT, VAN GROTE HOEVEELHEDEN DRUGS VAN BELGIË NAAR NEDERLAND»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. VANDENBERGHE AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LA COLLABORATION DONNÉE PAR LA POLICE ET LA JUSTICE AU TRANSIT DE CONTENEURS DE DROGUE VERS LES PAYS-BAS»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. BOUTMANS AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LE TRANSIT, SOUS LE CONTRÔLE DE LA POLICE, DE GRANDES QUANTITÉS DE DROGUE DE LA BELGIË VERS LES PAYS-BAS»

De Voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandenberghe aan de minister van Justitie over «de medewerking door politie en justitie verleend aan de doorvoer naar Nederland van drugscontainers».

Ik stel voor deze vraag om uitleg samen te behandelen met de vraag om uitleg van de heer Boutmans aan de minister van Justitie over «de doorvoer, onder politietoezicht, van grote hoeveelheden drugs van België naar Nederland». (*Instemming.*)

Het woord is aan de heer Vandenberghe.

De heer Vandenberghe (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van het onderzoek in Nederland van de parlementaire enquêtecommissie Opsporingsmethoden, de zogenaamde

Commissie-Van Traa, verscheen in de Nederlandse pers, meer bepaald in het *NRC Handelsblad* van 19 april 1996, het bericht dat de Belgische politie en justitie in opdracht van Nederlandse collega's de afgelopen vijf jaar minimaal tussen tien en twintig drugscontainers die via de haven van Antwerpen werden aangevoerd, doorgeleverd hebben aan Nederland. Volgens dit bericht zouden desgevraagd het hoofd van de Bijzondere Opsporingsbrigade van de Belgische rijkswacht in Antwerpen en zijn plaatsvervangers dit verklaren. De Antwerpse substituut-procureur des Konings, de heer Gepts, bevestigt volgens de krant dat België op grond van een ministeriële circulaire uit 1990 meewerkt aan drugstransporten voor Nederland, maar alleen als er wordt beloofd dat alle drugs in beslag worden genomen en er arrestaties volgen.

De Morgen van 19 april 1996 schreef dat het parket en de rijkswachtleiding een adjudant van de BOB jarenlang de vrije teugel lieten bij het infiltreren in het criminele milieu. Deze BOB-adjudant zou volgens *De Morgen* van 22 april 1996 aldus ten minste tien containers met drugs onder politie-escorte door de haven van Antwerpen hebben gelooft in ruil voor een bedrag van 4,6 miljoen frank per transport. *De Morgen* van 18 april 1996 en *De Standaard* en *Het Nieuwsblad* van 24 april 1996 wezen op een mogelijk verband tussen de moord op een Belgische drugsdealer in Amsterdam op 15 maart jongstleden en de voor de BOB-adjudant belastende verklaringen die deze drugsdealer zou hebben afgelegd voor de Belgische justitie. Deze drugsdealer zou meer bepaald gewag hebben gemaakt van betalingen die hij had gedaan aan een Belgische rijkswachter voor het doorleveren van containers met drugs. Volgens het *NRC Handelsblad* van 19 april 1996 zou de drugsdealer zijn doodgeschoten kort voordat hij bij de Belgische justitie nieuwe verklaringen over de BOB-adjudant zou afleggen.

«Het dossier lijkt op een doos van Pandora voor al wie in België betrokken is bij de controle van de parketten op het undercoverwerk van de politiediensten», schrijft Walter De Bock in *De Morgen* van 18 april 1996.

De criminaliteit vormt een bedreiging voor onze democratische samenleving. Een degelijke criminaliteitsbestrijding is dan ook noodzakelijk. Dit is vooral het geval met betrekking tot de georganiseerde criminaliteit. Niet alleen plegen de criminele organisaties op planmatige wijze zware misdrijven, zoals drugshandel, mensen-, wapen- en hormonenhandel. Bovendien streven ze naar de verwerving van economische, financiële en politieke macht, de zogenaamde innesteling in de bovenwereld. Ook het gebruik van professionele methodes, zoals liquidatie, corruptie en contra-observatie ter bescherming van zichzelf, illustreert het gevaar dat van deze criminele organisaties uitgaat.

Uit de praktijk blijkt dat de georganiseerde criminaliteit moeilijk te bestrijden is met de klassieke opsporingstechnieken. Vandaar dat steeds vaker een beroep wordt gedaan op bijzondere politietechnieken, zoals observatie en het gebruik van informanten en infiltranten. Ik verwijs naar het voorbeeld van het op de markt brengen van drugs om inzicht te krijgen in een criminele organisatie.

Met uitzondering van de bepalingen van artikel 90ter en volgende van het Wetboek van strafvordering aangaande het af luisteren, kennisnemen en opnemen van privé-communicatie en telecommunicatie, worden de bijzondere politietechnieken niet door de wet geregeld. In het licht van het principe van de rechtsstaat en de eerbied voor de mensenrechten, onder meer het recht op privacy en een eerlijk proces, rijzen dan ook vragen over de toelaatbaarheid van dergelijke technieken.

Zelfs indien deze technieken wettelijk zouden zijn, rijst de vraag hoe de controle op de doelmatige aanwending ervan dient te geschieden. Uit de thans voorliggende feiten blijkt immers dat de grens tussen de bestrijding van de criminaliteit door infiltratie in het misdaadmilieu en het zelf deel gaan uitmaken van dit milieu niet altijd even gemakkelijk te onderscheiden is.

Dat de georganiseerde criminaliteit wellicht slechts te bestrijden is door een beroep te doen op bijzondere politietechnieken kan dus geenszins de ongecontroleerde aanwending van derge-

lijke technieken rechtvaardigen. In onze democratische samenleving is het immers van wezenlijk belang dat ook politie en justitie de regels van de rechtsstaat respecteren. In het andere geval leven we in een politiestaat. Indien politie en justitie de regels van de rechtsstaat niet naleven, dan vervallen zij tot het niveau dat zij wensen te bestrijden. Met andere woorden, het doel heiligt in dit geval nooit de middelen.

Het gebruik en de organisatie van deze nieuwe opsporingsmethoden dienen onder het gezag van de wet te vallen. In dit verband is de uitspraak van de Gentse procureur-generaal Schins van belang. Hij wees op 23 april 1996 in de Kamercommissie voor de Justitie «op de bijzonder hoge vlucht die de grote politiediensten op dit ogenblik aan het nemen zijn onder het vaandel van de pro-actieve opsporing». Hij vervolgde: «Vooral in het kader van de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit menen rijkswacht en gerechtelijke politie voor de eigenlijke vaststelling van criminele feiten allerhande recherchewerk te kunnen doen en de daaruit voortvloeiende informatie te globaliseren.» Procureur-generaal Schins stelde ook: «In feite is dit domein het monopolie van de belangrijke politiediensten. Mijn overtuiging is evenwel dat hier meer leiding en toezicht nodig zijn, al was het maar om toestanden als in Nederland te vermijden.»

Ik kan bovendien verwijzen naar de bevindingen van de Commissie-Van Traa in Nederland die belast was met de vraag wat er moet, wat er mag en wat er niet mag bij de opsporing en bestrijding van de georganiseerde criminaliteit in Nederland.

Zo stelde de commissie onder meer dat in een democratische rechtsstaat opsporingsmethoden een expliciete wettelijke basis dienen te hebben. De bevoegdheden van opsporingsambtenaren dienen in de wet duidelijk te worden omschreven. Ook dient de wijze waarop bepaalde informatie werd verkregen, te worden vastgesteld. Op elk ogenblik moet het derhalve mogelijk zijn te achterhalen met welke methode de informatie werd verkregen. In principe moeten de gebruikte methoden in het openbaar, ter terechtzitting, kunnen worden verantwoord en besproken, zodanig dat de rechter tot de rechtmatigheidstoetsing ervan kan overgaan.

Voorts werd door de Commissie-Van Traa besloten dat ook vooraf een toetsing van de in te zetten opsporingsmethode dient plaats te vinden, waarbij naast proportionaliteit en subsidiariteit volgende criteria een rol zouden moeten spelen.

In hoeverre is de methode voor politie en justitie controleerbaar? Welk doel wordt met de methode nagestreefd? Welk effect heeft de methode? In hoeverre worden onaanvaardbare risico's genomen?

Tenslotte besloot de commissie onder meer ook dat alle opsporingshandelingen dienen te worden verricht onder het gezag van het openbaar ministerie. Er kan met name «geen eigen domein voor politie of andere opsporingsdiensten bestaan.» Daarenboven oordeelde de commissie dat «hoe ingrijpender de methode is des te hoger de autoriteit moet zijn die haar toestemming geeft». Een hogere autoriteit kan immers «op een meer afstandelijke wijze het opsporingsbelang afwegen tegen het belang van burgers wier grondrechten kunnen worden geschonden».

In het licht van deze vaststellingen rijzen met betrekking tot de openbaar gemaakte doorvoer van drugscontainers naar Nederland onder meer de volgende dringende vragen. Door wie werd de beslissing genomen om het doorleveren van de drugscontainers aan Nederland toe te staan? Op verzoek van welke Nederlandse autoriteit werd hier gehandeld? Door wie werd er effectief toezicht uitgeoefend? Aan wie werd dit toezicht gerapporteerd? Welke personen waren bij deze operatie betrokken? Waren er ook burgers bij betrokken? Op welke wijze bekwam men de zekerheid dat er van de doorvoer van drugscontainers geen afgeleid gebruik kon worden gemaakt? Heeft de doorvoer tot effectieve vervolging geleid? Werden financiële vergoedingen bedongen, zoals sommigen beweren? Heeft de minister kennis van andere soortgelijke beslissingen? Zo ja, welke? Het *NRC Handelsblad* van 22 april 1996 heeft melding gemaakt van het feit dat bij het doorlaten van de drugscontainers ook de hulp werd

verkregen van het Duitse *Bundeskriminalamt*. Op grond van welke wettelijke bepalingen kon tot het doorleveren van de drugscontainers worden besloten?

Deze concrete vragen geven onmiddellijk aanleiding tot een aantal vragen van meer algemene aard die vandaag weliswaar niet ten gronde kunnen worden behandeld maar die niettemin het citeren waard zijn. In welke mate maken de Belgische politiediensten gebruik van bijzondere opsporingstechnieken? Om welke methoden gaat het? Op grond van welke criteria wordt besloten tot de aanwending van een bepaalde methode? Bestaat er een controle op de aanwending? Op welke wettelijke gronden steunt men zich daarvoor? In hoeverre kan de ministeriële omzendbrief van 24 april 1990 als een wettelijke basis worden beschouwd? Deze omzendbrief heet geheim te zijn maar in het rapport van de Commissie-Van Traa staat een rechtsvergelijkend overzicht waarin de geheime omzendbrief wordt besproken. Met een omzendbrief die geheim is voor het Belgische Parlement, maar niet voor de Nederlandse tweede Kamer, belanden we terug in de situatie van 1815. Wat is de inhoud van deze omzendbrief?

Volgens het *NRC Handelsblad* van 22 april 1996 blijkt de Nederlandse minister van Justitie, Sorgdrager, een onderzoek in te stellen naar de wijze waarop België hand- en spandiensten heeft verleend bij het doorlaten van grote aantallen drugscontainers op verzoek van de Nederlandse politie en justitie. De Nederlandse minister vreest dat doorgelaten drugs uiteindelijk in het criminele milieu terechtwamen. Zij vraagt aan de Belgische minister van Justitie nader onderzoek, aldus *De Standaard* van 24 april 1996.

Mijnheer de minister, heeft uw Nederlandse collega u deze vraag reeds gesteld en kunt u uw medewerking verlenen aan het onderzoek dat blijkbaar door uw Nederlandse collega wordt beoogd? Zult u de nodige stappen doen om ook in België een onderzoek in te stellen naar de activiteiten van de betrokken politiediensten, bijvoorbeeld door inschakeling van het Comité P?

Ik dank de minister dat hij bereid was zo snel op dit probleem in te gaan en ik hoop dat hij op al deze vragen een afdoend antwoord zal geven. Het probleem van de bijzondere opsporingstechnieken is Justitie immers niet onbekend. De parlementaire onderzoekscommissie van de Kamer van volksvertegenwoordigers die onderzoek deed naar de wijze waarop de bestrijding van het banditisme en het terrorisme wordt georganiseerd, de zogenaamde Bendecommissie, stelde immers vast dat «de politiediensten in de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit als het ware verplicht zijn een beroep te doen op bijzondere politietechnieken, maar dat het gebrek aan wetten en reglementen ter zake een bron van frustraties en problemen is». Deze opmerking dateert van 1988 en is vandaag nog altijd actueel.

Ik dank de minister bij voorbaat voor zijn antwoord.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans voor het stellen van zijn vraag om uitleg.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, collega Vandenberghe heeft een aantal zeer belangrijke feitelijke gegevens opgesomd en daaruit zeer relevante vragen gedistilleerd. Ik zal dit vanzelfsprekend niet allemaal herhalen. Het probleem waarover we het vandaag hebben, werd ook reeds vastgesteld door de Bendecommissie die zich onder meer met deze kwestie heeft beziggehouden, omdat de «affaire-François» een eerste, zij het kleinschalige, voorafbeelding was van het huidige probleem.

Op 8 september van vorig jaar heb ikzelf over deze kwestie een aantal vragen gesteld, naar aanleiding van het uitbreken in Nederland van het IRT-schandaal. Ik som ze nog even op. In Nederland is een gigantisch probleem ontstaan door de groot-schalige pseudo-koopoperaties van verdoevende middelen. Worden dergelijke operaties ook in België of met medewerking van Belgische politieambtenaren opgezet? Het gaat hierbij dus om operaties waarbij de politie drugs aan- of verkoopt met de bedoeling in het milieu te infiltreren of een onderzoek voort te helpen. Wie beslist daartoe en wie houdt er toezicht op? Hoe vaak hebben dergelijke operaties plaatsgehouden? Welke diensten hebben zich er in de voorbije jaren mee beziggehouden? Wie droeg de eindver-

antwoordelijkheid en wat was het resultaat? Waar komt het geld voor een aankoop vandaan en waar gaat het geld na verkoop naartoe? Bestaat er een officiële en een officieuze richtlijn of een wettelijke basis voor dergelijke operaties?

In het antwoord dat de minister mij toen heeft gegeven, verwees hij inderdaad naar de circulaire van zijn voorganger van 24 april 1990, die zoals reeds werd opgemerkt, behoort tot de selectieve geheimen die België rijk is. Vooruitlopend op wat ik straks nog ga zeggen, kan ik er nu reeds op wijzen dat de rechtsstaat werkt met bekende en openlijke procedures, wetten en principes. Het is nogal evident dat bepaalde operaties geheim moeten blijven, op voorwaarde dat zij goed gecontroleerd en gescreend worden en dat duidelijk is wie de eindverantwoordelijkheid draagt.

De wettelijke regelingen en de principes waarop men zich baseert, moeten openbaar zijn. Ik ben dan ook zo vrij te zeggen dat die circulaire, wat de procureurs-generaal daarover ook mogen beweren, volstrekt onwettig is. Zij is trouwens in strijd met het koninklijk besluit van 31 december 1930, dat niet aan de procureurs-generaal of aan parketmagistraten, maar wel aan de ministers van Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid de bevoegdheid toekent om in bepaalde gevallen de invoer en de uitvoer van verdovende middelen in sommige omstandigheden toe te laten. In artikel 6 wordt de transitregeling eveneens aan die ministers toevertrouwd en in artikel 14 wordt uitdrukkelijk bepaald dat het vervoer verboden is indien daarvoor geen vergunning is verleend. Binnen de Regering moet misschien eens worden uitgemaakt of om die redenen niet moet worden afgestapt van deze in de circulaire geregelde procedure.

In zijn antwoord deelde de minister mee dat de circulaire verwijst naar twee beginselen: het evenredigheidsbeginsel en subsidiariteitsbeginsel. Dit laatste betekent dat er geen andere middelen mogen zijn om de misdrijven vast te stellen. Volgens het evenredigheidsbeginsel mag er alleen betrokkenheid van de politie zijn wanneer het gaat om zeer zware delicten. De evenredigheid heeft evenwel twee kanten. Men moet het doel en het middel dus tegen elkaar afwegen. Als het middel is het bewust doorlaten van gigantische hoeveelheden verdovende middelen dan rijzen vragen omtrent de relatie tussen het gehanteerde middel en het te bereiken doel. Ik neem aan dat men grote drugsorganisaties wil oprollen, maar het risico dat men neemt door tonnen verdovende middelen het land binnen en weer buiten te laten gaan, moet dan toch ook eens grondig worden bekeken.

In de circulaire staat dat voor dergelijke operaties een schriftelijke toestemming moet worden gegeven door een parketmagistraat of, als er een gerechtelijk onderzoek is, door een onderzoeksrechter. In de zaak die nu aanleiding was van het rumoer rijst de vraag of er een schriftelijke toelating was. Is die schriftelijke toelating er altijd in alle andere gevallen? Hoe vaak worden dergelijke toestemmingen verleend? Over welke hoeveelheden gaat het?

In zijn antwoord zei de minister dat de nationale magistraat in dergelijke gevallen een coördinerende taak heeft en dat hij ook advies verleent. Was de nationale magistraat op de hoogte van de transacties, van hoeveel gevallen en met welke hoeveelheden, niet alleen betreffende dit concrete dossier, maar eventueel ook andere zaken? Wat was de afloop van al die gevallen? Hebben de nationale magistraat, maar ook de minister en het Parlement zicht op wat nu eigenlijk de efficiëntie is van die methodes? Zijn het vertraagd onderscheppen van grote hoeveelheden drugs en het uitstellen van de inbeslagneming, wat in de circulaire wordt toegestaan, efficiënt of heeft dat tot gevolg dat grote hoeveelheden drugs op de illegale markt terechtkomen? In Nederland is dat blijkbaar het geval en ook in de zaak die aanleiding is tot deze vragen om uitleg.

Essentieel in dit alles is ook de vraag of er geld mee gemoeid is en over welke bedragen het dan eventueel gaat. Inzake dit concrete dossier zegt het weekblad *Knack* deze week dat er geld overhandigd zou zijn aan een rijkswachtchef. Daarover loopt nog een gerechtelijk onderzoek en dus begrijp ik dat de minister nog niet alle gegevens kent en daarvoor niet in detail kan treden. Er werd ook gezegd dat er geld zou zijn betaald aan een Antwerps magistraat. Ik laat die bewering uiteraard voor dit toch toonaangevend weekblad. De betrokken rijkswachter, over wie niet ik, maar de rechtbank een oordeel moet uitspreken, is destijds reeds

in verschillende dergelijke zaken betrokken geweest. In verband daarmee is vroeger ook geschreven, maar jammer genoeg hebben wij daar verder niet veel meer over gehoord, dat er processen-verbaal werden vervalst. De vraag is overigens of het bij dergelijke operaties wel anders kan dan dat processen-verbaal worden vervalst. Kan het anders dan dat er een groot verschil is tussen wat men op papier zet en wat er in werkelijkheid gebeurt?

In Nederland is de hele IRT-zaak, die aanleiding heeft gegeven tot de oprichting van de parlementaire enquêtecommissie, voortgekomen uit de bevindingen van een rechter die zeer grondig werk heeft verricht en die, tegen alle tegenwerking in, de inzage van allerlei documenten heeft geëist en uiteindelijk ook heeft verkregen. De Belgische rechtbanken hebben niet de traditie om daar zeer ver in te gaan en nemen gewoonlijk genoeg met wat hen aan bewijsmateriaal wordt voorgeschoteld. Soms maken zij het zich nog gemakkelijker en leggen zij aan de verdediging de bewijslast op dat er meer aan de hand is dan er in de processen-verbaal staat, wat voor de verdediging uiteraard een onmogelijke taak is.

Alleszins is de vraag of de geheimhouding van bepaalde operaties niet bijna onvermijdelijk meebrengt dat men op papier begint te liegen, minstens een aantal zaken te verzwijgen die nochtans essentieel zijn voor het onderzoek. Dit is dan des te erger, daar aan de rechter, die de rechtmatigheid en de wettigheid van het dossier moet kunnen toetsen, daarvoor noodzakelijke elementen worden onthouden. Nochtans zal niemand hier beweren dat er niet af en toe problemen rijzen rond de rechtmatigheid van sommig bewijsmateriaal. Hoe vaak horen wij in de rechtbanken niet pleiten, en soms ook door rechters bevestigen, dat bepaalde onderzoeken aangetast zijn door fundamentele onwettigheid, waarbij het dan bijna altijd gaat over uitgelokte delicten. Uitlokking is immers in België nog altijd verboden en dus wordt zij in de processen-verbaal zo goed als nooit vermeld. Meestal is het dan ook de verdediging die bewijzen van provocatie of van aanzetten daartoe op het spoor is gekomen. In deze concrete gevallen gaat het niet zozeer om provocatie, maar wel om de mogelijke deelname van leden van het politiekorps of van de rijkswacht aan ernstige misdrijven. Ook hier rijst vanzelfsprekend de vraag of er geen processen-verbaal werden vervalst, wat toch één van de ergste misdrijven is die wij ons kunnen voorstellen en waarvoor nergens in de wet een verantwoording kan worden gevonden, vermoedelijk ook niet in die bewuste geheime circulaire. In een interview met datzelfde weekblad *Knack* verklaart de reeds genoemde rijkswachtofficier, die zich hiermee niet aan de geheimhouding van het onderzoek houdt, maar dit weze hem als verdachte vergeven, het volgende: «Geldschietters in Nederland willen een container vol hasj uit Marokko. Dan moeten ze eerst al veel geld op tafel leggen. Ik kan dat uitrekenen. De prijs is 15 000 frank per kilo. Een container bestellen met 5 000 kilo kost dus 75 miljoen. De regel is dat ze de helft van de marchandise van tevoren betalen en de helft later. Koper en verkoper dragen dus elk de helft van het risico op onderschepping. Die containers moeten binnenkomen via havens zoals Antwerpen. Dus moeten ze contacten hebben in die havens, contacten in een douane-agentschap, in de container-terminal, in de loodsen. De eigenaar van de partij moet met zijn *bill of loading* naar de douane-agent om de papieren klaar te maken. De chauffeur moet een vrachtbrief hebben om de goederen uit te halen, enzovoort. Uiteindelijk voert men de drugscontainer naar Nederland waar hij in één of andere loods gelost wordt.»

Dit gebeurt dus in een aantal gevallen onder politietoezicht, waarbij het de bedoeling is — als er te goeder trouw wordt gehandeld — dat aan het einde van de reis de drugs worden onderschept en dat de geadresseerde of de benedeleden worden aangehouden tot op een zo hoog mogelijk niveau. Dit artikel toont aan dat het hier om een groot aantal transporten gaat. Welk zicht hebben wij daarop? Ik heb het dan niet alleen over deze concrete zaak, maar over alle andere. Daar zijn tal van medeplichtigen bij betrokken in de havens. Toch lezen of horen we zelden dat die mensen worden verontrust. Gaat het hier dan enkel om politiemedewerkers? Laat men die gerust om de volgende keer de mogelijkheid te hebben nieuwe transporten te onderscheppen? Uiteindelijk vraagt men zich hierbij dan wel af wat het hoofddoel is van dit beleid. Wil men de drugstoevoer verminderen of stoppen of wil men nu en dan scoren met een spectaculaire vangst en de zaak voor het

overige op zijn beloop laten? Ik heb het dan nog niet over de essentiële vraag of deze werkwijze uiteindelijk de corruptie niet in de hand werkt.

Ik verwijs in dat verband naar wat destijds werd geschreven en naar wat in de Bende-commissie werd verklaard naar aanleiding van de zaak-François. Als men op lange termijn systematisch en structureel samenwerkt met de georganiseerde misdaad is het risico op «besmetting» of op rechtstreekse medewerking met de criminelen zeer groot. Men moet al bijna een heilige zijn om voor een normale wedde dag in dag uit om te gaan met mensen voor wie die wedde habbekrats is.

Ik citeer nog uit het Nederlandse rapport: «Om hun informanten niet te verbranden, lieten de Nederlandse politiemensen enorme partijen drugs ook toe op de gewone markt te komen.» Dit is dus al niet meer een mislukking van de operatie, waar men er niet in geslaagd is de daders te pakken, maar dit is een bewuste politiek. Wanneer er na tips door informanten wordt ingegrepen, weet de bende dat er informanten zijn en kunnen ze die gemakkelijk ontmaskeren. Om die informanten te beschermen, worden er in Nederland dan bewust en opzettelijk een aantal drugsladingen doorgelaten.

Waarom zou de toestand in België anders zijn? Ik weet dat de circulaire dit soort praktijken verbiedt. In België zal men echter met hetzelfde probleem worden geconfronteerd als in Nederland. Ook hier moet men op lange termijn met informanten werken en zal men trachten te vermijden dat zij worden ontmaskerd. Zal men zich niet verplicht achten de circulaire van de minister te negeren en in bepaalde gevallen drugs toelaten op de markt? Over welke hoeveelheden zal het dan gaan?

Waartoe dergelijke politiemethodes kunnen leiden, wordt aangetoond door het geval van de beruchte «sapman», bekend uit het Nederlandse rapport-Van Traa, een Belg die optrad als informant van de Nederlandse politie. Op verzoek van de Nederlandse politie richtte hij in Zuid-Amerika een nepbedrijf op dat moest dienen als dekmantel voor drugstransporten. Hijzelf organiseerde reële transporten van limonades of sappen. Onder de sappen bevond zich het goedje waarom het werkelijk te doen was. Dit gebeurde allemaal in opdracht van de politie, met als doel de bende te ontmaskeren. Door het opzetten van dit façade-bedrijf werd hij echter bijna essentieel een onderdeel van de bende.

Hoever gaat men in het opzetten van dergelijke constructies? Gebeurt dit ook in België? Gebeurt het met medeweten en met de toestemming van het parket en van de nationale magistraat?

Ik las enige tijd geleden dat de rijkswachtofficier waarover het gaat — al spreek ik mij niet uit over zijn eventuele betrokkenheid — hoofd is van de GID, gerechtelijke informatiedienst in Antwerpen. Waartoe dient deze dienst eigenlijk? Heeft hij een speciaal statuut? Wordt zijn werking wettelijk geregeld? Beschikt hij over een speciale machtiging om bijzondere methodes te gebruiken? Gebruikt hij bijzondere methodes? Door wie wordt hij gecontroleerd?

Ik sluit mij aan bij wat de heer Vandenberghe heeft gevraagd. Wordt het geen tijd dat wij een volwassen parlementair debat voeren over de methodes die geoorloofd zijn in plaats van de principes geheim te houden? Dit debat moet uitmonden in een wettelijke regeling van deze praktijken, voor zover wij ze willen toestaan. Het is uiteraard belangrijk dat de internationale drugsnetwerken worden uitgeschakeld. Het behoud van de rechtsstatelijke methodiek en het vertrouwen in de rechtsstaat zijn echter eveneens een fundamentele kwestie. Indien men op de duur niet meer weet of een politieambtenaar als hoofdtaak heeft de drugscriminaliteit te bestrijden dan wel om er — zij het dan ongewild — deel van uit te maken, bestaat het gevaar dat het vertrouwen in de rechtsstaat verloren gaat en dat er zaken gebeuren die niet thuis horen in een rechtsstaat. Ik verwijs naar de zaak-François, waarbij het weliswaar slechts over minieme hoeveelheden ging. Het principe was echter hetzelfde.

Wat zal de minister in de toekomst ondernemen ten aanzien van dit soort bijzondere opsporingsmethodes? De minister antwoordde ook dat de aanwending van de fondsen die het departement van Justitie voor dit soort transacties ter beschikking stelt van de politiediensten op 6 oktober 1995 bij geheime circulaire

werd geregeld. Voor zover ik weet zijn de gegevens hiervan nog niet uitgelekt. Wordt het geen tijd dat hierover open kaart wordt gespeeld, dat het Parlement wordt geïnformeerd, en dat wij de kans krijgen hierover te debatteren en de nodige conclusies te trekken?

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Erdman.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de Voorzitter, de heren Boutmans en Vandenberghe hebben reeds veel punten van de drugsproblematiek vermeld. In een vroeger leven heb ik de zaak-François van dichtbij kunnen volgen en vijftienvijf jaar lang komt men steeds met hetzelfde argument. Ik wil het gras niet voor de voeten van de minister wegmaaien, maar destijds zegde minister Vranckx reeds dat ten overstaan van de drugscriminaliteit abnormale, misschien zelfs uitzonderlijke maatregelen moesten worden getroffen die buiten de wettelijke middelen vallen. Dit leidde in 1971 tot de oprichting van het fameuze BCI. Na de zaak-François werd bij koninklijk besluit van 1 augustus 1991 beslist tot de afschaffing van de buitendiensten van het bestuur van Burgerlijke en Criminele Zaken bij het ministerie van Justitie.

We hebben destijds het proces-François van dichtbij kunnen volgen, en het meest markante was de totale ontsporing, zoals ook de heer Boutmans zegde, al hadden de betrokkenen oorspronkelijk wellicht goede bedoelingen.

Het is opmerkelijk dat de considerans van het koninklijk besluit van 1991 vermeldt, en dat heeft wellicht ook de werkzaamheden van de commissie-Bourgeois geïnspireerd, dat «in het licht van de sedert 1971 met de activiteiten van het bestuur Criminele Informatie opgedane ervaring, aangewezen is, met het oog op een grotere doeltreffendheid in de strijd tegen de zware criminaliteit, inzonderheid tegen de handel in verdovende middelen, de volledige controle over de onderzoeksmethode toe te vertrouwen aan de politiediensten, zulks onder het strikte toezicht van de rechterlijke overheid». Ik veronderstel dat de minister niet zal afwijken van wat door zijn voorganger werd gesteld. Ik kan hier de woorden van procureur-generaal Schins hernemen: sinds 1971 zijn we hierin nog niet geslaagd. Integendeel, de zaak is eens te meer ontspoord.

De minister heeft een circulaire rondgestuurd. Die was zeggend geheim, maar wij weten allen dat niets geheim blijft. De tegenpartij, de drugscriminelen, weten zeer goed wat er in die omzendbrief staat.

Een kleine randbemerking: er wordt beweerd dat het openbaar ministerie één en ondeelbaar is. Wanneer echter een min of meer aangebrand dossier ter tafel ligt, wordt de naam van de magistraat die helemaal volgens de richtlijnen van de circulaire heeft gewerkt, toch in de openbaarheid gebracht. Dat stoort mij. Ik vind dat de hoogste magistraat van het parket hier zijn verantwoordelijkheid moet nemen. Ik kan mij moeilijk inbeelden dat een substituut die belast is met dit specifieke deel van het vervolgingsbeleid, niet zijn door zijn overste.

Er werd dus gewezen op het bestaan van die circulaire. Bij mijn weten heeft geen enkele gerechtelijke overheid ooit gezegd dat die circulaire een wettelijke grondslag vormt voor het vrijspreken van betrokken politiemensen of anderen. Ik heb bij mijn opzoekingswerk over deze zaak wel een arrest van het Hof van Bergen gevonden van 16 september 1993 over pseudo-aankopen. Een dossier dat dus enigszins gelijkenis vertoont met deze zaak. In dit arrest weigerde het hof de politiemans die de aankopen heeft gedaan, te horen. Wel werden de officier die deze transactie heeft begeleid, en de magistraat die de aankoop heeft toegestaan, verhoord.

Het Hof van cassatie zegt in een arrest van 2 mei 1990 dat een rechter zijn overtuiging kan steunen op anonieme getuigenissen. Wij weten allen dat in dossiers zoals dit waarvan sprake, steeds getuigen opduiken die men anoniem wil houden omdat men de identiteit van de informant of infiltrant geheim wil houden en zijn leven niet in gevaar wil brengen.

Ik wil de minister er dus op wijzen dat hij zich met die circulaire op een zeer gevaarlijk juridisch pad begeeft.

Ik lees hier een beslissing van het Europees Hof voor de rechten van de mens in de zaak-«Patricia Hope Hewitt and Harriet Harman against the United Kingdom» uit 1989. Aan het hof werd

de vraag gesteld of het geheime toezicht op de activiteiten van de betrokkenen door de veiligheidsdienst en op de verzameling opgeslagen gegevens een schending vormt van het recht van de betrokkenen op het respect voor hun privé-leven. Men kan natuurlijk opperen dat in zaken van drugscriminaliteit de bescherming van het privé-leven van ondergeschikt belang is. Een specialist waarvoor de minister zeker eerbied kan opbrengen, zegt in dit verband echter: «Toegepast op de onderhavige ministeriële circulaire, waarin politiemethodes worden gereguleerd bij welke toepassing diep wordt binnengedrongen in iemands privé-leven, betekent deze uitspraak vanzelfsprekend dat deze regeling in geen enkel opzicht voldoet aan de eisen die het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens daaraan volgens de commissie stelt.» Dit is een uitspraak van professor Cyril Fijnaut, die de minister wel zal kennen; deze zienswijze vormt naar mijn mening een zeer goede grondslag om de circulaire van de minister in het gedrang te brengen.

Sinds de opheffing van het bestuur van de Criminele Informatie in 1991 heeft men steeds gezegd dat men het pro-actief justitieel politieoptreden zou inpassen in het algemene verband van de reguliere politie. Tot nu toe is daar blijkbaar, buiten de circulaire, nog niets van in huis gekomen.

Ik onderschrijf de vragen die door de twee vorige sprekers werden gesteld volkomen. Ik heb ook nog een paar aanvullende vragen. Men moet mijns inziens niet alleen focussen op het rapport-Van Traa, maar ook op de brief van de heer Van Traa aan de voorzitter van de Tweede Kamer en op de informatie die minister Sorgdrager wellicht ook aan de minister heeft doorgegeven en die waarschijnlijk ook nog even geheim is.

In de pers verklaarde de heer De Backer, hoofd van de BOB-afdeling van Antwerpen, dat alle drugstrafieken die door zijn dienst werden gecontroleerd, werkelijk hebben geleid tot arrestaties en dat de betrokken drugs nooit op de markt zijn gekomen. Ik heb natuurlijk alle respect voor de administratieve opvolging van die man, maar dit is enkel wat er in de proces-verbalen staat en waarover dossiers bestaan. Ons interesseert vooral wat er tussen de mazen is gevallen, welke ontsporingen er zijn gebeurd naast de regulier begeleide konvooiën.

Aan wie zal de minister de dringend noodzakelijke analyse toevertrouwen, niet alleen van het rapport-Van Traa maar ook van het rapport van de rijksrecherche, de enquête dienst van de Commissie-Van Traa, dat naar mijn oordeel veel belangrijker is inzake documentaire gegevens en dat zelfs volumineuzer is dan het rapport-Van Traa zelf.

Die opdracht mag niet beperkt blijven tot het Nederlands aspect. De heer Boutmans heeft gewezen op mogelijke betrokkenheid van Duitse politiediensten en op transporten naar andere landen. Denk in dit verband aan de moeilijkheden die de minister van Binnenlandse Zaken heeft met onze zuiderburen met betrekking tot het Verdrag van Schengen.

Hoe beoordeelt de minister de wettelijkheid van de circulaire? Wat gaan wij ermee doen, rekening houdend met de analyse in het kader van de rechtspraak van de Europese Commissie?

Er moet ook duidelijkheid worden geschapen over de betekenis van de term «doorlaten». Het lijkt alsof iets op een bepaald punt wordt «doorgelaten» en dan een eigen — onwettig — leven leidt waarop wij geen controle hebben en waarvoor wij ook geen verantwoordelijkheid dragen omdat wij toelating hebben gekregen dat voorwerp door te laten.

Wat betekent dus precies «doorlaten», en tot waar reikt onze verantwoordelijkheid in een aangelegenheid waarbij verschillende politiediensten over de grenzen heen samenwerken?

Een laatste punt waarop ook de heer Boutmans heeft gewezen, betreft de situatie van mensen die te lang in een bepaald milieu blijven werken. Dat dit problemen kan scheppen kwam onder meer ook in het proces-François aan bod.

Mensen te lang in een bepaald milieu laten werken, houdt gevarieerd, niet alleen voor de betrokkenen maar ook voor de werking van de dienst. Rijkswacht officier François heeft indertijd in Amerika bijzondere politietechnieken en -taktieken bestudeerd. Hij bracht nochtans een interessante praktijk die de FBI de «desintox» noemde niet over; die techniek werd in ons land om

budgettaire en andere redenen nooit toegepast. Deze techniek bestaat erin dat de politieambtenaar na twee jaar uit het milieu waarin hij werkt, wordt weggehaald. Hij moet zich ontdoen van zijn informanten, zich losweken uit het milieu, om dan op een totaal ander terrein te gaan werken.

Op die manier worden de betrokkenen beschermd en kunnen zij hun taak in het politiekader vervullen zonder enig risico te lopen.

Ik ken mensen die omwille van hun efficiëntie betrokken zijn geweest in bepaalde zaken. Het was immers zo gemakkelijk voor de schuldigen de politiemans te «verbranden» en tegelijkertijd de efficiënte werking van hun dienst definitief uit te schakelen.

In overleg met de minister van Binnenlandse Zaken en met de overheden van de verschillende politiediensten moet, vooral inzake de grote criminaliteit, ernstig werk worden gemaakt van een regeling waardoor een bepaalde opdracht slechts tijdelijk kan worden uitgevoerd. Wij hebben hierover al gesproken in het kader van de magistratuur. Laten wij dit vooral doen op dit gevaarlijk terrein. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, na de schitterende uiteenzettingen van de collega's Vandenberghe en Boutmans en na de reactie van collega Erdman kan ik nog weinig nieuwe juridische elementen aanbrengen. Met deze vragen om uitleg wordt een prachtig voorbeeld gegeven van een debat wars van elke partij-politieke berekening.

Collega Vandenberghe, wij zitten elkaar van tijd tot tijd wel eens in het haar, maar het moet mij toch van het hart dat de correcte wijze waarop u een partijgenoot-minister het vuur aan de schenen hebt gelegd, mij blij heeft verrast. U legt daarbij de hoffelijkheid aan de dag, die veeleer uw stijl dan de mijne kenmerkt, maar uw betoog boet daarbij niets aan kordaatheid in.

Mijnheer de Voorzitter, ik zou nog een bedenking in het midden willen brengen. Tal van vragen worden gesteld over de wettelijkheid van deze praktijken en over de wijze waarop zij in de toekomst bij wet kunnen worden geregeld. De minister zal het mij niet kwalijk nemen dat ik mijn betoog over een andere boeg wens te gooien. In antwoord op mijn schriftelijke vraag over gedetineerden veroordeeld wegens drugsdelicten, heeft de minister recentelijk bevestigd dat zij een zeer groot deel van de Belgische gevangenisbevolking vormen. In het licht van deze informatie krijgen de feiten die vandaag ter discussie staan, een andere dimensie en bezwaren zij eens te meer de geloofwaardigheid van de justitie waarmee de Belgische publieke opinie sinds het «onderzoek naar het onderzoek» tegen de Bende van Nijvel al lang niet hoog meer oploopt.

Met een eufemisme zou ik de houding van de Regering inzake drugs dubbelzinnig kunnen noemen maar ik verkies te spreken van hypocrisie. Op georganiseerde wijze worden, met medeweten van de Regering en van de parketten, tonnen en tonnen cannabis op de markt gebracht.

Nog steeds worden massa's mensen in de gevangenis opgesloten wegens gebruik, aankoop of verkoop op kleine schaal van cannabisproducten. Hoe kan de overheid een zeer streng repressief beleid tegen het gebruik en het verhandelen van drugs voeren en tegelijkertijd zelf manifest aanwezig zijn in deze illegale handel? Hoe kunnen er naar de jongeren toe geloofwaardige voorkomingscampagnes worden gevoerd waarbij soft drugs en cannabis als het ergste kwaad worden voorgesteld? Hoe kan men een open en rustig debat over de eventuele legalisering van diezelfde soft drugs blijven weigeren, als de overheid zelf deze producten massaal op de markt brengt?

Misschien is het een beetje ver gezocht maar zojuist schoot mij te binnen waarom men blijkbaar niet wil spreken over de legalisering van soft drugs. Blijkbaar wil men de criminele band tussen handel in soft drugs en handel in hard drugs zo nauw mogelijk houden, om zelf via de verkoop van soft drugs zware drugscircuits te kunnen pakken. Natuurlijk hoop ik dat dit niet de reden is, maar een cynicus zou wel tot deze conclusie kunnen komen. Zeker naar aanleiding van de feiten die nu aan het licht komen, is het niet alleen nodig, zoals de heer Boutmans zei, om in alle open-

heid, rustig en grondig na te denken over dergelijke praktijken van uitlokking en een eventuele wettelijke regeling ervoor, maar zou het ook wel eens nuttig kunnen zijn een groter debat op gang te brengen over een zo sterk mogelijke aanpak van de hard-drugsproblematiek. Laten wij daarbij niet voortdurend onze kop in het zand steken en inzien dat een vorm van legalisering of depenalisering van soft drugs in dit verband een nuttig instrument kan zijn. Het is dus even eerbaar om daarover te discussiëren in alle openheid en eerlijkheid, zonder vooroordelen of leugens, zeker als blijkt dat de overheid reeds jaren zelf actief bij deze handel betrokken is.

Ik heb nog een tweede bedenking bij de schitterende uiteenzettingen van mijn drie collega's. Misschien is het voorbarig, maar ik heb de indruk dat men enkele zondebokken zoekt en ook zal opofferen om de rest toe te dekken en verdere informatie te verdoezelen. Welke garantie hebben wij dat dit niet gebeurt? Op welke elementen kunnen wij ons immers baseren om ervan uit te gaan dat het gerecht bereid is de volle waarheid aan het licht te laten komen? Zoals terecht door de collega's Vandenberghe en Boutmans werd opgemerkt, is er immers valsheid in geschriften gepleegd, werden PV's niet correct ingevuld. Dat spreekt voor zich, want anders was een bepaalde operatie uiteraard niet geheim. Hoe kunnen we nog geloofwaardige strafprocessen voeren, als we er niet zeker van kunnen zijn dat in PV's de waarheid staat? De geloofwaardigheid van de justitie is dus nogmaals enorm in het gedrang gebracht.

Nog een laatste opmerking: wordt onderzocht welke veroordelingen zijn uitgesproken als gevolg van het op de markt brengen van deze drugs? Zullen deze processen worden herzien? Kan men dit wel ergens nagaan? Heel wat drugs zijn ongetwijfeld via Nederland opnieuw in België gekomen. Zij hebben wellicht aanleiding gegeven tot een aantal veroordelingen van kleine drugsdealers en -gebruikers die eventueel zouden kunnen inroepen dat het hier gaat om uitgelokte misdrijven. Zal daar een onderzoek naar gebeuren?

Mijnheer de minister, ik ben ervan overtuigd dat u een degelijk antwoord zult geven op de belangrijke vragen die hier zijn gesteld. De jongste tijd hebt u een aantal ontgoochelingen opgelopen in de samenwerking met het gerecht. Er is ook gebleken dat het gerecht niet altijd ten volle meewerkt aan de onderzoeken. Het oprichten van een parlementaire onderzoekscommissie is misschien de enige garantie om klaarheid in deze zaak te krijgen. Ik zal dit niet vragen, want dan is de kans groot dat ze er niet komt. Het zou nuttig zijn dat de leden van de meerderheid dit overwegen en dat we weten dat de minister daar geen problemen mee heeft.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, de minister heeft wellicht genoeg ervaring met mijn collega's van het Vlaams Blok in de Kamer om te weten dat wij pleiten voor een inzet van alle middelen tegen de handel in drugs. Wij hebben daarvoor trouwens verscheidene keren een beroep gedaan op de gerechtelijke weg. Wij weten immers dat elke hard-drugsgebruiker begonnen is met soft drugs. De overgang gebeurt niet automatisch, maar degenen die aan verslaving toegegeven hebben, zijn begonnen met de drugs die wij vandaag bestrijden. Ik kan volkomen begrijpen dat bijvoorbeeld transporten door de gerechtelijke diensten worden gevolgd om het einde van de keten, de handelaars, te kunnen oppakken. Dit neemt niet weg dat ik enig begrip kan opbrengen voor de moord in Nederland op een getuige die tegen een BOB-adjudant bezwarende elementen zou kunnen aanbrengen. Dan zouden wij naar het Chicago van de jaren 30 gaan. Dit zijn zaken die niet kunnen. Ik sluit mij dan ook aan bij de vragen van de collega's naar een controleerbare regeling ter zake. Handelaars, in gelijk welk soort drugs zij ook handelen, moeten zo hard mogelijk worden aangepakt door de gerechtelijke instanties. Dit geldt ook voor de handelaren in cannabis.

Aan de heer Anciaux, die op het ogenblik jammer genoeg verdwenen is, wil ik duidelijk stellen dat ook deze handelaren vallen onder het toepassingsgebied van de wet van 24 februari 1921 ter bestrijding van de drugshandel. Ook een BOB'er die geld aanneemt om eens de andere kant op te kijken is een handelaar in drugs of minstens een medeplichtige daaraan, want het doorlaten

van transporten leidt er alleen maar toe dat kleine hoeveelheden drugs later terug worden ingevoerd vanuit Nederland. Diegenen die adressen in Nederland zoeken waar men probleemloos drugs kan aankopen, raad ik aan te surfen op Internet.

Gelukkig begint het Belgische gerecht nu toch te reageren. Onlangs heeft de correctionele rechtbank *Het Blad* veroordeeld omdat dit openlijk opriep tot het plegen van misdrijven, namelijk het massaal gebruiken van cannabis. De rechtbank oordeelde dat het hier niet over een opiniedelict of over een persmisdrijf ging, maar wel degelijk over een oproep tot het plegen van een misdrijf. Een van de overwegingen van de rechtbank was, ik citeer: «dat de beklaagden van oordeel zijn zich boven de wet te kunnen stellen en anderen aan te zetten dezelfde weg op te gaan.»

Deze overweging is zeker ook van toepassing op sommige politici, in de eerste plaats van Agalev, die aanwezig zijn op door de rechtbank veroordeelde *blow ins*. Deze Agalev-politici zijn dus wel zeer slecht geplaatst om politie-onderzoeken naar drugs te bekritisieren, want daarmee doen zij duidelijk aan zelfbescherming. Een van de leden van de Agalev-fractie in de Antwerpse gemeenteraad is trouwens mede-oprichtster van de Belgische Cannabisconsumentenbond, een organisatie die door de correctionele rechtbank van Brussel als misdadig wordt bestempeld.

Daarom vraag ik de minister welke maatregelen hij zal nemen om die bond te verbieden, gezien de duidelijke oproepen tot het plegen van misdrijven. Het is immers de logica zelf dat wanneer er geen drugsgebruikers meer zijn, ook de drugshandel moet stilvallen. Wie daarentegen de gebruikers steunt en hun acties met een politiek mandaat legitimeert en beschermt, die stimuleert onrechtstreeks ook de handel in verdovende middelen. Zal de minister de stichters-politici van deze Belgische Cannabisconsumentenbond laten ondervragen of daartoe minstens een aanzet geven? De inbreuken op de wet van 1921 zijn immers geen klachtmisdrijven en dus lijkt het mij aangewezen dat de parketten hiertegen optreden.

Als wij nog willen verhinderen dat de volgende generatie totaal verdwaasd door het leven loopt, dan moeten wij nu reageren. De uitgevers van *Het Blad* en de oprichters van de BCCB hebben trouwens heel andere en veel meer decadente bedoelingen, die mijlenver verwijderd zijn van het idealisme dat hen wordt toegeschreven. Achter het onschuldige «cannabis moet toch voor iedereen beschikbaar zijn» gaan verschrikkelijke bedoelingen schuil. Ik vraag mij dan ook af wanneer de minister tegen dergelijke organisaties en tegen *Het Blad* zal optreden.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, waar-schijnlijk wordt nu van mij verwacht dat ik het opneem voor de Antwerpse Agalev-fractie.

Ik begrijp dat het Vlaams Blok *Het Blad* van de Cannabisbond graag tot een geheime circulaire zou willen omdopen. Zelf heb ik veel meer respect voor mensen die met open vizier voor hun ideeën vechten. Ik zie niet goed in waarom een gewone mens niet zou mogen debatteren over de legalisatie van cannabis en daar een mening over verkondigen net zoals wij dat doen in het Parlement, goed wetende dat het er vroeg of laat toch van zal komen. De heer Verreycken weet natuurlijk, maar zijn kornuiten in Antwerpen verzwijgen dat, dat niet het openbaar ministerie maar zijn kliek dit proces heeft aangespannen. Het openbaar ministerie is in beroep gegaan tegen dat vonnis van veroordeling, omdat het klettert van onwettigheid. Dat vonnis is dus voor de minister zeker geen goede reden om te doen wat het Vlaams Blok zou willen dat hij doet.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, de heer Boutmans heeft het over mijn «kornuiten» in Antwerpen. Ik zal ook die titel maar toevoegen aan de vele andere die wij al opgeplakt kregen. Wat ik hem vooral wilde horen zeggen — en hij zegde dat ook — is dat hij respect heeft voor de uitgevers van *Het Blad*. Hij vindt dat gewone mensen zich in *Het Blad* moeten kunnen uitdrukken. Ik raad hem aan de naam Joeri Offeciërs op Internet in te tikken. Dan zal hij terecht komen bij een sado-masochistische home page in Nederland waarop Joeri Offeciërs, de veroordeelde uitgever van *Het Blad* schrijft: «Ik ben Joeri

Officiers, politiek vluchteling uit Vlaanderen en weggejaagd door het Vlaams Blok, maar ik ben specialist in bondage, spanking, handboeien en in alle mogelijke erotische spelletjes die mij geld kunnen opbrengen.» De man waarvoor de heer Boutmans hier zoveel respect betoont, is gewoon iemand die een nieuwe generatie van decadenten wil kweken die beschikbaar zijn voor zijn spelletjes. Zijn brieven op Internet tonen duidelijk aan dat het drugsgebruik, de sex- en de hard porno-scène voor hem een geheel vormen. Respect opbrengen voor een dergelijk personage is typerend voor de leden van Agalev die de BCCB overigens hebben opgericht. Zelf kan ik geen enkel respect opbrengen voor dergelijke decadentie, niet voor de heer Officiers, niet voor degenen die hem de hand boven het hoofd houden en niet voor degenen die de Belgische Cannabisconsumentenbond, de verdwazende bond, hebben opgericht.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — De seksuele zeden en gewoonten van bepaalde leden van de Vlaams Blok-fractie zijn, zoals bekend, niet bepaald voorbeeldig. De heer Verreycken kan dus beter zijn eigen fractie in de gaten houden.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben het met de heer Anciaux eens dat de drie eerste uiteenzettingen zeer goed waren. De vierde en vijfde sprekers weken wel enigszins af van het thema dat vandaag aan de orde was. Op de laatste uiteenzetting wil ik zelfs niet reageren.

De heer Anciaux beweert dat de overheid zelf massaal drugs op de markt zou brengen. Naast het feit dat zijn conclusie gevaarlijk is, wijs ik erop dat dit niet het onderwerp was van de vragen om uitleg. Vandaag ging het vooral over het al dan niet uit de hand lopen van bepaalde politietechnieken. Het gaat vooral om politietechnieken in verband met goederen die naar Nederland worden vervoerd. Hieruit concluderen dat ik de opdracht heb gegeven containerladingen cannabis op het Belgische grondgebied te laten passeren, is een te gemakkelijke simplificatie.

Ik ga met plezier in op de vragen die werden gesteld ook al ben ik mij ervan bewust dat mijn antwoord zeker niet volledig is, omdat de feiten zeer recent zijn en omdat het materieel gezien onmogelijk is de noodzakelijke informatie te verzamelen om de vragen volledig te beantwoorden.

Ik ben het eens met de heer Anciaux dat dit debat vandaag niet kan worden afgesloten. Wij moeten afwachten hoe het dossier evolueert. Het gaat hier niet over feiten die jaren geleden definitief werden afgehandeld. Wij worden geconfronteerd met de meest actuele problematiek inzake politietechnieken. Zelfs indien wij de anekdotiek zouden kunnen afwerken, blijft het de opdracht van het Parlement wetgevende initiatieven te nemen om dit soort problemen optimaal op te vangen.

Hoewel dit antwoord slechts als voorlopig kan worden beschouwd, wil ik naar aanleiding van de teksten die mij vooraf door de heren Vandenberghé en Boutmans werden bezorgd, een fundamenteel onderscheid maken tussen twee elementen.

Het eerste element betreft het onderzoek in het dossier-Van Mechelen. Ik heb er geen enkele moeite mee te bevestigen dat op dit vlak een onderzoek aan de gang is, dat reeds lange tijd geleden werd gestart. Wellicht waren er reeds vroeger problemen met de betrokkene. Misschien hebben bepaalde personen er belang bij dat dit onderzoek openbaar wordt gemaakt. In de media worden alleszins bepaalde gegevens naar voren gebracht en uit diverse hoeken belicht.

Het is misschien nuttig dat alle feiten met betrekking tot dit dossier op een rijtje worden gezet, gezien er op dit vlak problemen bestaan. Ik heb het parket-generaal overigens verzocht een analyse te maken van alles wat zich in het verleden met betrekking tot deze persoon heeft voorgedaan.

Ik kan bevestigen dat de heer Van Mechelen in het kader van een onderzoek op basis van mededaderschap aan invoer, handel en bezit van verdovende middelen werd aangehouden en nadien vrijgelaten. Dit is de normale gang van zaken, in het kader van de

wet op de voorlopige hechtenis. Ik zal niet verder ingaan op deze zaak. De conclusies van het debat dat hier wordt gevoerd en de elementen die naar voren werden gebracht in het kader van de globale discussie moeten ter beschikking worden gesteld van onderzoeksrechter Mahieu, die het gerechtelijk onderzoek leidt.

Van mijn kant heb ik, naar aanleiding van de diverse krantenartikelen, de opdracht gegeven om alle mogelijke informatie te verzamelen met betrekking tot de analyse van bepaalde onderzoeksmethoden. Ik heb de gegevens via drie kanalen opgevraagd. Tot op heden werd op mijn oproep enkel gereageerd door de nationale magistraat.

Aan commandant Deridder van de rijkswacht, heb ik gevraagd mij informatie te geven over wat hem bekend is in verband met dit soort transporten. Aan het parket-generaal van Antwerpen heb ik gevraagd mij, los van het dossier, te informeren over de toepassing van deze bijzondere politie-techniek inzake de begeleide levering en aan de nationale magistraat heb ik eveneens soortgelijke vragen gesteld.

Wat de contacten met Nederland betreft, kan ik het volgende meedelen. Op 23 april had het kabinet telefonisch contact met de heer Joris Demmink, directeur-generaal verantwoordelijk voor de algemene leiding van het ministerie van Justitie in Nederland. Deze Nederlandse hoge ambtenaar deelde de bekommernis van minister Winny Sorgdrager mee aangaande de uitlatingen in de Nederlandse pers van een Belgische rijkswachter, die beweert dat er tussen België en Nederland gecontroleerde drugstransporten plaats hadden gevonden.

In verband met het politieke debat dat nu in het Nederlands parlement wordt gevoerd inzake de afhandeling van de Commissie-Van Traa, wenst mevrouw Sorgdrager over alle concrete informatie te beschikken. De essentie van de brief die ik hierover uit Nederland ontving, wil ik graag citeren: «Reeds enige dagen besteden Nederlandse kranten veel aandacht aan de uitspraken van de heer Van Mechelen, hoofd van de bijzondere opsporingsbrigade Antwerpen, die beweert dat Belgische politiediensten op verzoek van Nederlandse collega's de laatste vijf jaar tussen de tien en twintig containers met drugs naar Nederland zouden hebben doorgelaten. Mede tegen de achtergrond van de parlementaire enquête «opsporingsmethode», de zogenaamde Commissie-Van Traa, waaruit van deze doorlatingen niets is gebleken, stelt mevrouw Sorgdrager er groot belang in te vernemen in hoeverre vermelde uitspraken op waarheid berusten en welke de eventuele resultaten van het daarnaar in te stellen onderzoek van de zijde van de Belgische justitie mogen zijn.»

Deze brief toont aan dat in het Nederlandse onderzoek niets van de vermelde Belgische praktijken is gebleken. Ik had gehoopt dat Nederland ons concrete elementen zou kunnen bezorgen, maar dat was niet het geval. Op basis van de informatie uit Nederland beschik ik over geen enkel element om andere gegevens te laten natrekken.

Ik bevestig dat mij door de nationale magistraat werd meegegeeld dat geen Belgische politieambtenaren of magistraten ondervraagd werden door de Commissie-Van Traa. Wel heeft deze commissie onder leiding van ondervoorzitter professor Koekoek contact gehad met de nationale magistraat en vertegenwoordigers van de rijkswacht en de gerechtelijke politie. Deze ontmoeting vond plaats in juli 1995 en had voornamelijk betrekking tot het rechtsvergelijkende gedeelte van de werkzaamheden van de Commissie-Van Traa. Hiervan vindt u de weerslag in het dossier. Er staan dus geen concrete feiten in.

Naar aanleiding van de artikelen in de pers, werden een aantal vragen gesteld. Ik zal daarop trachten te antwoorden.

Van de procureur-generaal van Antwerpen heb ik nog geen volledig overzicht gekregen van de begeleide zendingen of van de uitgestelde inbeslagnemingen, zoals deze politietechniek ook wordt genoemd. Ik heb deze informatie wel gevraagd en ik ben bereid ze, zodra ik ze heb, te uwer beschikking te stellen en er verder onderzoek over te laten verrichten.

Ik heb wel inlichtingen ontvangen van de nationale magistraat. Hij heeft informatie gegeven over de voorbije vijf jaar, dus van het ogenblik af dat men begonnen is een aantal praktijken te registreren. De dossiers waarvan hier sprake beantwoorden aan vijf criteria. Het gaat om dossiers behandeld door de rijkswacht, over

dossiers inzake verdovende middelen, over trafieken uit de haven van Antwerpen, over verzendingen per container en over trafieken met bestemming Nederland.

In 1990 is er geen enkel dossier. In 1991 is er één dossier, waarbij met akkoord van de procureur des Konings te Antwerpen en na de nodige garanties te hebben gekregen van de officier van Justitie te Rotterdam, men een gecontroleerde zending heeft laten doorgaan. Het betrof twee containers. Het resultaat was een inbeslagname van 2 400 kilogram hasj en tien aanhoudingen. In 1992 is er geen enkel dossier. In 1993 zijn er twee dossiers. Voor het eerste dossier was er de toestemming van het parket van Antwerpen. Omdat de container echter niet werd afgehaald, heeft men uiteindelijk in overleg met de Nederlandse instanties beslist toch in Antwerpen op te treden. Het resultaat was de inbeslagname van vijfhonderd kilogram marihuana. De daders zijn nooit gevonden. Er is enkel een signalement. Voor het tweede dossier werd eveneens toestemming verleend door het parket van Antwerpen en was er de gebruikelijke garantie van de Nederlandse officier van Justitie. Het ging hier om een gecontroleerde zending van vijf containers op een totaal van honderd. Er werd 175 kilogram cocaïne in beslag genomen en er werden twee aanhoudingen verricht in Nederland. De 95 andere containers werden daarna in België gecontroleerd. Men trof 2 050 kilogram cocaïne aan.

In 1994 is er één dossier. Met akkoord van het parket van Antwerpen werd een gecontroleerd transport toegestaan van één container. In Nederland werd vijftien ton marihuana in beslag genomen en werden er zes aanhoudingen verricht. In 1995 was er eveneens één dossier waarvoor het parket van Antwerpen toestemming gaf. De container werd echter niet afgehaald. Bij controle achteraf bleek hij trouwens geen drugs te bevatten. Voor 1996 zijn er tot nu toe geen dossiers.

Dit zijn voorbeelden van dit soort politietechniek, waarbij de diensten uit het buitenland, al dan niet met Nederland, signaleren dat een container, die begeleid wordt, ons land binnenkomt, meestal via Antwerpen. Ik licht deze techniek verder toe.

De term «doorlevering» mag niet worden begrepen met de negatieve bijklank van het rapport-Van Traa als «het laten doorleveren van drugs aan criminele organisaties die deze verdovende middelen naderhand op de markt brengen».

Op het verzoek van «doorlevering» wordt alleen ingegaan wanneer bepaalde voorwaarden vervuld zijn. De operatie kan dan ook niet als een simpele doorlevering worden beschouwd, maar moet worden gezien als een begeleid transport of een uitgestelde inbeslagname.

Ik bevestig dat in de loop van de voorbije jaren vrij geregeld gebruik werd gemaakt — weliswaar onder strikte voorwaarden — van de bijzondere techniek van de gecontroleerde levering, begeleide zending of uitgestelde inbeslagname. Zulks gebeurt zowel op nationaal als op internationaal vlak, onder meer, maar niet exclusief, met Nederland, en niet alleen inzake drugtrafieken, maar voor alle illegale transporten.

De ministeriële omzendbrief van 24 april 1990 hoeft van mij niet geheim te blijven, maar ik doe er geen voorlezing van in openbare vergadering. Indien de Senaat het nodig acht, kan hij in de commissie voor de Justitie worden besproken. In deze omzendbrief worden een aantal voorwaarden opgelegd.

Ten eerste, bij de afweging van de in te zetten middelen moet rekening worden gehouden met de algemene beginselen van behoorlijkheid van de opsporingen, maar ook met de principes van subsidiariteit en proportionaliteit.

Ten tweede, dergelijke operaties moeten steeds verlopen onder de regie en de controle van een magistraat. Oud debat, opnieuw herhaald! De procureur des Konings, de onderzoeksrechter en steeds meer de nationale magistraat moeten dus hun akkoord geven.

Ten derde, de magistratuur moet steeds vooraf schriftelijke toestemming verlenen. Politiediensten kunnen dus niet zonder schriftelijke toestemming optreden.

Ten vierde, dergelijke operaties verlopen onder permanente politiecontrole. Ingeval de zending afkomstig is van het buitenland moeten de overheden van ons land en eventuele transitlanden hun toestemming geven voor verdere uitvoering van de operatie. In dit verband moet nogmaals worden benadrukt dat het land

van de uiteindelijke bestemming de nodige waarborgen moet bieden dat de illegale goederen niet in omloop zullen worden gebracht, maar dat tot inbeslagname zal worden overgegaan en dat de daders zullen worden aangehouden en vervolgd.

Uit de gegevens van de nationale magistraat blijkt dat deze voorwaarden telkens vervuld zijn. De nationale magistraat werd gevraagd of gecontroleerde zendingen achteraf altijd tot inbeslagname hebben geleid. Het antwoord is bevestigend.

Ik herhaal dat de zendingen steeds onder permanent politietoezicht plaatshebben en dat er steeds een dubbel spoor is: enerzijds de magistratuur en anderzijds de politiediensten.

In geval van verlies van de controle op de zending wordt onmiddellijk tussenbeide gekomen. In geval van een incident bij de observatie wordt altijd verslag uitgebracht aan de gerechtelijke autoriteiten.

Op de vraag welke personen bij de operatie betrokken zijn heb ik in feite al geantwoord. Volledigheidshalve deel ik mede dat buiten de magistratuur en de politieambtenaren ook geregeld een beroep wordt gedaan op leden van de administratie van de douane. Soms gebeurt het zelfs dat burgers bij de operatie betrokken zijn, omdat de informatie afkomstig is van burgers of van koeriers die actieve medewerking willen verlenen.

Bij de vraag naar de mogelijkheid van misbruik van een zending, dient te worden opgemerkt dat wij er in het internationaal rechtsverkeer tussen democratische Staten van uitgaan dat er wederzijds vertrouwen moet zijn en ik kan verzekeren dat er met Nederland een lange traditie van wederzijdse internationale rechtshulp bestaat. De nationale magistraat heeft mij vandaag nog bevestigd dat dit vertrouwen bij zijn weten nooit werd beschaamd. Wanneer samenwerkingsprocedures goed lopen en er gewenning optreedt, kunnen er natuurlijk risico's ontstaan. Dit werd door sommige sprekers aangegeven. Voorlopig zijn er echter geen redenen om deze techniek op te schorten in onze samenwerking met Nederland.

Andere vormen van externe controle zoals de inbeslagname of de aanhouding bij de aankomst of bij het bereiken van de eindbestemming kunnen uiteraard niet worden gevraagd omdat zij zouden indruisen tegen het principe van de soevereiniteit van de betrokken Staat. Het stellen van andere eisen zou erop neerkomen de toekenning van controlemogelijkheden aan een buitenlandse overheid te vragen, wat ook voor het Belgische openbare ministerie onaanvaardbaar zou zijn. Een dergelijke vraag zou overigens veeleer getuigen van wederzijds wantrouwen dan van de erkenning dat het partnerland een rechtsstaat is. Voor zover nodig, moet er nog op worden gewezen dat de toetsing van de toelaatbaarheid steeds overeenkomstig de Belgische regels, zonder rekening te houden met de wettelijke mogelijkheden van het verzoekende land.

Op de vraag of er financiële vergoedingen zijn, moet ik bevestigend antwoorden. De omzendbrief van 24 april 1990 voorziet onder andere in financiële vergoedingen aan informanten voor gemaakte onkosten en in beloningen voor verstrekte informatie. De richtlijnen zijn zeer strikt en worden bijzonder nauwlettend in acht genomen. Ik ben bereid daarover in de commissie voor de Justitie meer toelichtingen te geven. Ik acht het niet opportuun dit in de openbare vergadering te doen.

In antwoord op de vragen over de wettelijke basis voor deze technieken geef ik toe dat in het licht van het Europees Verdrag van de rechten van de mens en ook van de Belgische specifieke wetgeving ter zake vragen kunnen worden gesteld. Dit blijft een discussiepunt. Nochtans laat ook het Verdrag van Schengen de toepassing toe van deze techniek, die voor het eerst werd geregeld door de ministeriële omzendbrief van 24 april 1990.

Artikel 73 van de uitvoeringsovereenkomst van het Verdrag van Schengen bepaalt wat volgt: «Overeenkomstig hun Grondwet en hun nationale rechtsorde verbinden de overeenkomstsluitende partijen zich ertoe dat de gecontroleerde aflevering bij illegale handel in verdovende en psychotrope stoffen kan worden toegepast. Ten tweede, de beslissing om een gecontroleerde aflevering te doen plaatsvinden wordt voor ieder geval afzonderlijk genomen op grond van een voorafgaande toestemming van elk der betrokken overeenkomstsluitende partijen. Ten derde, de leiding en de bevoegdheid tot ingrijpen berust bij de autoriteiten van de overeenkomstsluitende partijen op wier

grondgebeid de actie plaatsvindt.» De voorwaarden zoals bepaald in dit artikel worden door ons volledig en onverkort toegepast.

In het licht van de bijzondere aandacht die momenteel wordt besteed aan het dossier dat hangende is te Antwerpen, rekening houdend met de vraag naar correcte informatie over de toepassing van de techniek van de samenwerking met Nederland — informatie die het bestek van het strikte onderzoek rijkelijk overstijgt — en mede op grond van de inlichtingen die de nationale magistratuur mij heeft bezorgd, durf ik besluiten dat deze politietechnieken dringend in de politieke en de wetgevende sfeer moeten worden behandeld. Ook in de senaatscommissie voor de Justitie heb ik verklaard vragende partij te zijn voor dit debat. De regeringsverklaring bevat overigens tal van elementen die hiermee rechtstreeks of onrechtstreeks verband houden. Wij moeten snel tot concrete resultaten kunnen komen.

Persoonlijk ben ik bezig in overleg met de minister van Binnenlandse Zaken, die voor deze materie de natuurlijke partner is, op korte termijn een nota over de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit af te werken. Eén van de kernelementen hierin, naast financieel-economische aspecten, en de problemen van de informatiemaatschappij gezien in de internationale en Europese context, is de vraag op welke manier zaken als de begeleide zending, de infiltratie, de pseudo-koop, het gebruik van anonieme getuigen en dergelijk meer, zo snel mogelijk wettelijk gereguleerd kunnen worden.

Dit is een reusachtige opdracht en, zoals ik reeds zei, is het mijns inziens noodzakelijk dat één van de Kamers zich daarin specialiseert. Waarom zou dat de Senaat niet zijn? Waarom zou de Senaat als bezinningskamer niet werken rond deze globale problematiek, op basis van de nota die door de Regering wordt voorbereid en die geen «gesloten boek» kan zijn, omdat het zo'n uitgebreide materie is? Waarom kan de Senaat geen afspraken maken over diverse elementen die later moeten worden ontwikkeld? Niet alles kan immers in één keer worden aangepakt. Er is zoveel boeiende materie dat ik zeker vragende partij ben om, eventueel zelfs nog vóór het reces, op basis van een inleidende nota het debat te starten. De concrete dossiers worden uiteraard gevolgd, maar tegelijkertijd moeten we door het bos de bomen nog zien en aan basiswetgeving werken. Ik ben ten zeerste geïnteresseerd om dit met u te doen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandenberghe.

De heer Vandenberghe (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn uitgebreid en toch concrete antwoord dat een aantal geruststellende elementen bevat. Uit de cijfers van de minister over uitgestelde of gecontroleerde leveringen en hun gevolg, in zoverre deze officieel werden geregistreerd, kunnen we niet concluderen dat het hier gaat om een fenomeen zoals in Nederland. Uit het antwoord van de minister blijkt dus niet dat in België Nederlandse toestanden heersen, wat een geruststelling is.

De vraag blijft natuurlijk of en in welke mate er misbruiken zijn geweest, hoe deze mogelijk waren en wie op de hoogte was. Dit moet zeker verder worden onderzocht, maar dat is in de eerste plaats de taak van de rechterlijke macht. Het is zeker niet onze bedoeling hier het werk van een andere macht te doen.

Collega Erdman en ook de minister hebben gewezen op de juridische grondslag van de regeling van de bijzondere politietechnieken. Collega Erdman was zo vriendelijk te verwijzen naar een beslissing van de Europese Commissie, genomen in 1989 toen ik er lid van was, maar ik denk dat uit de rechtspraak van het Europees Hof in het algemeen moet worden afgeleid dat men zonder wettelijke basis geen inbreuk kan hebben op de privacy, bijvoorbeeld bij inblikoperaties. Ik neem aan dat materieel recht een wettelijke basis kan zijn in de zin van het Europees Verdrag. Voor het hof rees het probleem in verband met het aftappen van telefoons. In Engeland was er geen specifieke reglementering hiervoor en het hof heeft daar in het arrest-Malone zeer klaar en duidelijk op geantwoord.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1995-1996
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1995-1996

In het arrest Huvig en Huslin heeft het hof in verband met de telefoontap in Frankrijk, waarvan de regeling werd afgeleid uit de algemene omschrijving van politiebevoegdheid in het Wetboek van strafvordering, gezegd dat deze te weinig precies en te weinig voorspelbaar is om zich er op te steunen. Ik meen dan ook dat het conformeren aan de beginselen van de rechtsstaat impliceert dat er een openbare norm aanwezig is. Om de operaties niet te bemoeilijken moeten natuurlijk niet alle details in die norm voorkomen. Bovendien moeten de gevolgen worden onderzocht en moet worden nagegaan op welke wijze de bewijsvoering die aldus wordt verkregen wettelijk wordt getoetst, zodat er zich geen misbruiken kunnen voordoen.

De CVP-fractie was reeds geruime tijd van oordeel dat het probleem van de georganiseerde criminaliteit een bepaalde parlementaire aandacht verdient. Wij hebben trouwens vorig jaar in februari daarover een studiedag gehouden. Er werd bijzondere zorg besteed aan deze vormen van nieuwe criminaliteit die wij, in ieders belang, zeker moeten beheersen.

De Senaat is zeer dankbaar dat de minister de wens heeft geuit om hier met bijzondere zorg de georganiseerde criminaliteit te onderzoeken. De CVP-fractie meent dat wij het initiatief moeten nemen, in het licht van de nota die wij van de Regering zullen krijgen, tot het oprichten van een parlementaire onderzoekscommissie die de georganiseerde misdaad in kaart moet brengen. Zij moet dan ook nagaan welke politiemethodes al of niet aanvaardbaar zijn en de wettelijke basis bepalen die dergelijke politiemethodes moet schragen.

Het gaat immers om elementen van groot maatschappelijk belang. Het voorstel tot de oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie zal uiteraard met de collega's van de andere fracties worden besproken. Een dergelijke commissie kan maar operationeel zijn in de mate dat wij van de Kamer kunnen verkrijgen dat het wetsvoorstel op een parlementair onderzoek, al dan niet geamendeerd, wordt goedgekeurd. In het licht van de initiatieven die in de Kamer zijn genomen of worden aangekondigd in verband met bepaalde parlementaire onderzoeken, waarbij de verhouding tussen parlementair onderzoek en gerechtelijk onderzoek veel pregnanter aan de orde kan komen dan hier, is het volstrekt aangewezen dat er hoe dan ook een wettelijke regeling komt voor het parlementair onderzoek. De gedachte mag immers niet ontstaan, in de pers van vandaag wordt er trouwens de nadruk op gelegd, dat de parlementaire initiatieven die ter zake worden genomen tot doel hebben een oorlog met een andere macht te organiseren. Het is uit bezorgdheid voor de werkzaamheden, om de rechterlijke macht meer middelen te geven en om de grote ongerustheid weg te nemen die bij de publieke opinie bestaat naar aanleiding van een aantal berichten over dit dossier dat nochtans niet de omvang heeft als dat in Nederland, dat het Parlement zijn verantwoordelijkheid neemt.

Mijnheer Anciaux, voor een groot deel van de publieke opinie is een streng handhavingsbeleid niet aanzien van de drugshandel aangewezen. De drugshandelaars legitimeren hun handel altijd door te zeggen dat het vrij gebruik van drugs zou moeten worden toegestaan en dat bepaalde beschavingsnormen terzijde moeten worden geschoven. Dat is trouwens ook het geval in de hormonenkwestie. Wanneer men voor bepaalde standpunten pleit, kan men het gedrag van degenen die minder eerbare bedoelingen hebben, in dit geval de drugshandelaars die enkel tot doel hebben grof geld op illegitieme wijze te verdienen, niet goedkeuren. Ik ben er mij echter van bewust dat dit natuurlijk niet de bedoeling is.

Mijnheer de Voorzitter, tot zover het antwoord dat ik wenste te formuleren naar aanleiding van de interessante uiteenzetting van de minister van Justitie. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, ik begrijp best dat de minister niet al mijn vragen heeft kunnen beantwoorden en dat hij op sommige slechts een voorlopig antwoord heeft geformuleerd.

Ik had bijzondere aandacht gevraagd voor het al dan niet gebruiken van geldmiddelen bij dit concrete dossier en bij bijzondere politiemethodes in het algemeen. Ik had ook aangedrongen op informatie over het precieze statuut en de rol van de gerechtelijke informatiedienst. Zonder op dit aspect van het concrete dossier te willen ingaan, laat ik de minister toch weten dat ik danig verrast was toen ik hoorde dat deze dienst nu geleid wordt door een officier over wie heel wat vragen zijn gerezen.

Gelet op het aanbod van de minister dring ik er verder niet op aan dat hij al mijn vragen vandaag nog beantwoordt, maar bij twee elementen had ik graag nog wat verduidelijking gekregen.

Ik apprecieer zeer sterk het aanbod van de minister om in de senaatscommissie voor de Justitie een breder debat over dit onderwerp te voeren op basis van een nota van hemzelf en van de minister van Binnenlandse Zaken. Ik sta ook achter het voorstel van de heer Vandenberghe tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie. Vraag daarbij is echter hoe de leden van de kleinere fracties bij de werkzaamheden van deze commissie zullen worden betrokken, te meer daar sterk geïnteresseerde senatoren precies van die fracties deel uitmaken. Ik hoop dat daarvoor alsnog een oplossing wordt gevonden.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, inzake de inzet van geldmiddelen heb ik geen informatie betreffende dit concrete dossier. Ik herhaal dat geldmiddelen bij dergelijke politiemethodes inderdaad worden gebruikt en dat dit trouwens geregeld werd in de reeds genoemde geheime circulaire. In een recente circulaire wordt deze techniek nog meer uitgewerkt en verfijnd.

Om antwoord te kunnen geven op de vraag in verband met de GID, heb ik bijkomende informatie nodig vanuit Antwerpen. Zodra ik daarover beschik, zal ik de heer Boutmans daarvan op de hoogte brengen.

Het verheugt mij dat de heren Boutmans en Vandenberghe ingaan op mijn aanbod. Een onderzoekscommissie geeft zeker bepaalde mogelijkheden, maar toch blijft de vraag of dit werkelijk het meest geschikte initiatief is om wetgeving te ontwerpen. Het lijkt mij vooral een technische discussie.

Ik deel graag mee dat ook in de Kamer een voorstel is ingediend tot oprichting van een onderzoekscommissie, zodat de volksvertegenwoordigers nog meer gemotiveerd zullen zijn om de wet, die hier reeds is goedgekeurd, snel te behandelen. Die staat daar op de agenda van de openbare vergadering van 22 mei, samen met een voorstel tot oprichting van een onderzoekscommissie voor «onderzoek naar het onderzoek». Uit de discussies daar ontstaan misschien nog nieuwe perspectieven voor de commissie die waarschijnlijk nadien in de Senaat zal worden opgericht.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

WETSVOORSTELLEN

Inoverwegingneming

Mededeling van de Voorzitter

PROPOSITIONS DE LOI

Prise en considération

Communication de M. le Président

De Voorzitter. — Er werden geen opmerkingen gemaakt betreffende de inoverwegingneming van de wetsvoorstellen waarvan sprake bij het begin van onze vergadering. Ik veronderstel dus dat de Senaat het eens is met de voorstellen van het Bureau.

Aucune observation n'ayant été formulée quant à la prise en considération des propositions de loi dont il a été question au début de la séance, puis-je considérer qu'elles sont renvoyées aux diverses commissions compétentes? (*Assentiment.*)

Dan zijn de wetsvoorstellen in overweging genomen en naar de aangeduide commissies verwezen.

Ces propositions de loi sont donc prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées.

De lijst van die wetsvoorstellen, met opgave van de commissies waarnaar ze zijn verwezen, verschijnt als bijlage bij de *Parlementaire Handelingen* van vandaag.

La liste des propositions de loi, avec indication des commissions auxquelles elles sont renvoyées, paraîtra en annexe aux *Annales parlementaires* de la présente séance.

WETSONTWERP — PROJET DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De Regering heeft ingediend een wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag nr. 129 betreffende de arbeidsinspectie in de landbouw, aangenomen te Genève op 25 juni 1969 door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar drieënvijftigste zitting.

Le Gouvernement a déposé un projet de loi portant assentiment à la Convention n° 129 concernant l'inspection du travail dans l'agriculture, adoptée à Genève le 25 juin 1969 par la Conférence internationale du travail lors de sa cinquante-troisième session.

Dit wetsontwerp zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Ce projet de loi sera imprimé et distribué.

Het wordt verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Il est renvoyé à la commission des Affaires étrangères.

PROPOSITIONS DE LOI — WETSVOORSTELLEN

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Les propositions de loi ci-après ont été déposées:

1° Par M. Poty relative aux dates de valeur des opérations bancaires;

De volgende wetsvoorstellen werden ingediend:

1° Door de heer Poty betreffende de valutadatum van bankverrichtingen;

2° Par M. Anciaux modifiant la loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et au commerce des munitions, en ce qui concerne l'interdiction des armes laser antipersonnel et antisenseurs comme armes aveuglantes ou dispositifs de même nature.

2° Door de heer Anciaux tot wijziging van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens en op de handel in munitie, inzake het verbod op anti-persoonslaserwapens en anti-sensorlaserwapens als blindmakend wapen of soortgelijke mechanismen.

Ces propositions de loi seront traduites, imprimées et distribuées.

Deze wetsvoorstellen zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

DEMANDES D'EXPLICATIONS — VRAGEN OM UITLEG

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Le Bureau a été saisi des demandes d'explications suivantes:

1. De M. Hatry au Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «la transposition des mesures du livre blanc par la Belgique et les plaintes contre notre pays concernant les obstacles aux échanges»;

Het Bureau heeft volgende vragen om uitleg ontvangen :

1. Van de heer Hatry aan de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «de omzetting door België van de maatregelen van het Witboek en de klachten tegen ons land wegens belemmering van het handelsverkeer»;

— Renvoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

Verwezen naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

2. De M. Goris au ministre de la Défense nationale sur «la passation d'un marché public à Giat Industries»;

2. Van de heer Goris aan de minister van Landsverdediging over «de gunning van een overheidsopdracht aan Giat Industries»;

— Renvoi à la commission des Affaires étrangères.

Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

3. De Mme Dua au ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises sur «l'usage des pesticides»;

3. Van mevrouw Dua aan de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen over «het pesticidengebruik»;

— Renvoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

Verwezen naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

4. De M. Goris au Premier ministre sur «l'absence de mise en œuvre des recommandations faites par la Commission d'enquête parlementaire sur les achats de matériel pour les forces armées».

4. Van de heer Goris aan de Eerste minister over «het uitblijven van de aanbevelingen die voorgesteld werden door de Onderzoekscommissie legeraankopen».

— Renvoi en séance plénière.

Verwezen naar de plenaire vergadering.

De Voorzitter. — Dames en heren, onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Notre ordre du jour est ainsi épuisé.

De Senaat gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.

Le Sénat s'ajourne jusqu'à convocation ultérieure.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten om 19 h 15 m.)

(La séance est levée à 19 h 15 m.)

BIJLAGE — ANNEXE

Inoverwegingneming — Prise en considération

Lijst van de in overweging genomen wetsvoorstellen :

Liste des propositions de loi à la prise en considération :

Wetsvoorstellen :

Houdende organisatie van een referendum op initiatief van de bevolking of van het Parlement over de goedkeuring van internationale verdragen of van wetten die voorzien in een soevereiniteitsoverdracht (van de heer Jonckheer c.s.);

Propositions de loi :

Organisant le référendum d'initiative populaire ou parlementaire en matière d'approbation de traités internationaux ou de lois réalisant des transferts de souveraineté (de M. Jonckheer et consorts);

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

Betreffende de instelling, de organisatie, de bevoegdheid en de werkwijze van de administratieve rechtbanken (van mevrouw Milquet);

Relative à la création, l'organisation, la compétence et le fonctionnement des tribunaux administratifs (de Mme Milquet);

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

Tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 20 van 20 juli 1970 tot vaststelling van de tarieven van de belasting over de toegevoegde waarde en tot indeling van de goederen en de diensten bij die tarieven (van de heer D'Hooghe c.s.);

Modifiant l'arrêté royal n° 20 du 20 juillet 1970 fixant les taux de la taxe sur la valeur ajoutée et déterminant la répartition des biens et des services selon ces taux (de M. D'Hooghe et consorts);

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

Houdende wijziging van artikel 210bis van het Kieswetboek ten einde de voorwaarden te bepalen waaronder een senator per provincie wordt aangewezen (van de heer Nothomb c.s.).

Visant à déterminer les modalités de désignation d'un sénateur par province en application de l'article 210bis du Code électoral (de M. Nothomb et consorts).

— Verwezen naar de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires institutionnelles.